

Jordbruksutskottets betänkande

1985/86:13

om statsbudgeten för budgetåret 1986/87 såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde (prop. 1985/86:100 bilaga 11) samt om vissa forskningsfrågor (prop. 1985/86:74 samt skrivelse 1985/86:76)

JoU
1985/86:13

Nionde huvudtiteln

I detta betänkande behandlas förslagen under jordbruksdepartementets huvudtitel i budgetpropositionen 1986 (prop. 1985/86:100 bilaga 11) med undantag av bl. a. de anslag som är upptagna under avsnittet I Idrott, rekreation och turism som behandlas av kulturutskottet. Vidare behandlas proposition 1985/86:74 om jordbruksforskning, m. m. och skrivelse 1985/86:76 om forskning rörande skog och miljö.

Proposition 1985/86:74, huvudsakligt innehåll

I propositionen förordas bl. a. insatser för ett sammanhållet forskningsprogram om nya produktionsformer i jordbruket. Resultaten av denna forskning är, tillsammans med bl. a. resultaten av forskning på livsmedelsområdet, av betydelse för inriktningen av 1990-talets livsmedelsproduktion. Vidare förordas insatser för ökad rådgivning om miljöfrågor i samband med användning av växtnäring och kemiska bekämpningsmedel i jordbruket samt om alternativ odling. Fortsatta satsningar i kampen mot försurningen av mark och vatten förordas. Forsknings- och utvecklingsarbete föreslås, bl. a. för att komma till rätta med växtnäringsläckage och för minskning av kadmiumhalten i handelsgödsel. Särskilda åtgärder föreslås i syfte att bevara bl. a. hagmarker. Kostnaderna för de insatser som förordas avses finansieras med de medel som flyter in som miljöavgifter på bekämpningsmedel och handelsgödsel. Slutligen föreslås vissa mindre ändringar i lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel och lagen (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område.

Skrivelse 1985/86:76, huvudsakligt innehåll

Världens skogar är hotade. I Europas industriländer kommer allt fler larmrapporter om försurning och skogsdöd. I den tredje världen fortsätter avskogning och ökenutbredning i ökande takt. Aktiva insatser för att hejda denna utveckling är nödvändiga och de har i flera avseenden redan kommit i gång. Behovet av ökad kunskap är emellertid stort både beträffande orsaker

och om effektiva motåtgärder. Ett nytt omfattande forskningsprogram bör därför inledas. Det skall ta sikte både på att lägga grunden för ett fortsatt produktivt men mer ekologiskt balanserat skogsbruk i Sverige och på att öka vår och u-ländernas kunskap om processerna bakom skogsdöd, avskogning och ökenutbredning och dessas globala konsekvenser. I sin helhet kan ett forskningsprogram av detta slag väntas kosta 200 milj. kr. under en femårsperiod. För att underlätta långsiktig planering och snabb utbyggnad av programmet bör 50 milj. kr. anslås redan under budgetåret 1986/87.

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande de förslag som regeringen lagt fram under jordbruksdepartementets huvudtitel, med de undantag som inledningsvis angetts. Från behandlingen i detta betänkande har vidare undantagits anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område samt anslaget till bidrag till fiskets rationalisering.

Förslagen under nionde huvudtiteln gäller bl. a. jordbruksdepartementet, jordbrukets rationalisering, skogsbruk, fiske, service och kontroll samt utbildning och forskning. Vidare berörs miljövärd och diverse frågor i övrigt.

I proposition 1985/86:74 och skrivelse 1985/86:76 bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad statsråden I. Carlsson, Lundkvist och Hjelm-Wallén anfört om

dels jordbruks- och trädgårdsnäringsforskning, rådgivning och åtgärder på miljövärdens område,

dels ett forskningsprogram rörande avskogning och ökenutbredning i u-länder,

dels ett sammanhållet, tvärvetenskapligt program för skogsforskning.

Utskottet behandlar huvuddelarna av nämnda proposition och skrivelse i anslutning till de forsknings- och myndighetsanslag m. m. som berörs.

I anslutning till budgetpropositionen och forskningspropositionen tar utskottet upp sammanlagt 251 motionsyrkanden till behandling.

Utskottets ställningstagande innebär att regeringens förslag om medelsanvisning och bidragsramar m. m. tillstyrks, utom i ett avseende, nämligen under punkterna B 11 och J 2 (p. 10). Härvidlag har utskottet delvis frångått regeringsförslaget och med instämmande i vissa motionsyrkanden (c. m. fp, vpk) förordat bl. a. att ersättning för rovdjursrivna renar även i fortsättningen bekostas med medel från förslagsanslaget Ersättningar för viltskador m. m. och administreras på samma sätt som hittills. Vidare föreslår utskottet, med anledning av tre motioner (c. m, vpk), att riksdagen uttalar sig för en årlig justering av prisstödet till rennäringen.

Under punkt C 3. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, har utskottet *dels* beslutat skjuta upp sakbehandlingen av förevarande anslag jämte motioner, *dels* gjort vissa principuttalanden angående statens och jordbruksnäringens ansvar för överskottsarealens kostnader (p. 12). Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört härvidlag.

I övrigt ansluter sig utskottet till regeringens överväganden om jordbruks- och trädgårdsnäringsforskning, rådgivning, åtgärder på miljövärdens områ-

de, ett forskningsprogram rörande avskogning och ökenutbredning i u-länder samt om ett sammanhållet, tvärvetenskapligt program för skogsforskning. Ett stort antal motioner har i detta sammanhang ansetts helt eller delvis tillgodosedda genom regeringens förslag.

Vad som ovan redovisats innebär vidare att utskottet godkänt regeringens förslag om användning och fördelning av influtna avgiftsmedel från handelsgödsel- och bekämpningsmedelsavgiften, sammanlagt 118,7 milj. kr.

Under budgetavsnittet litt D. som upptar anslagen till skogsvårdsorganisationen och bidrag till skogsbruket m. m. tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motioner om bl. a. minskning av bidragen till skogsvård. I samband därmed tar utskottet även upp till behandling ett antal fristående motioner om skogspolitiska frågor och skogslagstiftningen m. m. Samtliga motioner avstyrks.

Under budgetavsnittet litt. II (miljövård) tillstyrker utskottet regeringens förslag om en uppräknig av anslaget för vård av naturreservat med 4 milj. kr. Vidare tillstyrker utskottet att 14 milj. kr. anvisas för särskilda projekt på miljövårdens område under ett nytt anslag (H 14).

Till betänkandet har fogats 78 reservationer och 11 särskilda yttranden.

Jordbruksdepartementet m. m.

1. Jordbruksdepartementet och Lantbruksråd

Regeringen har under punkterna A 1–A 2 (s. 16–17) föreslagit riksdagen att

1. till Jordbruksdepartementet för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 20 296 000 kr.,
2. till Lantbruksråd för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 4 306 000 kr.

Motion

1985/86:Jo240 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om lantbruksråd i Nairobi.

Utskottet

För riksdagens information meddelar jordbruksministern att vissa förändringar gjorts i fråga om lantbruksrådets placering. I syfte att förstärka bevakningen av bl. a. försurningsfrågorna har ett lantbruksråd placerats i Bonn. De göromål som ankommer på lantbruksrådet i Nairobi handhas av en tjänsteman i jordbruksdepartementet, som tjänstgör cirka tre månader om året i Nairobi.

I motion Jo240 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) anför att Sverige har spelat en framträdande roll i UNEP:s arbete. Det är angeläget att Sverige noga följer upp de internationella miljöproblemen. Enligt motionen är inte den av regeringen valda modellen för bevakning av UNEP:s arbete till fyllest. Man

föreslår därför att ett lantbruksråd placeras i Nairobi. Kostnaderna för detta bör belasta anslaget A 1.

Enligt vad utskottet erfarit är Sverige ej längre medlem i UNEP:s styrelse. I samband med UNEP:s session och vissa delar av året i övrigt tjänstgör en representant för Sverige som observatör. I övrigt bevakas internationella miljöfrågor m. m. av personal från den svenska ambassaden i Nairobi. Utskottet har ingen erinran mot regeringens dispositioner i detta hänseende och avstyrker motion Jo240 yrkande 1. Regeringens förslag om medelsanvisning föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo240 yrkande 1 till *Jordbruksdepartementet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 20 296 000 kr.,
2. att riksdagen till *Lantbruksråd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 4 306 000 kr.

2. Utredningar m. m. och Extra utgifter

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna A 3–A 4 (s. 17–18) och hemställer

1. att riksdagen till *Utredningar m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.,
3. att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Jordbrukets rationalisering m. m.

3. Lantbruksstyrelsen

Regeringen har under punkt B 1 (s. 19–21) föreslagit riksdagen att till Lantbruksstyrelsen för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 39 678 000 kr.

Proposition 1985/86:74

I proposition 1985/86:74 förordas insatser för ökad rådgivning om miljöfrågor i samband med användning av växtnäring och kemiska bekämpningsmedel i jordbruket samt alternativ odling (prop. s. 9 f.)

Motioner

1985/86:Jo240 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen anslår 200 000 kr. till energirådgivning, anslaget B 1.

1985/86:Jo244 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 8) att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 3 milj. kr. minskat anslag till lantbruksstyrelsen på 36 678 000 kr.

1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3. delvis) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om rådgivning till jordbruket.

Utskottet

Jordbruksministern föreslår att anslaget till lantbruksstyrelsen beräknas i enlighet med ett treårigt huvudförslag som lades fast inför budgetåret 1985/86. De nedskärningar som detta innebär bedöms kunna genomföras genom fortsatta rationaliseringar.

Lantbruksstyrelsen bör enligt förslaget i fortsättningen få redovisa verksamheten med tillsyn enligt foderlagstiftningen under detta anslag. Tillsynen är avgiftsbelagd, och utgifterna skall svara mot inkomsterna.

Inkomstposten Medel för energirådgivning (200 000 kr.) föreslås borttagen fr. o. m. nästa budgetår. Medel för denna rådgivning får enligt jordbruksministern fortsättningsvis avdelas inom ramen för ordinarie medel under anslaget.

I motion Jo240 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) yrkas att anslaget till energirådgivning förs upp med 200 000 kr. under detta anslag.

I motion Jo244 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) beräknas att anslaget kan minskas med 3 milj. kr., med hänvisning till av folkpartiet framlagda förslag om ändringar i jordförvärvslagen och om upphävande av investeringsförbudet beträffande djurstallar.

Utskottet har inget att erinra mot regeringens anslagsberäkning under denna punkt och avstyrker således motionerna Jo240 yrkande 2 och Jo244 yrkande 8.

I motion 1985/86:284 av Arne Andersson m. fl. (m) – som väckts med anledning av proposition 1985/86:74 om jordbruksforskning – föreslås att lantbruksstyrelsen blir huvudman för rådgivningen. Ytterligare medel, 15 milj. kr., bör tillföras denna verksamhet och finansieras med influtna avgiftsmedel från handelsgödsel- och bekämpningsmedelsavgifterna. Även annan rådgivning än lantbruksnämndernas bör få del av dessa medel. Som exempel nämns intensivrådgivning i hushållningssällskapens regi. Anslaget till lantbruksnämnderna bör i enlighet härmed minska med 5 milj. kr.

Utskottet återkommer i det följande till frågor om rådgivningen i jordbruket m. m. Förslaget om ändrad huvudman för rådgivningsverksamheten och överföring av medel till detta anslag är utskottet inte berett att biträda. Utskottet avstyrker således motion 1985/86:284 yrkande 3 i nu förevarande del.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo240 yrkande 2, 1985/86:Jo244 yrkande 8 och 1985/86:284 yrkande 3 i motsvarande del till *Lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 39 678 000 kr.

Regeringen har under punkt B 2 (s. 21–22) föreslagit riksdagen att till Lantbruksnämnderna för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 220 297 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo216 av Gudrun Norberg (fp), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om att jordbrukets blockorganisation skall fullföljas.

1985/86:Jo225 av Christer Skoog m. fl. (s, m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om ett pälsdjurscenter i Sölvesborgs kommun.

1985/86:Jo226 av Rune Gustavsson och Kersti Johansson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att ökade pålagor i form av högre avgifter för rådgivningen. 10 milj. kr., inte åläggs lantbruksnämnderna.

1985/86:Jo227 av Kristina Svensson och Erik Jansson (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om att inom budgetens ram särskilda rådgivnings- och fortbildningsinsatser om alternativ odling bör genomföras i Värmlands län.

1985/86:Jo240 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3) att riksdagen beslutar anslå 2 milj. kr. till energirådgivning, anslaget B 2.

1985/86:Jo244 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 9 och 11)

9. att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 20 milj. kr. minskat anslag till lantbruksnämnderna på 200 297 000 kr.,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om översyn av lantbruksnämndernas rådgivning.

1985/86:Jo253 av Sven Eric Lorentzon (m), vari yrkas att riksdagen begär att rådgivningen till jordbruket blir föremål för utredning.

1985/86:Jo259 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen sagts om behovet av fortsatt rådgivning till trädgårdsnäringen.

1985/86:Jo263 av Gunhild Bolander (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om behovet av utökade resurser till rådgivningen vid lantbruksnämnderna.

1985/86:Jo277 av Rosa Östh m. fl. (c), vari yrkas, med hänvisning till vad som anförs i motion A608, att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen sagts om lantbruksnämndernas och skogsvårdsstyrelsernas ansvar för kvinnoysselsättningen i glesbygderna.

1985/86:277 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 5 delvis) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i övrigt anförts i motionen.

1985/86:279 av Anders G Högnmark (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inriktning och omfattning av rådgivningen inom jordbruket.

1985/86:282 av Arne Svensson och Ingvar Eriksson (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen hos regeringen begär att Sveriges lantbruksuniversitet får i uppdrag att vid lantbruksvetenskapliga fakulteten inrätta en tjänst som riksrådgivare i teknik för applicering av kemiska bekämpningsmedel och att medel tas ur det anslag som regeringen i proposition 1985/86:74 föreslagit fördelade under rubriceringen Rådgivning till jordbruket.

1985/86:283 av Birgitta Hambracus (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3) att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om stöd till alternativodlarnas organisationer för utbildning av rådgivare.

1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 3 delvis och 4)

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om rådgivning till jordbruket.

4. att riksdagen för budgetåret 1986/87 till B 2 Lantbruksnämnderna anvisar 215 297 000 kr.

Utskottet

Under förevarande anslag föreslås sammanlagt 220 297 000 kr. anvisade för verksamheten. Därvid har beräknats medel för lantbruksnämndernas verksamhet för nästa budgetår med utgångspunkt i huvudförslaget. Vidare beräknas 525 000 kr. för vissa uppgifter i fråga om försörjningsberedskapen inom totalförsvarets civila delar.

I enlighet med överväganden i proposition 1985/86:74 om rådgivning i jordbruket (s. 9 f.) föreslår jordbruksministern att 5 milj. kr. ställs till förfogande för intensifierad rådgivning om användning av växtnäring och kemiska bekämpningsmedel i jordbruket samt för rådgivning om alternativa odlingsformer. Detta belopp föreslås avräknat mot influtna miljöavgifter på handelsgödsel och bekämpningsmedel i enlighet med vad som anförts i propositionen. För närmare uppgifter om propositionens innehåll hänvisas till utskottets behandling av punkt G 5 i det följande.

Med hänvisning till vad som anförts under punkt B 1 föreslås att inkomstposten Medel för energirådgivning om 1,9 milj. kr. tas bort fr. o. m. nästa budgetår. I mån av behov får medel för energirådgivning fortsättningsvis avdelas inom ramen för ordinarie medel under anslaget.

Vidare förordar jordbruksministern att 10 milj. kr. utöver vad lantbruks-

styrelsen föreslagit av kostnaderna för den statliga rådgivningen till jordbruket avlastas statsbudgeten genom ökad individuell avgiftsfinansiering. Avgifterna bör tas upp som inkomst under anslaget. Totalt beräknar jordbruksministern dessa inkomster till 32 milj. kr. för budgetåret 1986/87. Ökade aktiva insatser för rådgivning inom ramen för befintliga totala resurser hos lantbruksnämnderna bör eftersträvas genom besparingar i nämndernas administration.

Som ett led i försöksverksamheten med samordnad länsförvaltning i Norrbottens län kommer i detta län lantbruksnämndens verksamhet att fullgöras av länsstyrelsen under tiden den 1 juli 1986–den 30 juni 1989. De medel som avsätts till lantbruksnämnden i Norrbottens län skall tillföras länsstyrelsen.

Enligt motion Jo216 av Gudrun Norberg (fp) bör lantbruksnämnderna tilldelas uppgiften att fullfölja jordbrukets blockorganisation. Denna är en beredskapsorganisation för samverkan mellan enskilda företagare inom jordbruks- och livsmedelssektorn för att trygga livsmedelsförsörjningen under beredskapstillstånd och krig.

Utskottet erinrar om att jordbruksnämnden har det övergripande ansvaret för planläggning av jordbrukets blockorganisation. Lantbruksnämnderna har också viktiga uppgifter i denna organisation. Särskilda medel anslås för verksamheten under anslaget C 5 Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m. Utskottet utgår från att arbetet med blockorganisationen fullföljs planenligt med nuvarande ansvarsfördelning mellan jordbruksnämnden och lantbruksnämnderna. Motionen avstyrks.

I motion Jo225 av Christer Skoog m. fl. (s, m) redovisas olika verksamheter som syftar till inrättandet av ett pälsdjurscenter i Sölvesborg. Bl. a. anförs att pälsdjursnäringen kan vara ett lämpligt komplement eller alternativ för småjordbrukare. Motionen innehåller dock i sak inga krav på åtgärder eller initiativ från riksdagens sida för att det planerade centret skall komma till stånd. Utskottet har tidigare understrukit det angelägna i att lantbruksstyrelsen i sin planering av rådgivningsverksamheten uppmärksammar frågan om pälsdjursuppfödning (se JoU 1984/85:36 s. 19). Någon särskild riksdagens åtgärd med anledning av den nu aktuella motionen synes inte påkallad.

Lantbruksnämndernas rådgivningsverksamhet berörs i flera motioner. Enligt motion Jo253 av Sven Eric Lorentzon (m) bör rådgivningen bli föremål för utredning. Kravet ställs mot bakgrund av den utveckling som skett inom svenskt jordbruk och de ökande kostnaderna för rådgivningen, som för närvarande enligt vissa beräkningar ligger nära 500 kr. per ha. Motionären framhåller vidare att samhällets och konsumenternas krav på näringen i fråga om miljöskydd, livsmedelskvalitet och ökat tekniskt och biologiskt kunnande m. m. måste tas med i bedömningen. En möjlighet att förbilliga och effektivisera rådgivningen kan enligt motionen vara att bygga upp någon form av "lantbrukscentrum" kring en utbildningsanstalt, t. ex. en lantbrukskola.

I motion Jo244 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) yrkande 11 anförs att rådgivningen kan effektiviseras genom att den verksamhet som lantbruksnämnderna bedriver överförs till hushållningssällskapen.

Enligt motion Jo227 av Kristina Svensson och Erik Janson (båda s) finns i Värmland ett dokumenterat intresse för odling med alternativa metoder. Den efterfrågan som finns från konsumenterna motsvaras inte av tillgängliga produkter. Inom budgetens ram bör särskilda rådgivnings- och utbildningsinsatser om alternativ odling genomföras i Värmlands län. framhåller motionärerna.

Enligt motion Jo259 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) kan utvecklingen på rådgivningssidan få både strukturella och regionala konsekvenser för trädgårdsnäringsen. De betalningssvaga företagen kan inte utnyttja rådgivningsverksamheten i samma utsträckning som större, solida företag. Motionärerna föreslår en i huvudsak kostnadsfri rådgivning till trädgårdsnäringsen enligt tidigare tillämpat system.

Vissa resurs- och anslagsfrågor tas upp i motionerna Jo226 av Rune Gustavsson och Kersti Johansson (c) och Jo263 av Gunhild Bolander (c). I den förra motionen anförs att förslaget om ökad avgiftsfinansiering kan få negativa konsekvenser från regional synpunkt. Enligt motionen bör riksdagen besluta att 10 milj. kr. av kostnaderna för rådgivningen inte täcks med avgifter. Enligt den senare motionen kan regeringens förslag rörande lantbruksnämnderna få negativa konsekvenser främst för Gotlands län. Mer än 40 % av den yrkesverksamma befolkningen på ön får direkt eller indirekt sin försörjning från jordbruket. Motionären framhåller att en förstärkning av lantbruksnämndernas resurser är angelägen, dock utan någon närmare precisering i fråga om medelsanvisning e. d.

Yrkanden som direkt berör regeringens förslag om medelsanvisning framförs i motion Jo240 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) yrkande 3 och i fp-motionen Jo244 yrkande 9. Enligt den förra motionen bör riksdagen anvisa 2 milj. kr. under anslaget till energirådgivning. I den senare motionen föreslås – med hänvisning till vissa förslag från folkpartiets sida om ändringar i jordförvärvslagen och upphävande av investeringsförbudet i animalieproduktionen – att anslaget minskas med 20 milj. kr.

Utskottet behandlar under denna anslagspunkt också några följdmotioner till proposition 1985/86:74 om jordbruksforskning m. m. till den del motionerna berör anslaget till lantbruksnämnderna. De aktuella motionerna tar också upp frågan om användning och fördelning av influtna avgiftsmedel.

I motion 1985/86:282 av Arne Svensson och Ingvar Eriksson (m) yrkas att medel från anslaget för rådgivning används för att bekosta en tjänst vid Sveriges lantbruksuniversitet som riksrådgivare i applicering av kemiska bekämpningsmedel (yrkande 2). Någon närmare precisering av tjänstens nivå eller kostnaderna för dess inrättande har ej gjorts.

Vidare yrkas i motion 1985/86:277 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) (yrkande 5 delvis) att ytterligare 5 milj. kr. av avgiftsmedel används för att främja rådgivningen i jordbruket. Motionärerna anför bl. a. att det är viktigt att resurser satsas på utbildning och nyrekrytering av personal. De föreningar för alternativodlare som finns bör utnyttjas i rådgivnings- och utbildningsverksamheten.

Enligt motion 1985/86:279 av Anders G Högmark (m) bör de nya forskningsrönen rörande vallodling föras ut till jordbrukarna genom intensifierad rådgivning. För rådgivningen bör anvisas 10 milj. kr.

I motion 1985/86:283 av Birgitta Hambræus (c) yrkande 3 hemställs att alternativedlarnas organisationer får stöd för att utbilda tillräckligt många kunniga rådgivare. Särskilt antroposofernas skola i Järna med sin utbildning i biodynamiskt jordbruk har enligt motionen möjlighet att öka utbildningskapaciteten om medel kan erhållas.

I motion 1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) (yrkande 3 delvis och yrkande 4) understryks rådgivningens betydelse från både företagsekonomisk och nationalekonomisk synvinkel. En betydligt större del av avgiftsmedlen bör användas för detta ändamål. Också hushållningssällskapen bör få del av anslaget. Motionärerna föreslår att anslaget till rådgivning förstärks med 10 milj. kr. Eftersom motionen syftar till att lantbruksstyrelsen blir huvudman för verksamheten föreslås en minskning av anslaget till lantbruksnämnderna med 5 milj. kr. Förslaget om en höjning av lantbruksstyrelsens anslag har av utskottet behandlats under punkt 3 ovan.

Utskottet delar jordbruksministerns syn på rådgivningsverksamheten sådan den redovisas i proposition 74 (s. 9 f.). Livsmedelspolitikens miljö- och resursmål innebär bl. a. att jordbruket och livsmedelsproduktionen måste ta hänsyn till kravet på en god miljö och behovet av en långsiktig och planerad hushållning med våra naturresurser. I regeringsdeklarationen anges målet att användningen av bekämpningsmedel skall halveras inom jordbruket på en femårsperiod. Till viss del bör detta mål kunna uppnås genom bl. a. ett effektivare utnyttjande av känd teknik.

Mot bakgrund härav är det, som jordbruksministern anfört, viktigt att rådgivningen inom lantbruket i ökad utsträckning kommer att omfatta rådgivning om produktionsmetoder som innebär ett ökat hänsynstagande till miljöskydds- och naturvårdsaspekter. För denna komplettering och anpassning av rådgivningen behövs ytterligare resurser vid lantbruksnämnderna, bl. a. i syfte att uppnå en intensifierad rådgivning inom områdena växtnäring och växtskydd. Det är väsentligt att man inom rådgivningen noga följer och vidareförmedlar de rön som erhålls inom forskningen.

Utskottet ansluter sig vidare till jordbruksministerns bedömning att det är av stor betydelse att lantbruksuniversitetet genom sin konsulentavdelning medverkar till att lantbruksnämndernas rådgivning blir så effektiv och väl underbyggd som möjligt även beträffande miljöskydds- och naturvårdsfrågor. Det är också angeläget att det utifrån de forsknings- och försöksresultat som kommer fram utarbetas underlag för den miljöhänsyn som erfordras.

I syfte att ytterligare främja utvecklingen av miljövänliga odlingsmetoder bör rådgivning kunna erbjudas i s. k. alternativ odling.

Utskottet tillstyrker att lantbruksnämnderna tillförs 5 milj. kr. för den angivna verksamheten. Dessa kostnader bör täckas med medel som flyter in genom miljöavgiften på bekämpningsmedel och handelsgödsel.

Vad utskottet anfört innebär att utskottet avstyrker motionerna 1985/86:282 yrkande 2 samt förslagen om ökad medelstilldelning i motionerna 1985/86:277 yrkande 5 (delvis), 1985/86:279 och 1985/86:284 yrkande 3 (delvis). I enlighet med sitt ställningstagande under punkt 3 ovan avstyrker utskottet också yrkandena i motion 284 om omfördelning mellan lantbruksstyrelsens och lantbruksnämndernas anslag (yrkande 4).

Utskottet har i rådande statsfinansiella läge ingen erinran mot förslaget att kostnaderna för rådgivningen avlastas statsbudgeten genom ökad individuell avgiftsfinansiering. Vidare tillstyrker utskottet att medel för energirådgivning (1,9 milj. kr.) i fortsättningen i mån av behov avdelas inom ramen för ordinarie medel under anslaget. Utskottet godtar även i övrigt regeringens förslag om medelsanvisning under förevarande anslag. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Jo226, Jo240 yrkande 3 och Jo244 yrkande 9.

Utskottet kan instämma i de synpunkter som anförs i motion Jo263 om jordbrukets betydelse från regionalpolitiska utgångspunkter. I 1985 års beslut om livsmedelspolitiken (prop. 1984/85:166, JoU 1984/85:33) understryks den roll som jordbruket spelar i bygder där det råder brist på andra arbetstillfällen. Regeringens nu aktuella förslag och överväganden rörande intensifierad rådgivning och ökad forskning rörande alternativa produktionsformer bör i viss mån kunna tillgodose motionens syfte. Utskottet är inte berett att förorda att ytterligare resurser, utöver vad regeringen föreslagit, tillförs lantbruksnämnderna.

Vad utskottet nyss anfört är delvis tillämpligt också på motion Jo259 om rådgivning till trädgårdsnäringen. I olika sammanhang har understrukits att näringen bör stödjas genom bl. a. forskning, försök, rådgivning och finansiellt stöd. Det får förutsättas att den intensifierade rådgivningsverksamheten enligt regeringens förslag kommer bl. a. trädgårdsnäringen till godo. Utskottet föreslår att motionen lämnas utan vidare åtgärd från riksdagens sida.

I anslutning till önskemålen om en utredning eller översyn av rådgivningsverksamheten vill utskottet understryka att förslagen i proposition 74 till stor del syftar till en ändrad inriktning av rådgivningen mot mer miljövänliga metoder. Det av regeringen föreslagna forskningsprogrammet för nya produktionsformer i jordbruket och trädgårdsnäringen, som närmare behandlas under punkt 40 nedan, är också av betydelse i sammanhanget. Utskottet delar i viss mån synpunkterna i motion Jo253 på utvecklingen i jordbruket och vilka krav som mot bakgrund härav kan ställas på såväl rådgivningen som utbildningen och forskningen. Önskemålen i motionen ligger delvis i linje med förslagen i proposition 74 om rådgivning och forskning rörande jordbruk och trädgårdsnäring. Yrkandet om en utredning av rådgivningen är dock utskottet inte berett att biträda. Det bör tilläggas att lantbruksstyrelsen fått i uppdrag av regeringen att analysera finansieringen av den statliga rådgivningen liksom behovet av och motiven för en fortsatt statlig rådgivning. Utskottet föreslår mot angivna bakgrund att motion Jo253 lämnas utan vidare åtgärd. Motsvarande bedömning gäller yrkandet i motion Jo244 om en översyn av rådgivningen (yrkande 11).

Yrkandet i motion Jo227 om information och rådgivning rörande alternativa metoder är delvis tillgodosett genom regeringens ovan redovisade överväganden och förslag. Utskottet är inte berett att förorda någon regional prioritering i enlighet med motionärernas önskemål men förutsätter givetvis att den intensifierade rådgivningen kommer också Värmlands län till godo. Frågan om stöd till alternativodlarnas organisationer får prövas inom ramen för de medel som nu anslås för intensifierad rådgivning. Utskottet är inte berett att tillstyrka yrkandet i motion 283 om särskilda medel till alternativ-

odlarnas egen utbildningsverksamhet (yrkande 3).

Utskottet behandlar under detta anslag även motion Jo277 av Rosa Östh m. fl. (c) om kvinnoysselsättningen i glesbygd. Enligt motionen bör lantbruksnämnder och skogsvårdsstyrelser åläggas att ägna ökad uppmärksamhet åt möjligheten att ordna arbetstillfällen för kvinnor inom myndigheternas resp. ansvarsområden.

Utskottet behandlade en liknande motion vid föregående års budgetbehandling (JoU 1984/85:25 s. 7). I samband därmed underströks de positiva synpunkter som utskottet tidigare anlagt i denna fråga. Vidare anfördes att regeringen under hösten 1984 uppdrog åt länsstyrelserna att i samverkan med länskolnämnderna och länsarbetsnämnderna redovisa ett program för att stärka kvinnornas ställning på arbetsmarknaden och i utbildningsväsendet. Programmet skulle redovisas till regeringen senast den 31 oktober 1985.

I anslutning till den nu aktuella motionen vill utskottet änyo understryka betydelsen av att lantbruksnämnder och skogsvårdsstyrelser uppmärksammar hithörande frågor. Det program för förstärkning av kvinnornas ställning på arbetsmarknaden m. m. som nämnts ovan har redovisats för regeringen och bereds för närvarande i arbetsmarknadsdepartementet. Utskottet utgår från att denna fråga även i fortsättningen hanteras på ett sätt som kan tillgodose syftet med motion Jo277. Motionen synes inte påkalla någon vidare åtgärd från riksdagens sida.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo240 yrkande 3, 1985/86:Jo244 yrkande 9, 1985/86:Jo263, 1985/86:277 yrkande 5 (delvis), 1985/86:279 samt 1985/86:284 yrkande 3 i återstående del och yrkande 4 till *Lantbruksnämnderna* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 220 297 000 kr.,
2. beträffande jordbrukets blockorganisation att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo216.
3. beträffande avgiftsfinansiering att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo226.
4. beträffande översyn av rådgivningen att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Jo253 och 1985/86:Jo244 yrkande 11.
5. beträffande ett pälsdjurscenter i Sölvesborgs kommun att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo225.
6. beträffande särskilda insatser i Värmlands län att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo227.
7. beträffande rådgivning till trädgårdsnäringen att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo259 yrkande 3.
8. beträffande ansvaret för kvinnoysselsättning att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo277 utan vidare åtgärd.
9. beträffande rådgivare i appliceringsteknik att riksdagen avslår motion 1985/86:282 yrkande 2.

10. beträffande stöd till utbildning i alternativ odling
att riksdagen avslår motion 1985/86:283 yrkande 3.

11. att riksdagen lämnar utan erinran vad i proposition 1985/86:74
anförts om rådgivning i jordbruket.

5. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.

Regeringen har under punkt B 3 (s. 23–25) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas till jordbrukets
rationalisering med sammanlagt högst 30 000 000 kr.,

2. till Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. för budgetåret 1986/87
anvisa ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo235 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas att riksdagen som sin
mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om rekonstruktion av
särskilt skuldtungda jordbruksföretag.

1985/86:Jo244 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga
(yrkande 10) att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag
med 5 milj. kr. minskat anslag till jordbrukets rationalisering på 35 milj. kr.

Utskottet

Lantbruksstyrelsen har hösten 1985 till regeringen lämnat förslag avseende
åtgärder för högt skuldtungda jordbruksföretag och det regionala rationalise-
ringsstödet. Styrelsen har i sin rapport även lagt fram förslag rörande
etableringsstödet och räntestödet, vilka båda stödformer finansieras inom
ramen för jordbruksprisregleringen.

Lantbruksstyrelsen föreslår att stöd till högt skuldtungda jordbruksföretag
skall utgå enligt i stort sett samma grunder som för innevarande budgetår,
dvs. i form av lån som är ränte- och amorteringsfria under viss tid.
Beträffande det regionala rationaliseringsstödet föreslår lantbruksstyrelsen
en ökning av stödet till inre rationalisering.

I rådande statsfinansiella läge är jordbruksministern inte beredd att inom
ramen för de medel som står till förfogande för jordbrukspolitiska åtgärder
avsätta ytterligare medel till det regionala rationaliseringsstödet.

Mot bakgrund av den förväntade investeringsbenägenheten i jordbruket
bör bidraget till inre rationalisering kunna minskas med 10 milj. kr. till 18
milj. kr. Enligt jordbruksministerns mening bör inom återstående ram för
inre rationalisering prioriteras stödet till investeringar i markavvattningsfö-
retag i Norrbottens och Västerbottens län. Det bör få ankomma på
regeringen att besluta om villkoren för stödet.

Bidragsramen för yttre rationalisering föreslås att liksom för budgetåret
1985/86 vara 12 milj. kr. Liksom för närvarande bör det ankomma på
regeringen att besluta om jämkning mellan bidragsramarna.

De särskilda åtgärder som sattes in för att klara de högt skuldsatta

jordbruksföretagens problem beräknades kosta högst 40 milj. kr. En utvärdering av de gjorda insatserna bör nu göras. Därefter får ställning tas till frågans fortsatta hantering.

Utskottet ansluter sig till jordbruksministerns ovan redovisade överväganden om bidragsram och anslagsberäkning m. m. I enlighet härmed avstyrker utskottet yrkandet i motion Jo244 (fp) om en minskning av anslaget med 5 milj. kr.

I motion Jo235 (vpk) hemställs om en skyndsamt utvärdering av stödet till högt skuldsatta jordbruksföretag och om fortsatta anslag för ifrågavarande ändamål. Medel kan lämpligen anvisas i samband med behandlingen av tilläggsbudgeten.

Utskottet delar jordbruksministerns bedömning att en utvärdering av stödet till högt skuldsatta jordbrukare bör göras. Resultatet av denna utredning bör ej föregripas. Utskottet avstyrker motion Jo235 till den del den inte kan anses tillgodosedd genom vad jordbruksministern anfört om en utvärdering av stödformen i fråga.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas till jordbrukets rationalisering med sammanlagt högst 30 000 000 kr.,

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo244 yrkande 10 till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.,

3. beträffande stöd till högt skuldsatta jordbruksföretag att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo235.

6. Markförvärv för jordbrukets rationalisering

Regeringen har under punkt B 4 (s. 25–27) föreslagit riksdagen att till Markförvärv för jordbrukets rationalisering för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Motion

1985/86:Jo244 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 12) att riksdagen hos regeringen begär uppdrag till jordfonden angående markförsäljning på ca 50 milj. kr.

Utskottet

Lantbruksnämndernas inköps- och försäljningsverksamhet, som sker med anlitande av jordfonden, är av betydelse för jordbrukets rationalisering. Fonden uppgår för närvarande till närmare 370 milj. kr. Lantbruksstyrelsen disponerar dessutom en rörlig kredit hos riksgäldskontoret intill 25 milj. kr. t. o. m. den 30 juni 1986 för jordfondsändamål.

Den rörliga krediten på 25 milj. kr. är outnyttjad och bör som planerat upphöra den 30 juni 1986.

I folkpartimotionen Jo244 anförs att en betydande del av jordfondens markinnehav bör kunna säljas. Härigenom skulle bl.a. etableringen av deltidjordbruk kunna underlättas.

Utskottet erinrar om att jordfonden redan nu används för att bedriva en aktiv inköps- och försäljningsverksamhet. Syftet med dessa insatser från lantbruksverkets sida är att åstadkomma en från såväl enskild som samhälls- utgångspunkt angelägen strukturrationalisering som eljest inte skulle komma till stånd. Ofta är det nödvändigt att lantbruksnämnderna bygger upp en markreserv inom ett område för att åstadkomma ett gott långsiktigt resultat. Utskottet anser det inte förenligt med jordfondens syfte att riksdagen – utan närmare information om struktur och läge av de ifrågavarande fastigheterna – förordar en utförsäljning av fastigheter till ett visst belopp. Utskottet avstyrker motion Jo244 yrkande 12.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Markförvärv för jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.,
2. beträffande försäljning av mark som bokförts på jordfonden att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo244 yrkande 12.

7. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 5 (s. 27–29) och hemställer

att riksdagen till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

8. Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m.

Regeringen har under punkt B 6 (s. 30) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. med sammanlagt högst 7 000 000 kr.,
2. till Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

Motion

1985/86:A428 av Gunnel Jonäng och Gunnar Björk i Gävle (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att regionalt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering skall utgå till hela Hälsingland.

Utskottet

Från anslaget utbetalas bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering och till energibesparande åtgärder inom trädgårdsföretag enligt förordningen (1979:427) om statligt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering (ändrad senast 1983:210). Därutöver används anslaget för bidrag till Svenska fruktfrämjandet, Svenska grönsaksfrämjandet och Svenska blomsterfrämjandet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under denna punkt.

I anslutning till motion A428 får utskottet erinra om att statligt stöd till trädgårdsnäringsens rationalisering lämnas dels som allmänt rationaliseringsstöd i hela landet, dels som regionalt rationaliseringsstöd inom de fyra nordligaste länen samt inom Ljusdals, Malungs, Vansbro, Älvdalens och Torsby kommuner. Utskottet är inte berett att frångå de bedömningar som ligger till grund för stödområdesindelningen och avstyrker motion A428.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. med sammanlagt högst 7 000 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering, m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.,
3. beträffande regionalt stöd till trädgårdsnäringsen att riksdagen avslår motion 1985/86:A428.

9. Främjande av trädgårdsnäringsen m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 7–B 10 (s. 31–34) och hemställer

1. att riksdagen till *Främjande av trädgårdsnäringsen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 900 000 kr.,
2. att riksdagen till *Stöd till innehavare av fjällägenheter m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.,
3. medger att fonden för främjande av exporten av avelsdjur avvecklas och att medlen får användas i enlighet med vad som angetts i propositionen,
4. att riksdagen till *Främjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 260 000 kr.,
5. att riksdagen till *Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 215 000 kr.

10. Främjande av rennäringsen och Ersättningar för viltskador m. m.

Regeringen har under punkt B 11 (s. 34) och J 2 (s. 119) föreslagit riksdagen att

1. till Främjande av rennäringsen för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 29 220 000 kr.,
2. till Ersättningar för viltskador m. m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo208 av Lars Ernestam m. fl. (fp), vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att i anslaget för främjande av rennäringsen upptaget belopp å 11 milj. kr. som förslagsanslag överförs till posten Ersättningar för viltskador m. m.,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om översyn av reglerna för ersättning för viltskador. JoU:1985/86:13

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ett i förhållande till regeringens förslag förhöjt anslag med 600 000 kr. till trygghetspaket för renskötare.

1985/86:Jo228 av Karin Israelsson och Martin Olsson (c), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att förslagsanslaget Ersättning för skador orsakade av vilt m. m. skall bibehållas och utgå med 11 milj. kr.,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en årlig uppräknings av prisstödet till rennäringsen görs enligt motionens förslag,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ersättning för skador orsakade av vilt bör handläggas av naturvårdsverket.

1985/86:Jo234 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande anslag till främjande av rennäringsen.

1985/86:Jo255 av Hans Dau (m), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att anslaget Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt m. m. även i fortsättningen skall handhas av statens naturvårdsverk,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att prisstödet per slaktad ren uppräknas och att förslag härom lämnas i samband med den särskilda proposition som aviserats för Prisstödet till jordbruket i norra Sverige.

1985/86:Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 14 och 24)

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ökade insatser för flora och fauna.

24. att riksdagen till Flora- och faunavård för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

1985/86:Jo793 av Jan Hyttring och Lennart Brunander (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ersättning för viltskador.

Utskottet

Anslaget till främjande av rennäringsen används för underhåll av riksgränsstängsel med anledning av 1972 års svensk-norska renbeteskonvention samt för underhåll av vissa renskötseanläggningar. Anslaget fördelas i övrigt på användningsområden genom beslut av lantbruksstyrelsen efter årliga överläggningar mellan staten och företrädare för rennäringsen. Användningsområdena avser åtgärder till främjande av rennäringsen såsom upplysning och rådgivning, katastrofskadeskydd vid svåra renbetesförhållanden, konsulentverksamhet vid Svenska samernas riksförbund, inventering och kartläggning av vinterbetesmarker, utvecklingsprogram för samebyar samt särskilda ändamål i övrigt som gagnar renskötande samer.

I budgetpropositionen lämnas en utförlig redovisning av anslagets hittills-

varande fördelning m. m. vilken delvis bygger på överläggningar mellan staten och rennärigen (bil. 11 s. 35-36). I övrigt anför jordbruksministern bl. a. följande:

Från anslaget Prisstöd till jordbruket i norra Sverige lämnades under budgetåret 1984/85 ett särskilt pristillägg på renkött enligt kungörelsen (1973:508) om prisstöd till rennärigen med 190 kr. per slaktad ren eller sammanlagt knappt 13,1 milj. kr. Prisstöd lämnas för slaktad ren som godkänts vid besiktning enligt lagen (1959:99) om köttbesiktning m. m. Värdet av denna besiktigade slakt uppgick under budgetåret 1984/85 till ca 45 milj. kr. exkl. mervärdeskatt och prisstöd. För innevarande budgetår står 13,1 milj. kr. till förfogande för pristillägg och för åtgärder i övrigt som främjar rennärigen. Enligt riksdagens beslut skall även användningen av dessa medel omfattas av de tidigare nämnda överläggningarna (prop. 1984/85:100 bil. 11, JoU 25, rskr 186 och JoU 33, rskr 393).

Mot bakgrund av riksdagens nu nämnda beslut anser jag det lämpligt att de medel som anvisas över anslaget Prisstöd till jordbruket i norra Sverige för särskilt pristillägg på renkött och i övrigt till främjande av rennärigen i fortsättningen anvisas över anslaget Främjande av rennärigen. Jordbruksnämnden beräknar medelsbehovet för pristillägget på renkött för budgetåret 1986/87 till oförändrat 13,1 milj. kr. Prisstödets storlek per ren bör i fortsättningen bestämmas av jordbruksnämnden och lantbruksstyrelsen gemensamt sedan det i de årliga överläggningarna mellan staten och rennärigen bestämts en ram för hur stort belopp som får användas för pristillägg. Stödet bör främja en optimal avkastning av renhjorden. I övrigt bör nuvarande bestämmelse tillämpas om att prisstöd skall lämnas endast för ren som godkänts vid besiktning enligt lagen (1959:99) om köttbesiktning m. m.

Under anslaget Ersättning för vissa skador förorsakade av vilt, m. m. anvisas medel för bl. a. ersättning för ren som dödas eller skadas av vissa rovdjur. Enligt förordningen (1976:430) om ersättning vid vissa skador av rovdjur lämnas ersättning till ägare av ren om djuret dödas eller skadas genom angrepp av björn, varg, järv, lo eller örn under förutsättning att renen har återfunnits. Är rens ägare inte känd, lämnas ersättningen till den sameby inom vars betesområde renen har påträffats. För varje ersatt ren lämnas dessutom ersättning för olägenhet för renskötseln till den sameby inom vars betesområde renen har påträffats. Ersättningarna lämnas med belopp som statens naturvårdsverk fastställer för ett år i sänder.

Enligt min mening bör användningen även av dessa medel omfattas av de årliga överläggningarna mellan staten och företrädare för rennärigen. Medlen för ersättning för rovdjursrivna renar bör därför i fortsättningen anvisas över anslaget Främjande av rennärigen. Ersättningsbeloppen bör fastställas av lantbruksstyrelsen efter de årliga överläggningarna. Frågor om ersättning prövas i dag av länsstyrelserna i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län för skada inom resp. län och av naturvårdsverket för skada i landet i övrigt. I fortsättningen bör lantbruksstyrelsen och berörda lantbruksnämnder administrera detta stöd.

Under budgetåret 1984/85 betalades ersättning för rovdjursrivna tamdjur och för övriga skador av vilt till ett belopp av 9 641 339 kr. Huvuddelen avsåg ersättning för rovdjursrivna renar. För innevarande budgetår har anvisats 6 220 000 kr. Huvuddelen av anslaget avser ersättning för rovdjursrivna renar. Statens naturvårdsverk har för budgetåret 1986/87 föreslagit en uppräkning av anslaget till 9 520 000 kr. med hänsyn till att priset på renkött ökat och att antalet rivna renar ökat starkt. För egen del föreslår jag att 11 milj. kr. tillförs detta anslag för nästa budgetår. Hur stor del av anslaget som skall avsättas för rovdjursrivna renar får bestämmas av lantbruksstyrelsen

efter de årliga överläggningarna. Även lantbruksstyrelsens administrativa kostnader får fastställas efter de årliga överläggningarna.

De årliga överläggningarna mellan staten och företrädare för rennäringsen kommer med de föreslagna uppräknings- och överföringarna att avse användningen av 27 760 000 kr. För innevarande budgetår omfattar överläggningarna endast 16 760 000 kr. Jag vill påpeka att det givetvis inte föreligger något hinder mot att använda de medel som nu anvisas för i första hand pristillägg på renkött och ersättning för rovdjursrivna renar till annat ändamål som kan anses mer angeläget, såsom en trygghetsförsäkring för renskötare.

Med anledning av storleken på det statliga bidraget till näringen i förhållande till näringens totala omslutning vill jag understryka vikten av att medlen disponeras på ett sådant sätt att effekterna av de olika stödformerna kan följas.

Anslaget bör i övrigt räknas upp med sammanlagt 230 000 kr. för underhåll av riksgränsstängsel och för underhåll av vissa renskötselanläggningar.

I enlighet med de under punkt B 11 redovisade övervägandena föreslår jordbruksministern (bil. 11 s. 119) att fr. o. m. budgetåret 1986/87 kostnaderna för andra rovdjursrivna tamdjur än ren och för ersättning för skador av kronhjort på skog och gröda inom det s. k. frireservatet i Skåne bestrids från ett nytt anslag benämnt Ersättningar för viltskador m. m. För ersättning för andra rovdjursrivna tamdjur än ren uppskattas medelsbehovet för budgetåret 1986/87 till 200 000 kr. och för ersättning för skador av kronhjort till 120 000 kr.

Från anslaget bör vidare bestridas kostnaderna för dels syner och besiktningar på statens hus och byggnader, dels syneförrättningar enligt 12 kap. vattenlagen (1983:291), dels ersättning i visst fall till förvaltare av avlyst flottled. Kostnaderna härför beräknas till 5 000 kr.

I motionerna Jo208 av Lars Ernestam m. fl. (fp) och Jo228 av Karin Israelsson och Martin Olsson (c) yrkas att ersättningen för rovdjursrivna renar även i fortsättningen redovisas över anslaget J 2 och att detta anslag räknas upp med 11 milj. kr. för ändamålet. Vidare yrkas att administrationen av ersättningsfrågorna även i fortsättningen handläggs av naturvårdsverket. Liknande synpunkter framförs i motion Jo255 av Hans Dau (m).

Utskottet vill framhålla att regeringens förslag i fråga om ersättning för rovdjursrivna renar inte har stöd i 1985 års riksdagsbeslut om prisstödet till rennäringsen m. m. I denna del ansluter sig utskottet till motionärernas uppfattning, nämligen att frågan om ersättning för rovdjursrivna renar bör bedömas efter i huvudsak samma principer som hittills. Som motionärerna framhållit är det viktigt att hålla isär frågor om ekonomiskt stöd till rennäringsen å ena sidan och å andra sidan åtgärder som ytterst är betingade av det allmänna intresset att bibehålla en levande rovdjursstam i vårt land. Den av regeringen föreslagna uppdelningen mellan anslagen kan för övrigt innebära inskränkningar i ersättningsmöjligheterna, särskilt mot bakgrund av att antalet rovdjursrivna renar – enligt vad utskottet erfarit – starkt ökat under senare tid. Det anslag varifrån ersättning för hithörande skador utbetalas bör således vara ett förslagsanslag. Det anförda innebär att utskottet tillstyrker de aktuella motionerna så till vida att 11 milj. kr. bör överföras från anslaget Framjande av rennäringsen till förslagsanslaget

Ersättningar för viltskador m. m. Ersättningsfrågorna bör även i fortsättningen administreras av naturvårdsverket och av länsstyrelserna i de fyra nordligaste länen. Härigenom tillgodoses motionerna Jo208 yrkande 1, Jo228 yrkandena 1 och 3 samt Jo255 yrkande 1. Yrkandet i motion Jo234 (vpk) rörande skäligen ersättningsnivå för rovdjursrivna renar torde också få anses tillgodosett genom utskottets ställningstagande. Utskottet utgår från att skäligen ersättning kan utgå inom ramen för det förslagsanslag om 11 milj. kr. som utskottet föreslår för ändamålet.

Vad utskottet anfört innebär att yrkandet i motion Jo208 (yrkande 2) om en översyn av ersättningssystemet delvis förlorat sin aktualitet. Utskottet avstyrker detta motionsyrkande.

Regeringens överväganden om prisstödet m. m. till rennäringen möter invändningar i några motioner. Enligt motion Jo208 yrkande 3 (fp) bör riksdagen utöver de av regeringen föreslagna medlen anvisa ytterligare 600 000 kr. till ett trygghetspaket för renägare. I motiveringen till denna motion förordas också en indexuppräknings av stödet. Förslag om indexuppräknings framförs även i motionerna Jo228 (c), Jo234 (vpk) och Jo255 (m).

Utskottet erinrar om att 1985 års riksdagsbeslut bl. a. innebar att frågan om ett trygghetspaket för renskötare borde aktualiseras vid överläggningar mellan staten och företrädare för rennäringen. Som framgår av propositionen omfattar överläggningarna för innevarande budgetår ett belopp om 16 760 000 kr. Enligt uppgift har vid överläggningarna för innevarande budgetår beslutats att använda 700 000 kr. för bekostande av en liv- och olycksfallsförsäkring för de renskötande samerna. För nämnda budgetår återstår ytterligare medel som för närvarande är odisponerade. Med hänvisning härtill och till de uppgifter som lämnats i propositionen anser utskottet inte att någon anslagsuppräknings är nödvändig för att finansiera en trygghetsförsäkring av angivet slag. Utskottet avstyrker således motion Jo208 yrkande 3.

Utskottet delar den i motionerna Jo228, Jo234 och Jo255 (c, vpk, m) framförda uppfattningen att prisstödet till rennäringen bör justeras årligen i enlighet med de principer som fastställts för Norrlandsstödet (JoU 1984/85:33 s. 52). I enlighet härmed tillstyrker utskottet motionerna Jo228 yrkande 2, Jo234 i motsvarande del och Jo255 yrkande 2. Utskottet föreslår att riksdagen gör ett uttalande till förmån för en årlig justering av prisstödet till rennäringen.

I motion Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) förordas ökade insatser för flora- och faunavård. I motionen hävdas att flora- och faunavården utgör en starkt försummad del av naturvården. Flera hundra växt- och djurarter hotas av utrotning. I de flesta fall är huvudorsaken miljöförändringar, oftast till följd av det moderna jord- och skogsbruket, anför motionärerna. Flora- och faunarbetet måste ges en ökad tyngd. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag för flora- och faunavård inrättas och att för budgetåret 1986/87 anvisas 2 milj. kr. för ändamålet.

Utskottet har tidigare instämt i motionärernas synpunkter på behovet av åtgärder för att skydda vår fauna och flora (se JoU 1985/86:10). I sammanhanget har hänvisats bl. a. till existerande lagbestämmelser m. m. om de areella näringarnas hänsyn till naturvårdens intressen och till det arbete som

utförs av de frivilliga organisationerna. Förslag om särskild medelstilldelning för flora- och faunavård har dock avstyrkts av utskottet (JoU 1984/85:25 s. 64).

Utskottet har inte funnit anledning att frångå den bedömning som riksdagen tidigare gjort i denna fråga och avstyrker motion Jo738 yrkandena 14 och 24.

I motion Jo793 av Jan Hyttring och Lennart Brunander (c) begärs en översyn av förordningen om ersättning vid vissa viltskador m. m. Yrkandet framställs mot bakgrund av de problem som drabbar personer som i huvudsak bedriver vallodling. Översynen bör enligt motionen även avse ersättningsreglerna för viltskador på skog.

Utskottet behandlade en motion om viltskador på skog vid riksmötet 1984/85. I samband härmed anförde utskottet bl. a. (JoU 1984/85:25 p. 43):

Utskottet har senast vid föregående års budgetberedning avstyrkt ett motionsyrkande (fp) om särskilda medel till flora- och faunavård (JoU 1983/84:25 p. 51). I sammanhanget hänvisades bl. a. till att jakt- och viltvårdsberedningens förslag ännu inte slutbehandlats i jordbruksdepartementet. Utskottet är inte heller detta år berett föreslå särskilda medel för flora- och faunavård och avstyrker således motion 370 yrkande 7.

Vad beträffar ersättning för älgskador på skog m. m. får utskottet erinra om att hithörande frågor författningsreglerats i förordningen (1980:400) om ersättning vid vissa viltskador, m. m. För varje län finns en viltskadefond som bildas av vissa fällavgifter enligt 9 § viltskadeförordningen. För länen finns en gemensam regleringsfond som förvaltas av kammarkollegiet. Regeringen beslutar om överföring av medel från länsfonderna till regleringsfonden samt om överföring från sistnämnda fond till länsfond som behöver tillskott (12 och 13 §§). När det gäller sådana skador som anges i motionerna 327 och 631 gäller särskilda ersättningsregler enligt 17 § viltskadeförordningen. I stadgandet anges bl. a. att ersättning får för särskilt fall lämnas av statsmedel eller ur jaktvårdsfonden om det är uppenbart oskäligt att den skadelidande själv svarar för de kostnader som skadan föranleder.

Till varje länsstyrelse är knuten en länsälg nämnd med uppgift att vara rådgivande organ åt länsstyrelsen i frågor om älgvård och i ärenden om åtgärder för att motverka älgskador.

I anslutning till motionskraven på ett mera generöst ersättningssystem får utskottet framhålla att en av grundtankarna bakom viltskadeförordningen är att viltskador i första hand skall förebyggas eller begränsas genom jakt på den skadegörande djurarten. Betningsskador av älg skall således motverkas i huvudsak genom en ålgtilldelning som innebär att stammen hålls på en från nu aktuella synpunkter lämplig nivå. Det kan tilläggas att jakt- och viltvårdsberedningen i sitt slutbetänkande (SOU 1983:21) Vilt och jakt behandlat såväl viltskadeproblemen som systemet med länsvisa viltskadefonder. I ett avsnitt rörande värden av älgstammen anför beredningen (s. 262) att uppgifterna om skador på skog tyder på en märkligt skadökning de senaste åren. Otivelaktigt berör en del av dessa skador på områdesvis alltför tätta älgstammar. Även säsongsvandringar påverkar dock skadesituationen.

Som framgår av motionerna kan det givetvis förekomma fall då det med beaktande av samtliga omständigheter framstår som oskäligt att den skadelidande själv svarar för de kostnader som skadan föranleder. I dessa fall ger 17 § viltskadeförordningen en – visserligen restriktivt utformad – möjlighet till ersättning av statsmedel eller ur jaktvårdsfonden. Med hänsyn till det anförda och till det förhållandet att jakt- och viltvårdsberedningens

slutbetänkande – innefattande bl. a. förslag om den framtida älgjakten – för närvarande bereds i regeringskansliet anser utskottet att motionerna 327 och 631 inte för närvarande påkallar någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

JoU 1985/86:13

Beträffande självrisken vid skada av älg, kronvilt eller dovilt bör nämnas att denna ursprungligen utgjorde 2 % av ett för företaget beräknat skördevärde, dock lägst 500 kr. Skördevärdet beräknas som produkten av företagets totala areal och medelvärdet av de inom lantbruksstatistiken för området i fråga tillämpade normalskördevärdena för havre och korn. För trädgårdsföretag gäller särskilda regler.

Den nyssnämnda procentsatsen (2 %) ändrades år 1981 till en och en halv procent (SFS 1981:726). Syftet med ändringen var att självriskberäkningen skulle bli ekonomiskt mindre kännsbar för det berörda jordbruksföretaget.

Mot bakgrund av vad som här redovisats anser utskottet att motion Jo793 inte påkallar någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Hemställen

Utskottet hemställer

1. a) att riksdagen, med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo208 yrkande 1 i motsvarande del och 1985/86:Jo228 yrkande 1 i motsvarande del till *Främjande av rennaringen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 18 220 000 kr.,

b) beträffande trygghetspaket för renskötare

att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo208 yrkande 3,

2. beträffande administration av ersättningssystemet m. m.

a) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1985/86:Jo255 yrkande 1 och 1985/86:Jo228 yrkande 3,

b) att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo208 yrkande 2,

3. beträffande uppräkning av prisstödet till rennaringen

att riksdagen med anledning av motionerna 1985/86:Jo228 yrkande 2, 1985/86:Jo234 i motsvarande del och 1985/86:Jo255 yrkande 2 godkänner vad utskottet anfört om årlig justering av prisstödet till rennaringen,

4. beträffande uttalande om skällig ersättning för rovdjursskador
att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo234 i återstående del,

5. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo208 yrkande 1 i motsvarande del och 1985/86:Jo228 yrkande 1 i motsvarande del till *Ersättningar för viltskador m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 11 325 000 kr.,

6. beträffande insatser för flora och fauna

att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo738 yrkandena 14 och 24,

7. beträffande översyn av viltskadeförordningen

att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo793.

11. Statens jordbruksnämnd och Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna C 1 och C 2 (s. 38–40) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens jordbruksnämnd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 25 703 000 kr.,
2. att riksdagen till *Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 2 548 000 kr.

12. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område

Regeringen har under punkt C 3 (s. 40–42) föreslagit riksdagen att

1. medge att statens jordbruksnämnd för säsongmässig lagring av jordbruksprodukter under budgetåret 1986/87 får disponera en rörlig kredit på högst 100 000 000 kr. i riksgäldskontoret,
2. medge att regeringen eller, efter regeringens bestämmande, statens jordbruksnämnd för ändamål inom jordbruksprisregleringen och regleringen av sockernäringsen för budgetåret 1986/87 får disponera en rörlig kredit på högst 80 000 000 kr. i riksgäldskontoret,
3. medge att statens jordbruksnämnd för råvarukostnadsutjämning under budgetåret 1986/87 får disponera en rörlig kredit på högst 20 000 000 kr. i riksgäldskontoret,
4. till Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 3 001 170 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo206 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas

1. att riksdagen som ett första steg i sloandet av livsmedelsmomsen begär att livsmedelssubventionerna höjs med ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 000 kr. förhöjt belopp.
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om fullständigt slopande av momsen på livsmedel med vad som anförs i motionen.

1985/86:Jo207 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas att riksdagen beslutar att under Bil. 11 Jordbruksdepartementet, C 3 Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område anvisa 33 000 000 kr. utöver regeringens förslag avseende Ersättning för införselavgiftsmedel utanför fördelningsplanen.

1985/86:Jo217 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga. (yrkandena 1 och 2)

1. att riksdagen beslutar att till anslaget C 3. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område anslå 2 901 170 000 kr.,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om statens ansvar för jordbruksproduktionen med anledning av 1977 års jordbrukspolitiska beslut.

1985/86:Jo244 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3) att riksdagen med avslag på propositionens förslag beslutar att samhället skall svara för 40 % av exportkostnaderna för spannmål av 1985 års skörd.

1985/86:Jo252 av Anders Andersson (m), vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om medel för att finansiera jordbruksöverskottets kostnader.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om överläggningar angående kostnader för spannmålsöverskotten.

1985/86:Jo261 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående underskottet i spannmålens regleringskassa,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående överskottsarealens kostnader för skördeåret 1985,
3. att riksdagen beslutar att statens andel av överskottsarealens kostnader fr. o. m. skördeåret 1986 skall vara 60 % räknat på normalskörd,
4. att riksdagen beslutar att under förslagsanslaget Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, posten Samhällets delansvar för överskottsarealen, uppföra ett i förhållande till regeringens förslag med 300 milj. kr. förhöjt belopp.
5. att riksdagen beslutar att samhällets ansvar för spannmålsöverskottet ej skall avtrappas utan kvarstå vid 60 %.

Utskottet

Utskottet har vid sammanträde den 19 mars 1986 beslutat skjuta upp sakbehandlingen av förevarande anslag jämte motioner och återkommer till dessa frågor i samband med behandlingen av kommande regeringsförslag om jordbruksprisregleringen. I nämnda sammanhang har utskottet vidare gjort vissa överväganden i anslutning till 1985 års riksdagsbeslut om kostnadsansvaret för överskottsarealen.

Jordbruksministern har under anslaget (bil. 11 s. 41) anmält att regeringen med stöd av riksdagsbeslutet ställt 160 milj. kr. till jordbruksnämndens förfogande för innevarande budgetår för det ändamål som nu är i fråga.

Utskottet får för sin del anföra följande.

Regeringens förslag i proposition 1984/85:166 om livsmedelspolitiken innebar, såvitt nu är i fråga, att produktionen på den överskottsareal – ca 300 000 ha – som av olika skäl ansågs böra accepteras i första hand skulle utgöras av spannmål (prop. s. 47 f.). Samhället borde enligt propositionen ta ett delansvar för överskottsarealens kostnader. Andelen för samhället borde vara 40 %, medan näringen borde svara för 60 %, räknat vid normalskörd. Samhällets kostnader för det första året beräknades till 160 milj. kr., för att därefter minska. Kostnaden för en femårsperiod beräknades till sammanlagt 600 milj. kr. Det skulle i första hand ankomma på jordbruket att aktivt arbeta för att anpassningsåtgärderna på vegetabilieområdet ledde fram till att samhällets delansvar i finansieringen av överskottsproduktionen kunde

upphöra. En utvärdering av anpassningsåtgärderna skulle ske efter femårsperiodens slut, varvid en bedömning skulle göras om uppställda anpassningsmål uppnåtts också beträffande kostnadsansvaret.

JoU 1985/86:13

I utskottets betänkande JoU 1984/85:33 anfördes bl. a. (s. 36):

Utskottet anser i likhet med jordbruksministern att en produktion på överskottsarealen tills vidare liksom hittills bör utgöras av spannmål. Utskottet vill dock understryka vad som nämnts i propositionen att överskottsarealen kan komma till en mera lönsam användning för andra ändamål, t. ex. energigrödor, men att det torde dröja några år innan en rad ekonomiska och tekniska frågor inom detta område har klarlagts. Frågan om åkerarealens storlek bör inte ses enbart från vår egen försörjning med livsmedel utan flera alternativa användningsområden för åkermarken bör vägas in i bilden. Även restriktioner i användningen av handelsgödsel och växtskyddsmedel, åkerarealens betydelse för landskapsbilden, sysselsättning och regionalpolitik måste också vägas in när det gäller den nuvarande åkerarealens användning.

Det förslag till fördelning av ansvaret för överskottsarealens kostnader mellan samhället och näringen som läggs fram i propositionen finner utskottet för sin del väl avvägt och kan därför biträda detsamma. Andelen för samhället bör sålunda vara 40 % medan näringen svarar för 60 %. Utskottet har heller ingen erinran mot de i propositionen gjorda kostnadsberäkningarna i sammanhanget.

Utskottet delar regeringens uppfattning att det i första hand bör ankomma på jordbruket att aktivt arbeta för att anpassningsåtgärderna på vegetabilieområdet leder till att samhällets delansvar i finansieringen av överskottsproduktionen kan upphöra. Som sägs i propositionen bör en utvärdering av anpassningsåtgärderna ske efter en femårsperiod.

Enligt utskottet borde vidare samhällets kostnader för överskottsarealen få belasta statsbudgeten.

På utskottets förslag godkände riksdagen dels vad som förordats i propositionen om samhällets kostnadsansvar, dels vad utskottet förordat om finansieringen av hithörande kostnader (rskr. 1984/85:393).

Som utskottet inledningsvis anför återkommer utskottet till sakbehandlingen av regeringens förslag och hithörande motioner vid ett senare tillfälle. För närvarande finns enligt utskottets bedömning inte tillräckligt faktaunderlag för att i bestämda belopp precisera omfattningen av statens åtagande enligt 1985 års riksdagsbeslut. Utskottet anser det angeläget att mera långsiktiga åtgärder för att lösa överskottsproblemen kan vidtas. Enligt vad utskottet erfarit pågår såväl inom regeringskansliet som hos näringen en verksamhet för att lösa dessa problem. I avbidan på den fortsatta behandlingen av dessa frågor bör enligt utskottets mening understrykas att 1985 års riksdagsbeslut lagt fast själva principen om en fördelning av kostnadsansvaret mellan staten och näringen, vilket bl. a. måste innebära att staten svarar för 40 % av de verkliga kostnaderna för spannmålsöverskottet vid normalskörd. De beräkningar som gjordes i proposition 1984/85:166 av kostnaderna för staten bör, till skillnad från uttalandena om fördelningsprincipen, inte vara absolut bindande för tillämpningen av riksdagsbeslutet. De beräkningar som ligger till grund för nämnda överväganden har också, genom utvecklingen på exportmarknaden m. m., till stor del förlorat sin aktualitet.

Vad utskottet här anfört bör i första hand tillämpas på 1985 års skörd. Utskottet anser det angeläget att ytterligare överväganden i denna fråga kan ske i syfte bl. a. att främja en långsiktig produktionsanpassning och för att om möjligt nå fram till andra lösningar som successivt minskar kostnadsbelastningen för samhället. Vid dessa överväganden måste dock beaktas att näringen arbetar med långa framförhållningsperioder och att det även beträffande 1986 års skörd kan vara svårt att i någon större utsträckning påverka produktionens inriktning och omfattning.

Utskottet hemställer

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om ansvaret för överskottsarealens kostnader m. m.

13. Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt C 4 (s. 42-44) och hemställer

att riksdagen till *Inköp av livsmedel m. m. för beredskapslagring* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 9 200 000 kr.

En motion för beredskapslagring av livsmedel.

14. Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m.

Regeringen har under punkt C 5 (s. 44-45) föreslagit riksdagen att till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 231 968 000 kr.

Motion

En motion av Bertil Danielsson (m) förklarad som utskottsämnen JoU 1985/86:Jo272 av Bertil Danielsson (m); vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen sagts om inrättande av beredskapsgårdar.

Utskottet

Från anslaget bestrids driftkostnaderna för beredskapslagring av livsmedel m. m. samt kostnaderna för andra beredskapsåtgärder än lagring i form av planering m. m.

I motionen Jo272 av Bertil Danielsson (m) framhålls att det moderna, högteknologiska jordbruket är mycket känsligt för driftstörningar i form av elavbrott m. m. Detsamma gäller industrier som förädlar jordbrukets produkter. En möjlighet att i en krissituation hålla i gång produktionen i jordbruket vore att utse vissa jordbruk till "beredskapsgårdar". Dessa skulle då utrustas med egna elkraftverk m. m. för att upprätthålla livsmedelsförsörjningen. Åtskilliga små vattendrag skulle i ett sådant läge kunna utnyttjas för att bygga vattenkraftverk. Överstyrelsen för ekonomiskt försvar bör enligt motionen stödja projekt av detta slag.

Utskottet erinrar om att vissa sårbarhets- och beredskapsfrågor behandlades i samband med 1985 års jordbrukspolitiska beslut (se bl. a. prop. 1984/85:166 s. 79 f.). Jordbrukets behov av arbetskraft och traktorer tillgo-

doses genom jordbrukets blockorganisation (jfr även punkt 4 ovan). När det gäller maskiner och reservdelar m. m. anfördes att det vid en långvarig kris bör vara möjligt att ta upp viss produktion inom landet. I proposition 1984/85:120 om riktlinjer för energipolitiken förordades en försöksverksamhet med gemensamma reservkraftverk inom ramen för jordbrukets blockorganisation (se även NU 1984/85:30). Motioner i närliggande frågor kommer vidare att behandlas av näringsutskottet senare under innevarande riksmöte.

Av det anförda framgår att de i motionen behandlade frågorna om jordbrukets sårbarhet för driftstörningar m. m. har uppmärksammats i olika sammanhang. Motionen påkallar ingen särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 231 968 000 kr.,
2. beträffande vissa sårbarhetsfrågor att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo272 utan vidare åtgärd.

15. Bidrag till permanent skördeskadestydd

15. Bidrag till permanent skördeskadeskydd

Regeringen har under punkt C.7 (s. 46-47) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad i propositionen förordats i fråga om medel för täckande

av kostnader för skördeskadestyddets administration; och

2. till Bidrag till permanent skördeskadestydd för budgetåret 1986/87 anvisa ett anslag av 1 000 kr.

Motion

Motion

1985/86:Jo254 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande en snabb utredning om målsättningen för ett ändrat skördeskadestydd.

Utskottet

Regeringens förslag innebär att kostnaderna för skördeskadestyddets administration för budgetåret 1986/87 liksom för innevarande budgetår bestrids av medel ur skördeskadefonden. Jordbruksministern beräknar kostnaderna för skyddets administration i allmänhet till 15 600 000 kr. Härtill kommer administrationskostnaderna för s.k. tillfälliga åtgärder som regeringen kan besluta om vid allvarigare skördeskadesituationer.

Några ytterligare medel utöver räntan behöver enligt propositionen inte tillföras fonden för nästa budgetår.

I motion Jo254 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) anför synpunkter på skördeskadestyddets konstruktion och omfattning m. m. mot bakgrund av den utvecklings om skett i jordbruket. Vidare anför kritik mot den hantering av skördeskadefonden som ägt rum och som enligt motionen inneburit att fondens värde halverats under de senaste tre åren. Motionärerna anser det angeläget att en skyndsamt utredning görs för att formulera målsättningen för

ett skördeskadestydd. Oavsett vem som föreslås bli huvudman för skyddet förutsätter motionärerna att kvarvarande fondmedel används för skördeskadestydd även i ett eventuellt nytt system. JoU 1985/86:13

Enligt vad utskottet erfarit har överläggningar förts mellan regeringen och jordbruksnäringens företrädare angående huvudmannaskap för skördeskadestyddet m.m. Utskottet anser att resultatet av överläggningarna bör avvaktas och föreslår att motionen i avbidan härpå lämnas utan vidare åtgärd.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner vad i propositionen förordats i fråga om medel för täckande av kostnader för skördeskadestyddets administration,
2. att riksdagen till *Bidrag till permanent skördeskadestydd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 1 000 kr.,
3. beträffande utredning angående skördeskadestyddet att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo254.

16. Administration av permanent skördeskadestydd m. m.

Regeringen har under punkt C 8 (s. 47-48) föreslagit riksdagen att till Administration av permanent skördeskadestydd m.m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 25 899 000 kr.

Motion

1985/86:244 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 13) att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 5 milj. kr. minskat anslag till administration av skördeskadestyddet på 20 899 000 kr.

Utskottet

Regeringens förslag innebär bl. a. att medel från skördeskadefonden, 15,6 milj. kr., tillförs anslaget för administration av permanent skördeskadestydd m. m.

I motion Jo244 (fp) anfördes att det länge framstått som anmärkningsvärt att administrationen av skyddet drar så stora kostnader. Anslaget bör enligt motionen minskas med 5 milj. kr.

Utskottet vill påpeka att enligt regeringens förslag ett belopp om 15,6 milj. kr. förs upp på anslagets inkomstsida. Dessa medel härrör från skördeskadefonden. De totala utgifterna under anslaget minskar således med motsvarande belopp. Av redovisningen under anslaget (s. 48) framgår att av medel från skördeskadefonden drygt 24 milj. kr. används för skördeskadestyddets tekniska administration och resterande för de objektiva skördeskadestyddsskattningarna. Med hänvisning till det anförda av styrker utskottet motion Jo244 i denna del.

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo244 yrkande 13 till *Administration av permanent skördeskadskydd m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 25 899 000 kr.

Skogsbruk

17. Skogsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelserna

Regeringen har under punkterna D 1-D 2 (s. 49-51) föreslagit riksdagen att

1. till Skogsstyrelsen för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 29 501 000 kr.,

2. medge att skogsstyrelsen under budgetåret 1986/87 får disponera en rörlig kredit av 65 000 000 kr. i riksgäldskontoret,

3. till Skogsvårdsstyrelserna för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo302 av Rune Evensson m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller att skogsstyrelsen får i uppdrag att följa upp 21 § skogsvårdslagen och dess förordning och föreskrifter med inriktning på skärpning av tillämpningen.

1985/86:Jo303 av Paul Lestander och John Andersson (vpk), vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att generell gallringsskyldighet bör genomföras och att skogsvårdsstyrelsernas gallringsskallrar bör utgöra grunden för gallringsskyldigheten,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer om åtgärder för att öka informationen om och kontrollen av gallringsmetoder och maskinval i syfte att minimera skador vid gallring.

1985/86:Jo304 av Axel Andersson och Bengt Kronblad (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av komplettering av redan befintliga ekonomiska styrmedel, i syfte att på ett bättre sätt nyttja skogens årliga tillväxt för den svenska skogsnäringsens och folkhushållets behov.

1985/86:Jo306 av Lars Ernestam m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om samlad översyn av skogspolitiken.

1985/86:Jo307 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 2)

1. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av skogsvårdslagstiftningen med den inriktning som föreslås i motionen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om lagar för att styra virkesavverkningarna.

1985/86:Jo308 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga JoU 1985/86:13
(yrkandena 1-6)

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om en ändring av skogsvårdslagens portalparagraf i enlighet med vad som anförs i motionen,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till lag som innebär förbud mot skogsgödsling,

3. att riksdagen hos regeringen hemställer om revidering av skogsstyrelsens instruktion i syfte att främja varsammare markberedning i enlighet med vad som anförs i motionen,

4. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till begränsningar av kalhyggen i enlighet med vad som anförs i motionen,

5. att riksdagen hos regeringen hemställer om en plan gällande högsta areal för främmande trädslag, typ *Pinus contorta*,

6. att riksdagen hos regeringen hemställer om åtgärder för att framför allt i södra Sverige bevara lövdominerade skogar och att inblandning av framför allt björk i gran- och tallskogar bevaras.

1985/86:Jo311 av Birgitta Hambraeus (c), vari yrkas att riksdagen antar i motionen bifogat förslag till ny skogslagstiftning utarbetat av Svenska naturskyddsföreningen.

1985/86:Jo312 av Anders Andersson och Karl Björzén (m), vari yrkas att riksdagen beslutar att bestämmelsen om slutavverkningskyldighet enligt 14 § i skogsvårdslagen upphävs fr. o. m. den 1 januari 1987.

1985/86:Jo313 av Karin Söder m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1)

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen kräva en översyn av skogsvårdslagen med uppgift dels att minska lagens karaktär av ramlag, dels att minska området för lagreglering på sätt som angetts i motionen.

1985/86:Jo314 av Martin Olsson och Karin Israelsson (c), vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag om upprättande av en naturvårdsgräns som skydd för de fjällnära skogarna,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om småskaligt skogsbruk inom de fjällnära skogarna och hänsynstagande till bevarandeintressena, samernas rättigheter och behovet av sysselsättning för ortsbefolkningen.

1985/86:Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 10 och 16)

10. att riksdagen hos regeringen begär säkerställandeprogram för fjällskogarna, att de fjällnära skogar för vilka överenskommelser träffats om skydd snarast skyddas som naturreservat samt att i avvaktan på säkerställandeprogrammet inga avverkningar sker som berör områden av stort värde för naturvård och rennäring,

16. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av skogsvårdslagen med syfte att bl. a. förstärka hänsynen till naturvården och att förenkla lagen.

1985/86:Jo746 av Evert Svensson m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skogsbrukets miljöskador och hur dessa skall förebyggas och åtgärdas.

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om obligatoriska säkerhetsventiler på skogsmaskinernas hydraulslangar,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om forskning och bruk av vegetabiliska kedjeoljor.

1985/86:Jo777 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 5 och 7),

5. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära en utredning om en naturvårdsgräns för fjällskogar,

7. att i övrigt ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om fjällnära skogar.

Utskottet

Skogsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet för skogsbruket och chefsmyndighet för skogsvårdsstyrelserna. Det åligger skogsstyrelsen särskilt att leda de statliga åtgärderna för att främja skogsbruket. Regeringen föreslår att medel till skogsstyrelsens verksamhet beräknas med utgångspunkt i ett huvudförslag för tre år med en total real minskning av utgifterna om 5 % med fördelningen 2, 2 och 1 % för första, andra resp. tredje budgetåret. För budgetåret 1986/87 föreslås ett förslagsanslag av 29 501 000 kr.

Ett formellt belopp av 1 000 kr. tas upp under anslaget D 2 till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. I likhet med vad som är fallet under innevarande år bör skogsstyrelsen även under nästa budgetår få disponera en rörlig kredit av 65 milj. kr. i riksgäldskontoret för att tillgodose behovet av likvida medel i skogsvårdsstyrelsernas uppdragsverksamhet och frö- och plantverksamhet. Inga resursförstärkningar föreslås.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag. Detta tillstyrks alltså.

Utskottet har funnit lämpligt att i detta sammanhang ta upp ett antal motioner om skogspolitiska frågor och om skogsbruksmetoder till behandling.

I parti- resp. kommittémotioner från tre partier begärs en översyn av skogsvårdslagen och skogspolitiken. Lars Ernestam m. fl. (fp) begär i motion Jo306 en samlad översyn av skogspolitiken. Enligt motionen hann den nya skogspolitik som lades fast av riksdagen 1979 knappt börja tillämpas förrän den ändrades på vissa punkter. Inslagen av reglering, samhällskontroll och myndighetsstyrning har ökat genom bestämmelser om avverkningstvång (14 §), gallringstvång (9 §) och obligatoriska skogsbruksplaner (21 a §) m. m. Skogsbrukets position har flyttats fram i förhållande till naturvårdens, bl. a. när det gäller s. k. 5:3-skogar. Dessa ändringar av skogsvårdslagen bör upphävas, anser motionärerna. Ett yrkande om översyn av skogsvårdslagen framställs även i motion Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), i syfte att stärka hänsynen till naturvården och att förenkla lagen (yrkande 16). Motionärerna anser bl. a. att skogsvårdsavgifterna bör finansiera sådana naturvårdsinsatser som är till nytta för skogsbrukare i ett långsiktigt perspektiv.

Även i motion Jo307 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) begärs en översyn av skogsvårdslagen i förenklande riktning. Principiellt bör lagen ha sin utgångspunkt i skogen som naturresurs, anser motionärerna. Det betyder att den skall vara ett skydd mot överexploatering och ett stöd för en långsiktig utveckling av skogen. Skogsvårdslagen skall innehålla regler om återbeskoning efter avverkning, naturvårdshänsyn och ett skydd mot för tidig avverkning. Därjämte är ett lönsamhetskriterium nödvändigt (yrkande 1). Däremot skall skogsvårdslagen inte innehålla moment som berör virkesmarknad och råvaruförsörjning till skogsindustrin. Marknadskrafterna har visat sig vara effektivare än samhällsstyrning i detta avseende, framhåller motionärerna. Tvångslagar för att tvinga fram virke i lågkonjunkturer måste bestämt avvisas (yrkande 2). I motion Jo313 av Karin Söder m. fl. (c) krävs också en översyn av skogsvårdslagen. Enligt motionen har föreskrifterna till skogsvårdslagen i många fall fått en sådan utformning att det krävs specialistkunskaper för att tolka dem. Inriktningen bör vara dels att förenkla och mönstra ut områden som inte kräver lagreglering, dels att i lagen klart ange vad som är straffbart och vad som är tillåtet. Lagen bör utformas så att föreskrifter utfärdade av den lagtillämpande myndigheten inte behövs (yrkande 1).

Utskottet får erinra om att riksdagen nyligen avvisat motionsförslag (m) om ändringar av skogsvårdslagen (JoU 1985/86:9). Utskottet erinrade därvid om att en grundtanke i gällande skogsvårdslagstiftning är att skogen skall skötas så att den varaktigt ger en hög och värdefull virkesavkastning med hänsyn till naturvården och andra allmänna intressen. Både kravet på kvalitet och kravet på hög volymproduktion skall således tillgodoses. När samhället ställer upp krav på skogsproduktion måste de sålunda anpassas både till de biologiska förhållandena och till allmänna och enskilda intressen, framhöll utskottet. Utskottet framhöll sammanfattningsvis att ett bifall till de i motion 1984/85:2038 (m) framförda förslagen skulle innebära en principiell omläggning av skogspolitiken i väsentliga avseenden, och avstyrkte mot bl. a. den bakgrunden motionen.

Förslagen i motion Jo307 (m) ger uttryck för samma grundtanke som den motion utskottet behandlade i det förra betänkandet. Vad motionärerna anför om lagreglering av skogen som en naturresurs får anses tillgodosett genom skogsvårdslagen och dess följdåtgärder som de nu är utformade. Förslagen om utmönstring av lagens krav på virkesavkastning och införande av ett lönsamhetskriterium skulle emellertid, om de bifölls, innebära en principiell omläggning av skogspolitiken i väsentliga avseenden. Utskottet anser det vara angeläget att även i detta sammanhang slå fast att de grundläggande principer som var vägledande för 1979 års skogspolitiska beslut alljämt äger sin fulla giltighet. Motionen avstyrks mot den bakgrunden.

Förslagen i motion Jo306 (fp) är inriktade på utmönstring av de krav på förbättrad skogsvård som infördes genom lagändring våren 1983 (prop. 1982/83:145, JoU 34). Utskottet får erinra om att avverkningskyldighet då infördes som ett led i strävan att öka virkesutbudet. Vidare infördes stadganden om gallringskyldighet och obligatoriska skogsbruksplaner. Som utskottet anförde vid behandlingen av regeringens förslag låter sig de

nämnda tilläggen till lagen väl förena med 1979 års skogspolitiska beslut. Det är ett samhällsintresse att skogen och skogsmarken såsom en viktig nationell resurs utnyttjas rationellt och riktigt. Envar som äger skog har ett samhällsansvar för skogsvården och virkesförsörjningen till industrin. Någon anledning att nu avskaffa de aktuella bestämmelserna, vilkas uppgift enbart är till för att motverka ett passivt ägande föreligger enligt utskottets uppfattning icke. Motionen avstyrks alltså såvitt nu är i fråga (yrkande 1). När det gäller yrkandet i motion Jo738 (fp) om att stärka naturvårdshänsynen i skogsvårdslagen, får utskottet erinra om att en gränsdragning mellan naturvårdslagens och skogsvårdslagens områden gjordes redan år 1974 då en allmän aktsamhetsregel vad gäller naturen infördes i skogsvårdslagen (prop. 1974:166, JoU 1974:52). Utskottet framhöll därvid att de nya restriktioner som då infördes i skogsbruket skulle kunna läggas till grund för naturvårdsmyndigheternas bedömningar och betraktas som minimikrav som under alla omständigheter måste uppfyllas. Samtidigt förutsattes att naturvårdsmyndigheterna med stöd av naturvårdslagstiftningen meddelar andra eller strängare föreskrifter när skogsmarken är särskilt värdefull från naturvårdssynpunkt och samhället med hänsyn därtill behöver ha omedelbar kontroll över skogsdriften i området för nämnda synpunkt (JoU 1974:52 s. 27). Denna gränsdragning gäller fortfarande, med de förstärkta krav på naturvårdshänsyn som intagits i 21 § skogsvårdslagen (1979:429). Utskottet finner icke anledning ifrågasätta de regler som numera sedan länge vunnit burskap i detta hänseende och avstyrker således motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 16).

Förslag om utrensning av skogsvårdslagens bestämmelser om slutavverkning och obligatoriska skogsbruksplaner återkommer i motion Jo313 (c). Vad utskottet anfört i det föregående om behovet av de berörda bestämmelserna gäller givetvis även detta förslag. I motionen kritiserar vidare lagens uppbyggnad i tre steg, lag-förordning-föreskrifter, samt att lag och anvisningar om vad som är lämpligt blandas samman.

Utskottet får härvidlag framhålla, att den nya skogspolitik som förts med utgångspunkt i 1979 års skogsvårdslag bl. a. syftat till att förbättra möjligheterna till en mer enhetlig lagtillämpning än tidigare. Som skogsvårdsstyrelsen framhållit är det nu möjligt att i varje enskilt fall avgöra om en viss lagparagraf är tillämplig eller ej.

Skogsstyrelsen har i senaste upplagan av sina föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen (SKSFS 1985:3) tagit in skogsvårdslagens samtliga paragrafer. Under resp. paragrafer återges också dithörande bestämmelser i skogsvårdsförordningen. Därefter följer, likaså under resp. paragrafer, skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Bindande föreskrifter, som inte får frångås, är återgivna i rak stil. Allmänna råd, som inte är av bindande kraktär, är återgivna i kursiverad stil. De allmänna råden är rekommendationer, som syftar till att främja en enhetlig tillämpning av skogsvårdslagen eller anvisar hur den enskilde lämpligen kan handla i vissa hänseenden utan att utesluta andra handlingssätt. Enligt utskottets mening är de olika reglerna samlade på ett åskådligt sätt. Det bör därigenom vara möjligt för den enskilde skogsbrukaren att själv med hjälp av det aktuella häftet bedöma vad som fordras av honom och vad som i det enskilda fallet rekommenderas som en lämplig åtgärd.

Motionärernas kritik mot regelsystemet som svårfattligt framstår mot bakgrund av vad som anförts som överdriven. Utskottet kan heller icke finna att skogsvårdslagens karaktär av ramlag skulle vara principiellt betänklig. En lagstiftning berörande en näring av så stor betydelse för folkhushållet som skogsbruket, vilken bygger på en bortåt hundraårig omloppstid för varje enskilt träd, berör många enskilda näringsidkare och stora områden med olika förutsättningar i klimat och jordmån, måste med nödvändighet bli av komplex karaktär. Utskottet finner för sin del att det är naturligt att tillämpningsföreskrifter och allmänna råd utfärdas av fackmyndighet. Mot den angivna bakgrunden avstyrks motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 1).

Ett förslag om revision av skogsvårdslagen lämnas i motion Jo311 av Birgitta Hambracus (c). Motionären ställer sig bakom ett av Svenska Naturskyddsföreningen utarbetat förslag till ny skogsvårdslag. En vägledande synpunkt bakom detta förslag är att i skogsbrukslagen ta in vad naturvårdshänsynen kräver vid utövandet av skogsbruk.

Utskottet får med anledning av motionen hänvisa till vad som i det föregående anförts beträffande motion Jo738 (yrkande 16). Med samma motivering avstyrks motion Jo311.

I motion Jo308 framhåller Lars Werner m. fl. (vpk) att skogspolitiken måste vila på en helhetssyn på skogen som en levande naturresurs. De luftföroreningar som förstör skogar, mark och vatten är ett ökande hot som måste avvärras. I en helhetssyn på skogen och skogspolitiken måste enligt vpk ingå en rad åtgärder mot föroreningarna. Enligt motionen ses skogen i dag i första hand som en råvarukälla för industrin, så som lagens s. k. portalparagraf är formulerad. Paragrafen bör därför formuleras om så att skogen beskrivs som en mångsidig resurs, där hänsynen till bevarandet av arter och ekosystem och människors behov av rekreation är minst lika viktiga som ekonomiska aspekter (yrkande 1). I motionen yrkas i samma anda även en rad andra ändringar av skogslagstiftningen. Skogsgödsling bör förbjudas (yrkande 2). Varsammare markberedning bör främjas (yrkande 3). Storleken på kalhyggarna bör begränsas (yrkande 4). Införande av främmande trädslag som t. ex. *Pinus contorta* måste ske efter en plan för högsta tillåtna areal (yrkande 5). Åtgärder bör vidtas för att särskilt i södra Sverige bevara lövskogsdominerade skogar. Inblandning av framför allt björk bör bevaras i gran- och tallskogar (yrkande 6).

Utskottet har i det föregående behandlat frågan om naturvårdshänsyn enligt skogsvårdslagen och gränsdragningen mot åtgärder enligt naturvårdslagen. När det gäller synen på skogen som en naturresurs som skall kunna utnyttjas mångsidigt får utskottet erinra om sitt ställningstagande i yttrandet över proposition 1985/86:3 om en naturresurslag (JoU 1985/86:3 y). Utskottet har därvid framhållit att försurningens och luftföroreningarnas skadliga verkan torde kunna lindras om skogsvården bedrivs förstklassigt med stort hänsynstagande till ekosystemets krav. Mot denna bakgrund samt med hänsyn till att skogsstyrelsens företrädare hävdade uppfattningen att skogsnäringens verksamhet mycket väl låter sig förenas med naturmålet, har utskottet anslutit sig till ett motionsönskemål om främjande av ett brett resursutnyttjande av skogen. Ett mångbruk av skogen innebär, har utskottet anförts, att det bereds utrymme både för de areella näringarna och för jakt, fiske,

svampplockning, bärplockning, bad och annan rekreation. Vad utskottet sålunda anfört torde vara ägnat att besvara motion 308 såvitt nu är i fråga (yrkande 1). Motionsyrkandet avstyrks alltså.

Yrkanden om naturvårdshänsyn i skogsbruket framställs även i motionerna Jo302 av Rune Evensson m. fl. (s) och Jo746 av Evert Svensson m. fl. (s). Enligt förstnämnda motion är efterlevnaden av 21 § skogsvårdslagen om hänsyn till naturvårdens intressen dålig. Motionärerna efterlyser en uppföljning av lagen och dess följdförfattningar med inriktning på en skärpning av tillämpningen. I sistnämnda motion lämnas förslag om hur skogsbrukets miljöskador skall förebyggas och åtgärdas.

Vad utskottet anfört med anledning av motion 308 yrkande 1 är även ägnat att i det väsentliga tillgodose syftet med motion Jo746. Utskottet har även förståelse för kravet i motion Jo302 på skärpning av tillämpningen av bestämmelserna om naturvårdshänsyn. Utskottet anser dock att det i första hand är genom information, rådgivning och utbildning som en förbättrad naturvårdshänsyn skall uppnås i det svenska skogsbruket. Enligt vad utskottet inhämtat är man även inom skogsvårdsstyrelserna inriktad på att öka ansträngningarna i denna riktning. På sikt torde hänsynen till naturvården och de ekologiska faktorerna ligga helt i linje med skogsbrukets ekonomiska intresse av att försörja trävaru- och cellulosaindustrin med råvaror. Utskottet finner mot bakgrund av det anförda icke skäl för riksdagen att göra något uttalande med anledning av motionerna Jo302 och Jo746.

Med anledning av yrkandena 2–6 i motion Jo308 (vpk) får utskottet anföra följande. Riksdagen avlog för ett år sedan ett motionsyrkande om förbud mot skogsgödsling (JoU 1984/85:28). Som utskottet anförde i det sammanhanget bör det för närvarande vara till fyllest att skogsstyrelsens allmänna råd till ledning för användningen av kvävegödselmedel på skogsmark följs vid skogsgödsling. Med samma motivering avstyrks yrkande 2. Utskottet är heller icke berett biträda yrkande 3 i motionen om revidering av skogsstyrelsens föreskrifter i syfte att främja varsammare markberedning. Av föreskrifterna framgår att markberedning genom hyggesplöjning i fjällnära skog får utföras endast om andra metoder inte bedöms ge ett godtagbart föryngringsresultat.

När det gäller motionärernas yrkande om begränsningar av kalhyggen får utskottet erinra om att sådana begränsningar numera gäller för fjällnära skogar. I övrigt gäller enligt 14 § SkvL att slutavverkning skall bedrivas i lämplig omfattning så att en jämn åldersfördelning av skogen på en brukningsenhet främjas. Skogsstyrelsen har i sina föreskrifter och allmänna råd till 21 § skogsvårdslagen föreskrivit att en begränsning av kalhyggesytornas storlek skall eftersträvas samt lämnat en utförlig redovisning av olika hänsyn som därvid bör tas. I sak torde därigenom motionens syfte vara tillgodosett. Enligt utskottets mening vore det olämpligt att därutöver föreslå en generell maximigräns för kalhyggenas storlek. Mot den bakgrunden avstyrks yrkande 4 i motionen.

Även yrkande 5 synes i det väsentliga tillgodosett genom skogsstyrelsens tillämpningsföreskrifter, vari skogsodlingen med contortatall noga regleras. Yrkandet avstyrks alltså.

Även frågan om vad som är lämpliga trädslag vid anläggning av ny skog är behandlad i skogsstyrelsens allmänna råd. Där i uttalas att ny skog normalt skall anläggas med inriktning på produktion av barrvirke. Vidare uttalas följande om lövträdsinblandning och föryngring med enbart lövträd: "Där det av naturvårds- eller kulturminnesvårdsskäl eller där det med hänsyn till fuktighetsförhållanden m. m. är särskilt påkallat med lövskogsinblandning kan lövträdsplanter ingå redan på föryngringsstadiet i barrträdsföryngringar eller föryngring ske med enbart lövträd. Även vid anläggning av ny skog på outnyttjad eller tidigare glest bevuxen mark, såsom nedlagd jordbruksmark, kan om marktillstånd och övriga förhållanden är gynnsamma, beståndsanläggning ske med lövträd."

Utskottet har haft anledning att ta upp frågan om större lövträdsinblandning i de svenska skogarna vid ett flertal tillfällen under senare år. Skälet är att bl. a. forskare ansett att lövskogen skulle ge marken större motståndskraft mot försurning. Frågan har senast diskuterats i samband med behandlingen av regeringens program mot luftföroreningar och försurning (prop. 1984/85:127, JoU 28 s. 25) där det framhålls att dessa problem är föremål för forskning. Skogsstyrelsen är i ett projekt lövskogsskötsel i färd med att i samarbete med naturvårdsverket utarbeta en "lövskogspolicy". Inom naturvårdsverket utreds även miljöeffekterna av en minskning av löv- och blandskogarnas areella minskning. Som framgår av den lämnade redovisningen utgör skogsvårdslagstiftningen inget hinder för lövskogsbbruk. Såväl regeringen som de berörda myndigheterna följer uppmärksamt utvecklingen när det gäller att bedöma frågan om lövskogens betydelse. Utskottet är för sin del icke berett att i nuvarande läge förorda något uttalande från riksdagens sida i frågan. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet motion Jo308 yrkande 6.

Skogsbruket i de *fjällnära skogarna* är föremål för yrkanden i tre motioner. I motionerna Jo314 (c) och Jo777 (c) begärs utredning om en naturvårdsgräns i de fjällnära skogarna. I båda motionerna yrkas även att mer småskaliga skogsbruksmetoder måste vara grundläggande i fjällskogsområdet. I motion Jo738 (fp) begärs ett säkerställandeprogram för fjällskogarna. I avvaktan på ett sådant bör inga avverkningar ske som berör områden av stort värde för naturvård eller rennäring. De fjällnära skogar för vilka överenskommelser träffats om skydd bör snarast skyddas som naturreservat (yrkande 10).

Utskottet får erinra om att riksdagen nyligen utförligt behandlat frågan om skogsbruket och dess samspel med övriga näringar i de fjällnära områdena (se JoU 1984/85:20, JoU 1985/86:9 och JoU 1985/86:3 y). I januari 1985 uttalade riksdagen på grundval av det förstnämnda betänkandet bl. a. att det finns anledning att iaktta stor återhållsamhet med bedrivande av skogsbruk i de fjällnära skogarna. Skonsammare skogsskötsel borde införas i dessa områden. Samrådsförfarandet mellan skogsbruk och rennäring borde utvecklas och effektiviseras. Skogsstyrelsen har med anledning av uttalandet reviderat sina föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen i berört hänseende (SKSFS 1985:3 s. 44-46).

Med anledning av de nu aktuella motionerna har utskottet vid en hearing inhämtat upplysningar från representanter för skogsstyrelsen om det fortsatta arbetet på planering av markanvändningen i de fjällnära områdena och i

rennäringens vinterbetesland. Därvid har upplysts att ett arbete på en markanvändningsplanering som sedan en tid pågått i de tre nordligaste länen närmar sig färdigställandet i Jämtlands län medan det i Västerbottens län och Norrbottens län igångsatts i vissa försökskommuner. För den fortsatta verksamheten, som kommer att beröra mycket stora arealer beroende på att rennäringens vinterbetesmarker i många fall går långt ned mot kusten, kommer bl. a. framtagning av vegetationskartor att erfordras. Skogsstyrelsens representanter betonade nödvändigheten av att resurser ställdes till förfogande för att planeringsarbetet skulle kunna fullföljas under de närmast kommande åren. Tills vidare ansåg de att de bestämmelser som utfärdats med ledning av riksdagens uttalanden i januari 1985 borde vara vägledande för skogsnäringen och rennäringen. De framhöll även betydelsen av en intensifierad fortbildningsverksamhet bland skogsarbetare och förmån till förmån för ett ståndortsanpassat skogsbruk och ökat hänsynstagande till de lokala förhållandena inom skogsbruket.

När det gäller de konkreta förslag som framställts i motionerna avvisar utskottet tanken på upprättandet av en naturvårdsgräns. En sådan måste – som skogsstyrelsens representant framhöll vid utskottets hearing – bli generell. Den allmänna försiktighetsregel som nu gäller i avvaktan på ytterligare kunskapsinhämtande genom markanvändningsplaneringen och genom fortsatt forskning m. m. torde enligt utskottets mening vara att föredra. Utskottet understryker att det fortsatta arbetet bör inriktas på ett fullföljande av markanvändningsplaneringen. Detta arbete bör prioriteras vid resursfördelningen. När det gäller yrkandena i centermotionerna om ett mer småskaligt skogsbruk i de fjällnära skogarna får utskottet med hänvisning till riksdagens uttalande för ett drygt år sedan om skonsamma skogsskötselmetoder m. m. erinra om att skogsbruket enligt skogsvårdslagen bör bedrivas så att återväxten tryggas. Särskild försiktighet bör självfallet iaktas i de klimatzoner det här är frågan om. De regler skogsstyrelsen infört med ledning av riksdagsuttalandet synes i viss mån vara ägnade att tillgodose syftet med motionerna Jo314 och Jo777 såvitt nu är i fråga (yrkandena 5 och 7). Dessa avstyrks således.

Med det anförda torde även motionsyrkandet om fjällnära skogar i motion Jo738 (fp) vara delvis tillgodosett. Utskottet får i sammanhanget erinra om att naturvårdsverket fått i uppdrag att utarbeta skydds- och förvaltningsformer för urskogsområden om sammanlagt 600 000 ha vilka enligt beslut av regeringen resp. naturvårdsverket och domänverket nu skall få ett permanent skydd. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 10) är enligt utskottets mening icke erforderlig.

I ett par motioner behandlas frågan om *virkesförsörjningen* till skogsindustrin och skogsvårdslagens bestämmelser om slutavverkningstväng. Enligt motion Jo304 av Axel Andersson och Bengt Kronblad (s) kunde skogsindustrins produktion under senare år ha varit högre om råvaruförsörjningen varit gynnsammare. Samtidigt ökar det svenska skogskapitalet genom underavverkning med drygt 10 miljoner skogskubikmeter per år. Enligt motionärerna står en viss ägarkategori för den övervägande delen av underavverkningen, nämligen skogsägare som inte bor på eller i anslutning till sin skogsfastighet och/eller inte är beroende av att bruka och sköta skogen

för sin försörjning. Motionärerna yrkar att redan befintliga ekonomiska styrmedel kompletteras för att man skall kunna komma till rätta med underavverkningen. I motion Jo312 yrkar Anders Andersson och Karl Björzén att bestämmelsen om slutavverkningsskyldighet i 14 § skogsvårdslagen upphävs. Enligt motionen innebär bestämmelsen stor arbetsbelastning för skogsvårdskonsulenterna men kommer att ha synnerligen liten effekt om hänsyn skall tas till de undantag från krav om avverkning som riksdagen uttalade i samband med behandlingen av denna lagregel.

Frågan om virkesförsörjningen och bättre skogsvård har nyligen varit föremål för en frågedebatt i riksdagens kammare mot bakgrund av rapporter om försörjningssvårigheter främst för sågverk i södra Sverige. Jordbruksministern erinrade därvid om att företrädare för näringen tidigare avgivit vissa löften om att svara för en fungerande virkesförsörjning. Enligt jordbruksministern är det i första hand virkesmarknadens parter som måste ta ansvaret för att virkesförsörjningen skall fungera. Med hänsyn till skogsnäringens utomordentligt stora betydelse för landets ekonomi, sysselsättning och regionala utveckling kan dock regeringen inte låta bli att ingripa om skogsnäringen drabbas av svårigheter på grund av att virkesförsörjningen inte fungerar, sade jordbruksministern.

Utskottet får för egen del framhålla vikten av att samhället förfogar över styrmedel för att påverka virkesförsörjningen i händelse av att marknadens parter icke förmår uppfylla sina åtaganden att ansvara för denna. Enligt utskottets uppfattning kan avverkningsreglerna i skogsvårdslagen, rätt hanterade, bli ett verksamt medel för att få fram mera virke. Utskottet finner det angeläget att skogsvårdsstyrelserna redan nu informerar berörda skogsägare om innebörden av dessa regler. Någon anledning för riksdagen att påkalla ytterligare åtgärder föreligger således för närvarande icke. Mot den angivna bakgrunden avstyrks motion Jo304.

Vad utskottet anfört med anledning av motion Jo304 är även ägnat att besvara motion Jo312. Denna avstyrks således.

I motion Jo303 anför Paul Lestander och John Andersson (vpk) att andelen *gallringsvirke* i de årliga avverkningarna i Sverige kommer att öka under de kommande åren. Viljan att gallra i skogarna står dock inte i någon rimlig proportion till vad som skulle vara befogat för att uppnå maximal värdeuppbbyggnad i skogsbestånden. Motionärerna konstaterar även att enligt en undersökning orsakas stora skador genom högmekaniserad gallring medan lågmekaniserad gallring ger mindre skador på de kvarvarande träden. Med hänvisning härtill yrkas införande av generell gallringsskyldighet samt att åtgärder vidtas för att öka informationen om och kontrollen av gallringsmetoder och maskinval i syfte att minimera skador vid gallring.

Utskottet instämmer i motionärernas analys av situationen i de svenska skogarna när det gäller gallring. Gallringen ingår som en väsentlig del i skogsvården och är av stor betydelse för den framtida virkesförsörjningen. Enligt utskottets mening är det angeläget att skogsvårdslagens bestämmelser om gallring efterlevs och att skogsbrukare även uppmärksammar skogsstyrelsens allmänna råd i frågan. Utskottet får även erinra om att formerna för gallring för närvarande diskuteras intensivt. Utskottet är dock, bl. a. med hänsyn till skiftande förhållanden i skogarna samt till svårigheten att

kontrollera bestämmelsernas efterlevnad, icke berett att föreslå någon utvidgning av gallringsplikten i den riktning motionärerna föreslagit och icke heller att närmare gå in på frågan om mekaniseringsgrunden. Dessa frågor följs noga från såväl skogsvårdsorganisationens som näringens sida. Motionen bör mot den angivna bakgrunden icke föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

I motion Jo755 (s) föreslås riksdagsuttalanden om *oljeföreningarna* inom skogsbruket. Enligt motionen är det vanligt att hydraulslangarna på stora skogsmaskiner springer läck med påföljd att stor mängd olja kan rinna ut i den känsliga naturen. Myndigheterna bör ingripa för att genom lämpliga åtgärder se till att säkerhetsventiler blir obligatoriska på maskinerna. Vidare hävdar motionären att den sågkedjeolja som används vid skogsavverkning också är ett hot mot naturen. Därför bör användningen av naturvänlig vegetabilisk sågkedjeolja stimuleras.

Riksdagen har nyligen behandlat en motion om främjande av användning av vegetabilisk sågkedjeolja. Utskottet anförde i det sammanhanget att det finns tungt vägande skäl att minska de olägenheter som är förknippade med användningen av mineralolja som smörjmedel m. m. i arbetet inom skogsbruket. Enligt utskottets uppfattning borde det emellertid närmast ankomma på regeringen samt berörda myndigheter och forskningsorgan att följa utvecklingen och vidta de initiativ som kunde befinnas erforderliga (JoU 1985/86:9). Utskottet vidhåller uppfattningen. Även frågan om att hindra oljeutsläpp från skogsmaskiner torde böra uppmärksammas av berörda organ. Med det anförda avstyrks motionen.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Skogsstyrelsen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 29 501 000 kr.,
2. att riksdagen medger att skogsstyrelsen under budgetåret 1986/87 får disponera en rörlig kredit av 65 000 000 kr. i riksgäldskontoret,
3. att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
4. beträffande översyn av skogsvårdslagen
att riksdagen avslår
 - a) motion 1985/86:Jo307 yrkandena 1 och 2,
 - b) motion 1985/86:Jo306 yrkande 1 och motion 1985/86:Jo738 yrkande 16,
 - c) motion 1985/86:Jo313 yrkande 1 och motion 1985/86:Jo311,
5. beträffande skogen som naturresurs
 - a) att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo308 yrkandena 1, 4 och 6,
 - b) att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo308 yrkandena 2, 3 och 5,
6. beträffande naturvårdshänsyn i skogsbruket
att riksdagen avslår
 - a) motion 1985/86:Jo302,
 - b) motion 1985/86:Jo746,
7. beträffande fjällnära skogar

att riksdagen avslår

a) motion 1985/86:Jo314 och motion 1985/86:Jo777 yrkandena 5 och 7.

b) motion 1985/86:Jo738 yrkande 10.

8. beträffande virkesförsörjningen

att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo304.

9. beträffande slutavverkningstvång

att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo312,

10. beträffande gallringstvång

att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo303.

11. beträffande oljeföreningarna inom skogsbruket

att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo755.

18. Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter

Regeringen har under punkt D 3 (s. 51–52) föreslagit riksdagen att till Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 143 420 000 kr.

Motion

1985/86:Jo309 av John Andersson m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen under bil. 11, D 3 Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter beslutar anvisa ett med 10 000 000 kr. till 153 420 000 kr. förhöjt belopp.

Utskottet

Över anslaget anvisas medel för skogsvårdsstyrelsernas myndighetsuppgifter. Regeringen föreslår att medel beräknas med utgångspunkt i ett huvudförslag för tre år.

I motion Jo309 (vpk) framhålls att skogsvårdsstyrelserna som tillsynsmyndighet på skogsbrukets område bör få tillräckliga resurser. Detta är en förutsättning för att den skogspolitiska målsättningen skall uppnås. I motionen yrkas därför en ökning av anslaget med 10 milj. kr. En motsvarande minskning föreslås av anslaget till stödet till byggande av skogsvägar.

Utskottet finner icke motionärernas motivering för ändring av beloppen under de två anslagen bärkraftig. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo309 yrkande 1 till *Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 143 420 000 kr.

19. Skogsvårdsstyrelserna: Frö- och plantverksamhet.

JoU 1985/86:13

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt D 4 (s. 52) och hemställer

att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna: Frö- och plantverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

20. Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar

Regeringen har under punkt D 5 (s. 53) föreslagit riksdagen att till Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 44 860 000 kr.

Motion

1985/86:Jo307 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 5) att riksdagen under anslaget D 5 Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar för budgetåret 1986/87 anvisa 39 860 000 kr.

Utskottet

Över anslaget anvisas medel främst för nyinvesteringar i skogsvårdsstyrelsernas uppdragsverksamhet och i frö- och plantverksamheten. Jordbruksministern föreslår oförändrat 5 milj. kr. för bidrag till anläggningar av skogsfröplantager. Sammanlagt bör anslaget tas upp med 44 860 000 kr.

I motion Jo307 yrkar Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) att anslaget om 5 milj. kr. för bidrag till anläggning av skogsfröplantager icke beviljas, av statsfinansiella skäl. Genom en sänkning av skogsvårdsavgiften i enlighet med vad motionärerna föreslagit (jfr under p. 20) bör skogsägarna kunna tåla det högre priset som en avveckling av subventionerna kan medföra, anser motionärerna.

Utskottet konstaterar att riksdagen avslagit motionärernas yrkande om nedsättning av skogsvårdsavgiften (jfr SkU 1985/86:27). En nedskärning av bidragsanslaget skulle således drabba skogsvården. Utskottet är icke berett att medverka till en sådan utveckling och avstyrker motionen. Regeringens förslag tillstyrks.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo307 yrkande 5 till *Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 44 860 000 kr.

21. Bidrag till skogsvård

Regeringen har under punkt D 6 (s. 53–55) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 226 500 000 kr. till skogsvård m. m.,

2. till Bidrag till skogsvård m.m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 290 000 000 kr.

1985/86:Jo306 av Lars Ernestam m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag minskat anslag med 20 milj. kr. till 280 milj. kr. för bidrag till skogsvård.

1985/86:Jo307 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 6 och 7)

6. att riksdagen under anslaget D 6 Bidrag till skogsvård m.m. för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 173 000 000 kr.,

7. att riksdagen under anslaget D 6 Bidrag till skogsvård m.m. under budgetåret 1986/87 medger att statsbidrag beviljas med högst 109 500 000 kr.

1985/86:Jo308 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 7)

a) att riksdagen under bilaga 11, D 6 Bidrag till skogsvård m. m. beslutar att rubriken Skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd skall utgå och ersättas av Skogsgallring och hjälpplantering,

b) att riksdagen beslutar att det anslag som finns upptaget under D 6 Bidrag till skogsvård m.m. avseende Skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd skall överföras till det nya anslaget Skogsgallring och hjälpplantering.

1985/86:Jo313 av Karin Söder m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 3–7)

3. att riksdagen beslutar att bidragsformerna 2, 3 och 5 under D 6 i proposition 1985/86:100 avvecklas fr. o. m. 1 juli 1986 och att anslag följaktligen inte beviljas för dessa bidragsändamål,

4. att riksdagen beslutar att anvisa ett förslagsanslag om 62,5 milj. kr. under D 6 för särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet och för ädellövskogsbbruk,

5. att riksdagen beslutar att skogsstyrelsen får i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning vid styrelsen och skogsvårdsstyrelserna när det skogliga bidragssystemet tas bort,

6. att riksdagen beslutar att uppdra åt regeringen att uppta förhandlingar med representanter för skogsägarna och skogsindustrin hur för skogsbruket gemensamma angelägenheter fortsättningsvis skall finansieras,

7. att riksdagen beslutar att i övrigt ge regeringen till känna vad som anförts i motionen om skogspolitiken.

1985/86:Jo315 av Rune Jonsson (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en intensifierad översiktlig skogsinventering.

1985/86:Jo708 av Ulf Adelson m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om borttagandet av det s. k. 5:3-bidraget.

1985/86:Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 18) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att programmet för skogsvård i de lövdominerade s. k. 5:3-skogarna avslutas.

Från anslaget bekostas bidrag till särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet, skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd, dikning, ädellövskogsbruk och åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.

Vidare bekostas översiktliga skogsinventeringar från anslaget. Jordbruksministern framhåller i propositionen att de ökade vinster som genom högkonjunkturen har tillförts skogsindustrin och skogsbruket i första hand måste utnyttjas för investeringar i syfte att ytterligare stärka näringen. För skogsbrukets del bör detta ske i form av bl. a. en kraftig satsning på hjälpplanteringar och andra återväxtåtgärder samt på röjningar och gallringar. Härigenom kan produktionen av kvalitetsvirke öka för framtiden. En aktiv beståndsvård vitaliserar dessutom skogen och gör den mer motståndskraftig mot klimat- och föroreningsskador.

För nästa budgetår föreslås att programmet för åtgärder i lågproducerande skogar, s. k. 5:3-skogar, förlängs genom att det årliga rambeloppet räknas ned med 30 milj. kr. Den på detta sätt minskade takten i programmets genomförande skapar tid för att erforderliga bedömningar bl. a. på naturvårdsområdet skall kunna göras. Främst mot bakgrund av att bidrag till eftersatt röjning inte lämnas längre minskar behovet av bidragsmedel för särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet. Jordbruksministern föreslår därför att rambeloppet räknas ned med 67,5 milj. kr. En sammanlagd ram av 226,5 milj. kr. tas upp för bidrag till skogsvård m. m. För utbetalning under anslaget har beräknats 290 milj. kr.

I olika motioner föreslås minskning av anslaget.

Lars Ernestam m. fl. (fp) anser enligt motion Jo306 att s. k. 5:3-bidrag icke skall utgå till områden som domineras av lövskog eller som är värda att bevaras från naturvårdssynpunkt. Motionärerna föreslår en minskning av anslaget med 20 milj. kr. till 270 milj. kr. (icke 280 milj. kr. som det felaktigt står i motionen, yrkande 5). Enligt motion Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) bör riksdagen uttala att programmet för skogsvård i de lövdominerade s. k. 5:3-skogarna avslutas (yrkande 18).

I motion Jo307 framför Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) yrkande om sänkning av bidragsanslaget med sammanlagt 109,5 milj. kr. (yrkande 6). Yrkandet är kopplat till ett samtidigt framfört yrkande om sänkning av skogsvårdsavgiften. Enligt motionärerna har skogsägarna själva ett långsiktigt intresse av skogsvårdande åtgärder. 5:3-bidraget kan därför avvecklas vid ingången till nästa budgetår. Anslaget till översiktliga skogsinventeringar föreslås också minskat. Ett yrkande om avveckling av 5:3-bidraget återfinns även i motion Jo708 av Ulf Adelson m. fl. (m) (yrkande 3).

I motion Jo308 hävdar Lars Werner m. fl. att 5:3-bidraget kommit att användas på ett i stor utsträckning felaktigt sätt. Motionärerna föreslår att anslaget Skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd avskaffas och att de medel som finns upptagna under anslaget i stället används för röjning och hjälpplantering (yrkandena 6 och 7).

Enligt motion Jo313 av Karin Söder m. fl. (c) – vilken motion innehåller ett yrkande om skogsvårdsavgiftens avskaffande – bör alla bidragsformer under

anslaget avvecklas utom de som är motiverade av regionalpolitiska skäl eller av naturvårdsskäl. Dessa bör belasta den allmänna statsbudgeten och motiverar icke någon särskild skatt på skogsnäringen som skogsvårdsavgiften, anser motionärerna. Till särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet och ädellövskogsbruk bör enligt motionen anvisas sammanlagt 62,5 milj. kr. (yrkandena 3–4). I motionen yrkas vidare att skogsstyrelsen gör en översyn av möjligheterna till personalminskning vid skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna när det skogliga bidragssystemet tas bort (yrkande 5) samt att förhandlingar tas upp mellan regeringen och företrädare för skogsnäringen om hur gemensamma frågor för skogsbruket skall finansieras i fortsättningen (yrkande 6). Slutligen yrkas på ett tillkännagivande till regeringen om skogspolitiken i övrigt (yrkande 7).

I motion Jo315 anför Rune Jonsson (s) att den översiktliga skogsinventeringen (ÖSI) utgör ett viktigt medel för att uppnå att skogsägare med låg avverkningsintensitet och betydande avverkningsmöjligheter kommer i gång med avverkningar så fort som möjligt. Enligt motionären innebär regeringens förslag om oförändrat anslag till ÖSI i praktiken – eftersom ingen kompensation ges för ökade lönekostnader – en minskning av resurserna för inventering. Riksdagen bör göra ett uttalande om behovet av en intensifierad översiktlig skogsinventering.

Utskottet får erinra om att riksdagen under de senaste åren avslagit motioner av samma eller likartat innehåll som de här aktuella. När det gäller programmet för åtgärder i lågproducerande skogar, s. k. 5:3-skogar, innebär regeringens förslag en förlängning av programmet genom att det årliga rambeloppet räknas ned med 30 milj. kr. Som jordbruksministern påpekar vinnas därmed tid för att erforderliga bedömningar skall kunna göras bl. a. på naturvårdsområdet.

Programmet för avveckling av lågproducerande bestånd bör enligt utskottets uppfattning fullföljas. Nuvarande bidragsregler innebär att statligt stöd intas till beskogning av hagmarker och andra skyddsvärda miljöer. Utskottet finner att regeringens förslag med hänsyn till programmets nedtrappning är väl avvägt.

Utskottet är således icke berett att biträda det förslag om ytterligare nedräkning av bidragsramen med 20 milj. kr. som föreslås i motion 306 (fp) yrkande 2. Yrkandet avstyrks. Utskottet avstyrker även förslaget i motion Jo738 (fp), yrkande 18, om avslutandet av programmet för skogsvård i de lövdominerade 5:3-skogarna.

Förslaget i motion Jo708 (m) om avveckling av 5:3-bidraget m. fl. bidrag kan utskottet heller icke biträda. Motionen avstyrks såvitt nu är i fråga (yrkande 3).

Av utskottets ställningstagande följer även att yrkande 7 i motion Jo308 (vpk) om användning av de föreslagna 5:3-medlen för andra ändamål avstyrks. Förslaget synes icke underbyggt av sakskäl.

Förslaget i motion Jo313 (c) om avskaffande av alla bidrag till skogsvård utom dem som motiveras av regionalpolitiska skäl eller av naturvårdsskäl, parat med förslag om avskaffande av skogsvårdsavgiften, om personalminskning inom skogsvårdsorganisationen samt om förhandlingar om den framtida finansieringen av gemensamma skogsbruksfrågor, är i stort sett identiskt

med centerens motionsförslag från tidigare år vilka avslagits av riksdagen (senast JoU 1984/85:25 p. 17). Som utskottet anfört i dessa sammanhang skulle ett bifall till motionskravet att avskaffa skogsvårdsavgiften innebära att man avvecklade ett av de medel som under lång tid finansierat svensk skogsvård. På sikt skulle borttagande av bidragen bli till skada för skogsnäringen. Riksdagen har också, på förslag av skatteutskottet (SkU 1985/86:27), avslagit motionärernas yttrande om skogsvårdsavgiftens avskaffande. Med det anförda avstyrks motionen såvitt nu är i fråga (yrkandena 3–7).

Utskottet avstyrker även yrkandena 6 och 7 i motion Jo307 (m). Dessa bygger på motionärernas förslag om nedskärning av skogsvårdsavgiften vilket avslagits av riksdagen (SkU 1985/86:27). När det gäller förslag i motionen om nedskärning av 5:3-bidragen hänvisas till vad utskottet anfört om dessa i det föregående. Nedskärningsyrkandet innefattar även anslaget till översiktliga skogsinventeringar vilket höjdes kraftigt förra året. Utskottet finner i sistnämnda hänseende att de översiktliga skogsinventeringarna fyller ett väsentligt syfte framför allt när det gäller att främja virkesförsörjningen. Med hjälp av ÖSI kan nämligen skogsvårdsmyndigheterna få underlag för att påverka försumliga skogsägare att fullgöra sina skogsvårdsbehov, avverkningskyldigheter och avvägningar gentemot naturvårdens intressen. Resurserna bör därför med hänsyn till möjliga rationaliseringar av verksamheten anpassas på sådant sätt att verksamheten kan bedrivas på minst oförändrad nivå.

Vad utskottet anfört om ÖSI är i viss mån ägnat att besvara även motion Jo315 (s) med yrkande om intensifiering av de översiktliga skogsinventeringarna. Utskottet delar i och för sig motionärens uppfattning. Det bör dock i sammanhanget uppmärksammas att anslaget till ÖSI höjdes väsentligt för ett år sedan. Någon ytterligare höjning detta år torde icke vara möjligt med hänsyn till det statsfinansiella läget. Utskottet tillstyrker med de anpassningar som ovan anförts regeringens förslag och avstyrker även sistnämnda motion.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:307 yrkande 7 medger att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 226 500 000 kr. till skogsvård m. m..

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo306 yrkande 2, 1985/86:Jo307 yrkande 6 och 1985/86:313 yrkandena 3–7 till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 290 000 000 kr.,

3. beträffande avveckling av 5:3-bidraget m. m.

att riksdagen avslår

a) motion 1985/86:Jo308 yrkande 7 a,

b) motion 1985/86:Jo708 yrkande 3,

c) motion 1985/86:Jo738 yrkande 18.

4. beträffande nytt anslag till skogsgallring och hjälpplantering att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo308 yrkande 7, b.
5. beträffande översiktliga skogsinventeringar att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo315.

22. Stöd till byggande av skogsvägar

Regeringen har under punkt D 7 (s. 55–56) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 50 000 000 kr. till byggande av skogsvägar,
2. till Stöd till byggande av skogsvägar för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo305 av Börje Hörnlund (c) och Ulla Orring (fp), vari yrkas att riksdagen beslutar att av de medel som står till regeringens disposition för byggande av skogsbilvägar anvisa 5 milj. kr. för byggande av skogsbilvägar i Västerbotten i enlighet med vad som anförts i motionen.

1985/86:Jo306 av Lars Ernestam m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3) att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag minskat anslag med 10 milj. kr. till 40,0 milj. kr. för skogsbilvägar.

1985/85:Jo309 av John Andersson m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen under bil. 11, D 7 Stöd till byggande av skogsvägar beslutar

- a) medge att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 40 000 000 kr.,
- b) att för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.

1985/86:Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 21) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att statsbidrag inte bör utgå till åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen.

1985/86:Jo777 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 6) att riksdagen uttalar att medel från anslaget "Byggande av skogsbilvägar" ej skall användas till vägar inom den nuvarande skogsodlingsgränsen.

Utskottet

Från anslaget bekostas statsbidrag till byggande av skogsvägar enligt förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket. Jordbruksministern föreslår att verksamheten med byggande av skogsvägar för nästa budgetår planeras för en omfattning motsvarande ett bidragsbelopp av 60 milj. kr. Härav bör projekt motsvarande ca 10 milj. kr. hållas i reserv för eventuella sysselsättningskapande åtgärder. Han föreslår därför att en

sammanlagd ram av 50 milj. kr. tas upp för budgetåret 1986/87 och beräknar samma belopp för utbetalning under anslaget.

I motion Jo305 (c, fp) yrkas att 5 milj. kr. av de föreslagna medlen bör anvisas för byggande av skogsbilvägar i Västerbottens län med hänsyn till det stora behov som dokumenterats i länet.

Utskottet får med anledning av motionen erinra om att det åligger skogsstyrelsen att med hänsyn till de behov som dokumenterats i olika delar av landet fördela bidragsmedlen. Med hänvisning härtill avstyrks motionen.

I motion Jo306 (fp) yrkas en nedskärning av anslaget med 10 milj. kr. Motionärerna hänvisar till vad som anförts i motionen om aktsamhet vid exploatering av fjällnära skogar och restriktivitet vid användningen av 5:3-bidragen. En nedskärning av anslaget med 10 milj. kr. yrkas även i motion Jo309 (vpk), med hänvisning till motionärernas förslag om en ökning av skogsvårdsstyrelsernas anslag för myndighetsuppgifter.

Utskottet har i det föregående med utförlig motivering avstyrkt yrkandena i motion Jo306 om fjällnära skogar (p. 17) och 5:3-bidragen (p. 21). Med hänvisning härtill avstyrker utskottet även yrkande 3 i motionen.

Även det yrkande som framställts i motion Jo309 om skogsvårdsstyrelsernas myndighetsuppgifter har avstyrkts (under p. 18). Med samma motivering avstyrks nu berört yrkande 2.

Utskottet finner regeringens förslag väl avvägt. Det tillstyrks således.

I motion Jo777 (c) hävdas att medel från bidraget för byggande av skogsbilvägar har använts för vägar också ovanför skogsodlingsgränsen. I själva verket har det varit avgörande för att göra det lönsamt för storskogsbruket att avverka i dessa områden. Motionärerna anser att riksdagen bör besluta att detta anslag inte får användas för vägar ovan skogsodlingsgränsen (yrkande 6). Ett mera generellt yrkande återfinns i motion 738 (fp) där det yrkas att riksdagen bör ge regeringen till känna att statsbidrag inte bör utgå till åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen.

Enligt 7 § förordningen (1979:792) om statligt stöd till skogsbruket skall hänsyn tas till naturvårdens och andra allmänna intressen m. m. vid prövningen av frågor om stöd. Enligt skogsstyrelsens föreskrifter (SKSFS 1985:2) för verkställigheten av samma förordning får stöd icke beviljas till åtgärder som påtagligt skadar särskilda värden för natur- eller kulturminnesvården. Detsamma skall gälla för område som är av särskild betydelse för rennärningen såsom flyttled eller nattbetesplats eller för annat dokumenterat allmänt intresse.

De citerade reglerna överensstämmer med uttalanden som riksdagen gjort, bl. a. i anslutning till behandlingen av skyddet av fjällnära skogar, och för vilka utskottet redogjort i det föregående (under p. 17). Enligt utskottets bedömning ger det anförda vid handen att syftet med yrkandena i motionerna i allt väsentligt kommer att tillgodoses. Utskottet förutsätter därvid att de bidragsbeviljande myndigheterna ägnar särskild uppmärksamhet åt naturvårdsbestämmelserna vid biståndsprövningen. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionerna såvitt nu är i fråga är mot den bakgrunden icke påkallad.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med avslag på motion 1985/86:Jo309 yrkande 2 a och med bifall till regeringens förslag medger att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 50 000 000 kr. till byggande av skogsvägar.

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag samt med avslag på motionerna 1985/86:Jo306 yrkande 3 och 1985/86:Jo309 yrkande 2 b till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.,

3. beträffande skogsvägar i Västerbottens län att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo305.

4. beträffande bidrag till vägar ovan skogsodlingsgränsen att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo777 yrkande 6 utan ytterligare åtgärd.

5. beträffande bidrag till åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo738 yrkande 21 utan ytterligare åtgärd.

23. Främjande av skogsvård m. m. och Bidrag till trygghetsförsäkring för skogsbrukare

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna D 8–D 9 (s. 56–57) och hemställer att riksdagen

1. till *Främjande av skogsvård m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 10 900 000 kr.,

2. till *Bidrag till trygghetsförsäkring för skogsbrukare* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

Fiske

24. Fiskeristyrelsen

Regeringen har under punkt E 1 (s. 58–59) föreslagit riksdagen att till Fiskeristyrelsen för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 35 084 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo404 av Leif Olsson och Kenth Skårvik (fp), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om uppförande av nya lokaler för fiskeristyrelsens och Vetenskapsakademiens verksamheter i Lysekil.

1985/86:Jo407 av Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (c), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av att mycket snabbt lösa havsfiskelaboratoriets lokalproblem.

2. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om statliga garantier mot framtida kommunala kostnader vid ett kommunalt engagemang i byggnationen.

1985/86:Jo410 av Agne Hansson och Gösta Andersson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 4) att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om etablering av fiskodlingslaboratorium vid Slingsövik i Västerviks kommun.

1985/86:Jo417 av Nils-Olof Gustafsson och Marianne Stålberg (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om verksamheten vid Kälarne fiskeriförsöksstation.

1985/86:Jo423 av Alf Svensson (c), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar begära att regeringen tar initiativ till byggande av ett havsfiskelaboratorium i Lysekil i statlig regi och att anslå 17 milj. kr. för ändamålet,

2. att riksdagen beslutar anslå 3 milj. kr. till utrustning av fiskerilaboratoriet i Lysekil.

1985/86:Jo773 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att forskningsinsatserna om Östersjön bör förstärkas genom att ett havsfiskelaboratorium förläggs till ostkusten för att öka kunskapen om Östersjöns ekologi, fiskbeståndens storlek och beståndsförändring, fisksjukdomars utbredning m. m.

Utskottet

Fiskeristyrelsen är central förvaltningsmyndighet för frågor om fiskenäringen, fritidsfisket och fiskevården, i den mån sådana ärenden inte ankommer på någon annan myndighet. Styrelsen är chefsmyndighet för fiskenämnderna. Det åligger styrelsen särskilt bl. a. att leda de statliga åtgärderna för att främja fiskenäringen, fritidsfisket och fiskevården.

Jordbruksministern förordar att anslaget till fiskeristyrelsen beräknas med utgångspunkt i fiskeristyrelsens huvudförslag för tre år. För nästa budgetår föreslås ett förslagsanslag av 35 084 000 kr.

I tre motioner framförs yrkanden om fiskeristyrelsens havslaboratorium i Lysekil. I motion Jo404 av Leif Olsson och Kenth Skårvik (fp) yrkas att regeringen snarast skall fullfölja tidigare planer på uppförande av erforderliga lokaler för fiskeristyrelsens och Vetenskapsakademiens verksamhet i Lysekil. Enligt motion Jo407 av Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (c) måste havsfiskelaboratoriets lokalproblem mycket snabbt lösas. Därvid bör statliga garantier lämnas mot framtida kommunala kostnader vid ett kommunalt engagemang i byggnationen. I motion Jo417 yrkar Alf Svensson (c) att riksdagen anslår 17 milj. kr. till byggande av nytt havsfiskelaboratorium i Lysekil samt att 3 milj. kr. anslås till utrustning av laboratoriet.

Utskottet får erinra om att frågan om nya lokaler för havsfiskelaboratoriet i Lysekil varit aktuell under flera år. Frågan om laboratoriets lokalisering har också diskuterats. Då frågan om fiskeristyrelsens omorganisation behandla-

des våren 1985 framhöll utskottet i anslutning till regeringens förslag att någon omlokalisering av havsfiskelaboratoriet icke borde ske. Utskottet fann icke heller skäl att närmare ta upp frågan om samarbete med vetenskapsakademien med hänsyn till att jordbruksministern aviserat sin avsikt att senare återkomma till regeringen i fråga om laboratoriet (prop. 1984/85:143, JoU 1984/85:32 s. 24).

Utskottet har med anledning av motionerna erfarit att frågan om havsfiskelaboratoriets lokaler varit föremål för överläggningar mellan staten, vetenskapsakademien och Lysekils kommun. Frågan följs nära inom jordbruksdepartementet. Dess lösning sammanhänger även i någon mån med statskontorets pågående utredning om baslaboratorier.

Utskottet finner för sin del angeläget att frågan om havsfiskelaboratoriets lokaler snarast bringas till en lösning. Som framgår av redovisningen är utskottet icke berett att för närvarande föreslå riksdagen något uttalande i frågan. Motionerna Jo404 och Jo407 avstyrks således.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag till anslag. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag om anslag till fiskeristyrelsen och avstyrker – med hänvisning till vad som ovan anförts om havsfiskelaboratoriet – yrkandena om förhöjt anslag i motion Jo423.

I två motioner föreslås inrättande av ett nytt havsfiskelaboratorium lokaliserat till Östersjökusten.

Enligt motion Jo773 av Lars Werner m. fl. (vpk) bör forskningsinsatserna om Östersjön förstärkas genom att ett havsfiskelaboratorium förläggs till ostkusten för att öka kunskapen om Östersjöns ekologi, fiskbeståndens storlek och beståndsförändring, fisksjukdomars utbredning m. m. Enligt motion Jo410 bör ett fiskodlingslaboratorium etableras vid Slingsövikens i Västerviks kommun.

Utskottet får med anledning av de båda motionsyrkandena framhålla att även om inrättande av nya laboratorier i och för sig skulle kunna motiveras, måste de begränsade resurser som står till förfogande koncentreras till redan befintliga anläggningar. Fiskeristyrelsen följer kontinuerligt genom sitt undersökningsarbete på forskningsfartyget Argos utvecklingen av fiskbestånden i Östersjön. Utskottet avstyrker således motion Jo410 såvitt nu är i fråga (yrkande 4), och motion Jo773 såvitt nu är i fråga (yrkande 2).

I motion 1985/86:Jo417 yrkar Nils-Olof Gustafsson och Marianne Stålberg (s) att riksdagen uttalar sig för att Kälarne fiskeristation tillförs fasta forskningsresurser. Endast därigenom kan anläggningen långsiktigt motsvara det behov som finns och göra hittills gjorda investeringar meningsfulla.

Utskottet erinrar om att riksdagen vid upprepade tillfällen avslagit motioner om ytterligare medel till fiskeriförsöksanstalten i Kälarne. Utskottet framhöll för ett år sedan vid behandlingen av en likartad motion, att kostnaderna för driften av fiskeriförsöksanstalten hittills i stor utsträckning täckts med vattenavgiftsmedel enligt 10 kap. 6 § vattenlagen. Dessa medel kommer att öka genom bestämmelserna i den nya vattenlagen (1983:491). Utskottet får även erinra om att tillgänglig kapacitet enligt förra årets riksdagsbeslut bör utnyttjas vid prioriteringen av forskningsanslagen (prop. 1984/85:143, JoU 1984/85:32). Det anförda synes i viss mån ägnat att

tillgodose syftet med motionen. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionen finner utskottet icke påkallad. JoU 1985/86:13

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo423 till *Fiskeristyrelsen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 35 084 000 kr.,
2. beträffande havsfiskelaboratoriet i Lysekil att riksdagen
 - a) avslår motion 1985/86:Jo404,
 - b) avslår motion 1985/86:Jo407,
3. beträffande fiskodlingslaboratorium vid Slingsövik i Västervik att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo410,
4. beträffande havsfiskelaboratorium vid ostkusten att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo773 yrkande 2,
5. beträffande fiskeriförsöksanstalten i Kälärne att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo417.

25. Fiskenämnderna

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 2 (s. 59) och hemställer

att riksdagen till *Fiskenämnderna* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 8 524 000 kr.

26. Främjande av fiskerinäringen

Regeringen har under punkt E 3 (s. 60) föreslagit riksdagen att till Främjande av fiskerinäringen för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 2 216 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo418 av Pär Granstedt m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om åtgärder för att ge yrkesfisket i Norrland särskilt ekonomiskt stöd.

1985/86:Jo428 av Pär Granstedt (c), vari yrkas att riksdagen måtte besluta om att räkna upp anslaget E 3. Främjande av fiskerinäringen med 1 milj. kr.

Utskottet

Anslaget används för bidrag till främjande av fiskerinäringen och för att bestrida kostnader för utvecklingsarbete och försöksverksamhet på fiskets område. Jordbruksministern föreslår att bidraget till fiskarorganisationer räknas upp med 22 000 kr. och föreslår ett anslag av 2 216 000 kr.

I motion Jo428 (c) ifrågasätts om vården och beskattningen av fiskbestånden

i Östersjön sker på sådant sätt att det ekonomiska utbytet för vårt land blir det bästa möjliga. En kvalificerad utvärdering bör enligt motionen göras med sikte på en förändrad inriktning av fiskuttaget ur Östersjön. För ändamålet yrkas en anslagshöjning med 1 milj. kr.

Utskottet får med anledning av motionen framhålla att det åligger fiskeristyrelsen att särskilt främja ett rationellt utnyttjande av fiskbestånden samt att lämna råd rörande fiskeribiologiska frågor. Styrelsen följer aktivt utvecklingen av fisket och fiskbestånden i Östersjön. Utskottet finner regeringens förslag, vilket är grundat på fiskeristyrelsens anslagsäskande, väl avvägt. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motionen.

I motion Jo418 (c) yrkas om åtgärder för att ge yrkesfisket i Norrland särskilt ekonomiskt stöd. Enligt motionären vore det angeläget med ett särskilt regionalpolitiskt motiverat stöd till fiskerinäringen i Norrland. Till sin utformning skulle det kunna ta det s. k. Norrlandsstödet som förebild. Finansieringen bör dock lämpligen ske inom ramen för det regionalpolitiska stödet, anför motionären.

Jordbruksministern har efter överläggningar med parterna i sitt förslag om reglering av priserna på fisk för nästkommande budgetår föreslagit att det särskilda fraktstödet för konsumtionsfisk till fiskare bosatta vid norra ostkusten höjs från högst 850 000 kr. till högst 1 milj. kr. Vidare har jordbruksnämnden föreslagit att det särskilda fraktstödet för foderfisk i samma område ökas med 20 öre per kg. Höjningen skall finansieras inom ramen för prisregleringen.

Enligt förordningen (1985:439) om statligt stöd till yrkesfisket m. m. får statligt stöd i mån av tillgång på medel lämnas till bl. a. investeringar i fiskeföretag, vid fångstbegränsning, vid skada på fiskeredskap och vid skrotning av fiskefartyg. Frågor om stöd prövas av fiskeristyrelsen eller, efter bemyndigande av styrelsen, av fiskenämnden. Under budgetåret 1984/85 utbetalades fiskerilån enligt förordningen om sammanlagt 28 milj. kr. Härav gick 1,5 milj. kr. till företag i de fyra kustlänen i Norrland. Av beviljade lånegarantier om sammanlagt 10 milj. kr. svarade Norrlandsfiskare för 280 000 kr. Nybyggnadsbidrag utgick med sammanlagt 3,25 milj. kr., varav till Norrlandslänet 33 000 kr.

Enligt förordningen (1985:619) om glesbygdsstöd kan sådant stöd i mån av tillgång på medel lämnas för att främja sysselsättning och service i glesbygd. Med glesbygd avses därvid stora sammanhängande områden med gles bebyggelse och långa avstånd till sysselsättning eller service samt skärgårdar och andra liknande områden. Stöd får dock inte lämnas om annat statligt stöd lämnats eller bedöms kunna beviljas för samma ändamål. Ärenden prövas av länsstyrelsen.

Utskottet instämmer i motionärernas yttrande att den yrkesfiskande befolkningen fyller en viktig funktion i det lokala näringslivet. Som framgår av den lämnade redogörelsen har också flertalet fiskare vid norra ostkusten, liksom fiskare i stora delar av landet i övrigt, möjlighet att söka bidrag för sin verksamhet genom glesbygdsstöd, därest tillgängliga medel för lån och bidrag enligt förordningen om statligt stöd till yrkesfisket skulle saknas. Utskottet erinrar även om att det fraktstöd som utgår till Norrlandsfiskarna

inom ramen för prisregleringssystemet föreslagits öka väsentligt under nästa regleringsår och omfatta även ett mindre fraktstöd för riktat foderfiske. Utskottet är med hänvisning till det anförda icke berett att föreslå någon ytterligare åtgärd med anledning av motionen. Den avstyrks alltså.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo428 till *Främjande av fiskerinäringen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 2 216 000 kr.,

2. beträffande särskilt stöd till yrkesfisket i Norrland att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo418

27. Bidrag till fiskehamnar

Regeringen har under punkt E 4 (s. 60–61) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas till fiskehamnar m. m. med sammanlagt högst 4 657 000 kr.,

2. till Bidrag till fiskehamnar m. m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 4 657 000 kr.

Motion

1985/86:Jo415 av Karl-Anders Petersson (c), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att anslaget under E 4 Bidrag till fiskehamnar m. m. förstärks med 2 milj. kr.

Utskottet

Från anslaget lämnas bl. a. bidrag till fiskehamnar enligt förordningen (1985:439) om statligt stöd till yrkesfisket m. m. Regeringen föreslår att 4 657 000 kr. anvisas under anslaget.

I motion Jo415 (c) yrkas en höjning av anslaget med 2 milj. kr. Enligt motionären föreligger stora behov beträffande om- och tillbyggnader av fiskehamnar.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag och tillstyrker det. Utskottet är icke berett att för närvarande, med den knapphet som råder i budgethänseende, tillstyrka höjningsyrkandet i motionen. Denna avstyrks således.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen medger att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas till fiskehamnar m. m. med sammanlagt högst 4 657 000 kr.,

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo415 till *Bidrag till fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 4 657 000 kr.

28. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen

JoU 1985/86:13

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt E 5 (s. 61) och hemställer

att riksdagen till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

29. Lån till fiskerinäringen

Regeringen har under punkt E 7 (s. 62–63) föreslagit riksdagen att till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo401 av Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar anslå 50 milj. kr. till fiskerilån för budgetåret 1986/87.

1985/86:Jo411 av Leif Olsson och Kenth Skärvik (fp), vari yrkas att riksdagen till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1986/87 anslår 15 000 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

1985/86:Jo413 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen beslutar att till anslaget E 7 Lån till fiskerinäringen anslå 50 000 000 kr.

1985/86:Jo414 av Karl-Anders Petersson och Gunhild Bolander (c), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att anslaget under punkt A 7 Lån till fiskerinäringen förstärks med 15 milj. kr. till 50 milj. kr.

1985/86:Jo422 av Alf Svensson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att till Lån till fiskerinäringen för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.

Utskottet

Från anslaget beviljas fiskerilån och fiskberedningslån enligt förordningen (1985:439) om statligt stöd till yrkesfisket m. m. Jordbruksministern beräknar för nästa budgetår 25 milj. kr. för fiskerilån och 10 milj. kr. för fiskberedningslån. Regeringen bör kunna jämka fördelningen mellan de båda ändamålen. Sammanlagt bör anslaget föras upp med 35 milj. kr.

I motionerna Jo401 (c), Jo411 (fp), Jo413 (m), Jo414 (c) och Jo422 (c) framställs yrkanden om en höjning av anslaget med 15 milj. kr. till 50 milj. kr. Som skäl anförs att behovet av nya fartyg är stort samt att lånebeloppet icke räknats upp sedan år 1978 trots stora kostnadshöjningar.

Fiskerilånen är de lån som har den högsta räntesubventionen. Riksdagen beslöt för ett år sedan att denna räntesubvention skulle bibehållas (prop. 1984/85:100 bil. 11, JoU 25 p. 22, rskr. 186). Riksdagen beslöt samtidigt att höja bidraget till fiskets rationalisering. Någon ytterligare åtgärd i den riktning som begärs i motionerna anser sig utskottet icke kunna förorda, med

hänsyn till det ansträngda budgetläget. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motionerna.

JoU 1985/86:13

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo401, 1985/86:Jo411, 1985/86:Jo413 yrkande 1, 1985/86:Jo414 och 1985/86:Jo422 till *Lån till fiskerinäringen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 35 000 000 kr.

30. Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E 8–E 10 (s. 63–64) och hemställer att riksdagen för budgetåret 1986/87

1. till *Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske* anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till *Prisreglerande åtgärder på fiskets område* anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
3. till *Ersättning för intrång i enskild fiskerätt m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 3 000 000 kr.

31. Bidrag till fiskevård

Regeringen har under punkt E 11 (s. 65) föreslagit riksdagen att till Bidrag till fiskevård m. m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 4 970 000 kr.

Motion

1985/86:Jo405 av John Andersson m. fl. (vpk), vari yrkas att riksdagen under bil. 11 E 11 Bidrag till fiskevård m. m. beslutar anvisa ett med 1 000 000 kr. till 5 970 000 kr. förhöjt belopp.

Utskottet

Från anslaget lämnas bidrag bl. a. till fiskevård och till kostnader för bildande av fiskevårdsområden enligt förordningen (1985:440) om statsbidrag till fritidsfiske. Regeringen föreslår ett anslag av 4 970 000 kr.

I motion Jo405 (vpk) yrkas på en uppräknig av anslaget med 1 milj. kr. Motionärerna framhåller att en god fiskevård samt bättre och rationellare fiskevårdsområden ger den fiskande allmänheten ökade möjligheter till ett givande fritidsfiske. I motionen framhålls även fritidsfiskets betydelse för turistsektorn samt dess regionalpolitiska betydelse. Ökade resurser på området kommer enligt motionen att ge mycket positiva effekter.

Utskottet får med anledning av motionen erinra om att viktiga bidrag till fiskevård utgår i form av kalkningsbidrag till sjöar och vattendrag. Utöver de medel som anvisats för kalkning har under innevarande år anvisats 2 milj. kr. för att i kalkade områden återintroducera för området naturliga fiskarter.

Utskottet är med hänsyn härtill icke berett att förorda ytterligare bidrag till fiskevård och avstyrker därför motionen.

JoU 1985/86:13

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag och tillstyrker således detta.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo405 till *Bidrag till fiskevård m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 4 970 000 kr.

Service och kontroll

32. Statens livsmedelsverk

Regeringen har under punkt F 1 (s. 66–67) föreslagit riksdagen att till Statens livsmedelsverk för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 60 486 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo504 av Ingrid Andersson och Mats O Karlsson (s), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att myndigheterna inom livsmedelsområdet bör spela en aktivare roll och ges ökade befogenheter.

1985/86:Jo510 av Ulla Johansson m. fl. (s), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökade resurser till konsumentverket och livsmedelsverket för utvidgad information till konsumenterna om livsmedelskvaliteten m. m.

Utskottet

I de båda motionerna behandlas frågor om livsmedelskvalitet och konsumentupplysning av mer allmän natur. Enligt motion Jo504 befinner sig konsumenten i ett underläge till följd av bl. a. bristfällig varuinformation och undermålig marknadsföring. Därför ifrågasätts om inte livsmedelsverket bör utfärda bestämmelser om bättre varumärkning och om inte verket bör tillföras ökade befogenheter. Liknande synpunkter framförs i motion Jo510, i vilken också varuinformationens betydelse för hushållens ekonomi särskilt framhålls.

Enligt konsumentmålet för livsmedelspolitiken – som riksdagen lade fast vid förra riksmötet (JoU 1984/85:33) – skall konsumenterna ha tillgång till livsmedel av god kvalitet till rimliga priser och ges goda möjligheter att välja mellan livsmedel av olika slag som är fullgoda från kost- och näringssynpunkt. I linje härmed aviserades i den proposition som låg till grund för beslutet (prop. 1984/85:166) en rad åtgärder. Sålunda borde en samlad utvärdering av frågan om livsmedelskvalitet göras. Vidare skulle livsmedelsverket få i uppdrag att närmare undersöka i vilken mån förändrade märkningsregler kan underlätta för konsumenterna att välja fullgoda livsme-

del. Regeringen har nyligen givit ett sådant uppdrag. Samtidigt anmäldes en översyn av konsumentdelegationens sammansättning och arbetsformer i syfte att stärka konsumentintresset inom jordbruks- och fiskprisregleringen. Flera frågor med anknytning till hushållens konsumtion av livsmedel behandlas också i den proposition om inriktningen av konsumentpolitiken (prop. 1985/86:121) som regeringen nyligen har avgivit till riksdagen.

Mot nu angiven bakgrund är enligt utskottets mening för närvarande någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionerna inte erforderlig.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Statens livsmedelsverk* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 60 486 000 kr.,
2. beträffande livsmedelskvalitet och konsumentupplysning m. m. att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd
 - a) motion 1985/86:Jo504 yrkande 1 och
 - b) motion 1985/86:Jo510 yrkande 2.

33. Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 2–F 10 (s. 67–74) och hemställer att riksdagen för budgetåret 1986/87

1. till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Uppdragsverksamhet* anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
3. till *Bidrag till statens veterinärmedicinska anstalt* anvisar ett reservationsanslag av 48 998 000 kr.,
4. till *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.,
5. till *Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet* anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
6. till *Bidrag till statens utsädeskontroll* anvisar ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.,
7. till *Bekämpande av växtsjukdomar* anvisar ett förslagsanslag av 250 000 kr.,
8. till *Lantbrukskemisk laboratorieverksamhet* anvisar ett reservationsanslag av 5 600 000 kr.

34. Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet och Bidrag till statens maskinprovningar

Regeringen har under punkterna F 10–F 11 (s. 73–75) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1986/87

1. till Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till Bidrag till statens maskinprovningar anvisa ett reservationsanslag av 5 207 000 kr.

1985/86:Jo502 av John Andersson och Paul Lestander (vpk), vari yrkas att riksdagen under bil. 11. F 11 Bidrag till statens maskinprovningar beslutar anvisa ett med 1 200 000 kr. till 6 407 000 kr. förhöjt belopp.

1985/86:Jo506 av Kerstin Göthberg och Rosa Östh (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om behoven av att anslaget (F 11) Bidrag till statens maskinprovningar räknas upp med 1 800 000 kr. till 7 007 000 kr.

Motion väckt med anledning av prop. 1985/86:74

1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 10 delvis) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om särskilda projekt på miljövårdsområdet.

Utskottet

Under återopande av att statens maskinprovningars verksamhet är av stort värde i flera hänseenden föreslås i motionerna att ytterligare medel skall ställas till maskinprovningarnas förfogande. Enligt vad som framhålls i motion Jo506 är dessutom de antaganden som förra året gjordes om möjligheterna att öka avgiftsfinansieringen av verksamheten vid maskinprovningarna alltför optimistiska. Också i motion Jo502 anläggs synpunkter på avgiftsfinansieringen. Bl. a. framhålls att den innebär risker för att verksamheten kommersialiseras.

Utskottet delar uppfattningen att verksamheten vid statens maskinprovningar är viktig för jord- och skogsbruket. Utskottet anser sig emellertid inte ha skäl att frånga regeringens förslag som innebär att bidraget till maskinprovningarna beräknas på samma sätt som för huvuddelen av de statliga myndigheterna, dvs. enligt ett begränsat huvudförslag. Motionerna Jo502 och Jo506 avstyrks således.

Enligt yrkandet i motion 1985/86:284 skall statens maskinprovningar tillföras ytterligare 2 milj. kr. för viss provning av sprutor och spridare. Beloppet skall tas från medel som inflyter från handelsgödsel- och bekämpningsmedelsavgiften. Med hänvisning till utskottets överväganden nedan under punkt H 14 (s. 100–102) avstyrker utskottet motionen i nu förevarande del.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo502, 1985/86:Jo506 och 1985/86:284 yrkande 10 i motsvarande del till *Bidrag till statens maskinprovningar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 5 207 000 kr.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 12 (s. 75–76) och hemställer

att riksdagen till *Statens växtsortnämnd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 329 000 kr.

36. Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet och Bidrag till djurens hälso- och sjukvård

Regeringen har under punkterna F 13–F 14 (s. 76–79) föreslagit riksdagen att

1. till Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till Bidrag till djurens hälso- och sjukvård för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 43 350 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo508 av Ingrid Hasselström Nyvall (fp), vari yrkas att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts angående huvudmannaskapet för distriktsveterinärorganisationen.

1985/86:Jo511 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att avstyrka förslaget om finansiering med ytterligare kollektiva medel från jordbruket,
2. att riksdagen beslutar anslå 47 350 000 kr. till djurens hälso- och sjukvård, dvs. 6 880 000 kr. ytterligare.

1985/86:Jo512 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utredning om djursjukvården med uppgift att skyndsamt framlägga förslag i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

Jordbruksministern beräknar kostnaderna för djurens hälso- och sjukvård till 82 350 000 kr. Finansieringen bör ske enligt en plan som redovisas i propositionen. Såväl statens som jordbruksnäringens kostnader för djurens hälso- och sjukvård beräknas med hänsyn tagen till kostnadsökningar. Således höjs enligt förslaget statens bidrag med 2 880 000 kr. till 43 350 000 kr. medan tillförseln av kollektiva medel från näringen beräknas öka med 4 000 000 kr. till 19 000 000 kr. Den del av finansieringen som sker med intäkter från djursjukvårdsavgifter förs upp med ett i förhållande till innevarande budgetår oförändrat belopp om 20 000 000 kr.

I motionerna riktas kritik mot fördelningen av finansieringsansvaret mellan det allmänna och jordbruksnäringen. Enligt centerens kommittémotion Jo511 svarar näringen kollektivt och de enskilda djurägarna tillsammans för betydligt mer än hälften av kostnaderna för djurens hälso- och sjukvård. Denna kostnadsfördelning är inte rimlig med hänsyn till statens ansvar för

livsmedlens säkerhet och för ett väl fungerande djurskydd. Enligt motionärerna kan en ytterligare kostnadsövertäckning inte accepteras, och man motsätter sig därför regeringens förslag (yrkande 1) och förordar i stället att staten svarar för hela kostnadsökningen (yrkande 2).

Med utgångspunkt i 1983 års beslut om distriktsveterinärorganisationen görs i moderata samlingspartiets kommittémotion Jo512 gällande att den då inrättade djursjukvårdsavgiften har medfört att regeringen givits möjlighet att till näringens nackdel förändra kostnadsfördelningen mellan staten och näringen. Detta har lett till att kostnaderna för jordbrukets djurhållning höjts kraftigt de senaste fem åren utan att riksdagen fått möjlighet att diskutera principerna för kostnadsfördelningen. I motionen uttrycks vidare oro för att det förändrade förhållandet mellan statliga bidrag och djurägaravgifter kan leda till att den för närvarande väl fungerande distriktsveterinärorganisationen bryts sönder. Enligt motionen krävs därför att en översyn skyndsamt görs av bl. a. hur kostnaderna skall fördelas på lång sikt.

Även Ingrid Hasselström Nyvall (fp) framhåller i motion Jo508 distriktsveterinärorganisationens betydelse såväl för djursjukvården som för livsmedelsproduktionen och menar att det statliga huvudmannskapet för organisationen bör bibehållas.

Utskottet konstaterar att sedan år 1982 en viss förskjutning av kostnadsansvaret till statens förmån har ägt rum men att årets förslag i förhållande till innevarande års budget innebär att statens andel av kostnaderna förblir i stort sett oförändrad.

Regeringens förslag tillstyrks av utskottet, vilket innebär att anslaget Bidrag till djurens hälso- och sjukvård bör tas upp med det i propositionen förordade beloppet 43 350 000 kr. Motion Jo511 avstyrks således. Vad utskottet anfört om utvecklingen sedan år 1982 av kostnadsfördelningen mellan staten och näringen visar att de farhågor som uttalats för ett ändrat huvudmannskap för distriktsveterinärorganisationen får anses vara obefogade. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motion Jo508 är därmed inte erforderlig.

Beträffande motion Jo512 vill utskottet erinra om vad utskottet uttalade vid förra riksmötet (JoU 1984/85:36 s. 23):

Med anledning av de motionsvis framförda utredningsyrkandena och i belysning av vad riksdagen tidigare uttalat kan det enligt utskottets mening vara lämpligt att nu låta närmare undersöka vilka slutsatser som kan dras av erfarenheterna från den hittillsvarande tillämpningen av systemet med avgiftsfinansiering. Resultatet av en sådan översyn bör lämpligen kunna redovisas för riksdagen i samband med budgetprövningen. Det bör ankomma på regeringen att bestämma de närmare formerna för översynen.

Så till vida kan utskottet ansluta sig till vad som anförs i motion Jo512 att den nämnda översynen alltså får anses angelägen, och enligt vad utskottet erfarit avser också regeringen att återkomma till riksdagen i frågan. Mot den bakgrunden synes någon ytterligare åtgärd inte för närvarande vara erforderlig från riksdagens sida med anledning av motion Jo512.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Lantbruksstyrelsen, djurens hälso- och sjukvård:*

Uppdragsverksamhet för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

JoU 1985/86:13

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo511 till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 43 350 000 kr.,

3. beträffande huvudmannskapet för distriktsveterinärorganisationen

att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo508 utan ytterligare åtgärd,

4. beträffande en utredning om vissa finansieringsfrågor m. m.

att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo512 utan ytterligare åtgärd.

37. Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård och Bidrag till djurskyddsfrämjande åtgärder

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 15–F 16 (s. 79–80) och hemställer att riksdagen för budgetåret 1986/87

1. till *Bidrag till avlägset boende djurägare för veterinärvård* anvisar ett förslagsanslag av 1 910 000 kr.,

2. till *Bidrag till djurskyddsfrämjande åtgärder* anvisar ett reservationsanslag av 2 577 000 kr.

Utbildning och forskning

38. Sveriges lantbruksuniversitet

Regeringen har under punkt G 1 (s. 81–83) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta en tjänst som professor i enlighet med vad som förordats i propositionen.

2. till Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 406 328 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo236 av Maj Britt Theorin m. fl. (s), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 4) att riksdagen uttalar att utbildning i alternativa odlingsformer förstärks och att utbildningen för animalieproduktionen förbättras.

1985/86:Jo603 av John Andersson m. fl. (vpk), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om utbildning av skogstekniker i Norrland.

1985/86:Jo605 av Rune Backlund och Kersti Johansson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar inrätta en skoglig forskningsenhet vid skogsinstitutet i Värnamo.

1985/86:Jo606 av Axel Andersson m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om behovet och omfattningen av en omfördelning av antalet platser inom skogsteknikerutbildningen i Sverige från skogsinstitutet i södra Sverige till skogsinstitutet i Bispgården, Jämtlands län.

1985/86:Jo607 av Helge Klöver m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående lokalisering av skogsforskning till södra skogsinstitutet i Värnamo.

1985/86:Jo608 av Kjell Nilsson m. fl. (s), vari yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion T287, att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om en enhet för skogsforskning vid högskolan i Växjö.

1985/86:Jo609 av Bertil Jonasson m. fl. (c, m, fp, vpk), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att Värmlands och Örebro läns skogsskola tilldelas medel i enlighet med betänkandet Högre skoglig utbildning så att utbildningskapaciteten om 24 skogsteknikerlever kan utnyttjas.

1985/86:Jo611 av Anita Bråkenhielm m. fl. (m), vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen anhåller om en översyn av de viktigaste lagar och förordningar som i dag utgör hinder för boende på landsbygden eller där ändringar kan underlätta ett sådant boende,

2. att riksdagen under anslaget G 1 i budgetpropositionen bil. 11 Sveriges lantbruksuniversitet avsätter 250 000 kr. för innevarande budgetår för landsbygdsutvecklingsforskning på sätt som i motionen angivits.

1985/86:Jo613 av Magnus Persson m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen uttalar att medel bör ställas till förfogande till skogsskolan i Gammelkroppa så att utbildningskapaciteten, 24 utbildningsplatser för skogstekniker, kan utnyttjas.

1985/86:Jo614 av Åsa Strömbäck-Norrman m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående upprättande av bio- och geokemisk atlas över Sverige.

1985/86:Jo615 av Rune Ångström och Ulla Örring (fp), vari yrkas att riksdagen beslutar att överföra ca 30 utbildningsplatser för skogstekniker till Norrland och att denna utbildning lokaliseras till Umeå.

1985/86:Jo616 av Monica Öhman m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående en lokalisering av skogsteknikerutbildningen till Norrbotten.

1985/86:Jo620 av Carl-Johan Wilson och Ingrid Ronne-Björkqvist (fp), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anges om att vid lantbruksuniversitetet initiera forskning om ekonomiska förutsättningar för utveckling av ett mer differentierat näringsliv på landsbygden.

1985/86:Jo624 av Jan Hyttring m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen beslutar inrätta en ny professur inom landsbygdsutveckling vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Motioner väckta med anledning av proposition 1985/86:74

1985/86:277 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga

(yrkande 3) att riksdagen beslutar att inrätta en professur i alternativa produktionsformer.

1985/86:283 av Birgitta Hambraeus (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen beslutar att inrätta en professur vid lantbruksuniversitetet med inriktning på det etablerade alternativa jordbruket.

Utskottet

För nästa budgetår föreslås medel för verksamheten vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) med utgångspunkt i ett huvudförslag för tre år med en total real minskning av utgifterna om 5 % med fördelningen 1, 2 och 2 % för första, andra resp. tredje budgetåret. Liksom tidigare bör inte forskningen omfattas av den resursminskning som huvudförslaget innebär. SLU genomför en utredning om vissa utbildningar av icke högskolekaraktär. Denna utredning kommer att ge underlag för hur de fortsatta besparingarna skall tas ut. Med hänsyn till grundutbildningens väsentliga betydelse för möjligheterna att rekrytera forskare bör emellertid effekterna av huvudförslaget på denna del av verksamheten tillfälligt mildras. Dessutom föreslås att 1,7 milj. kr. tillförs anslaget för att säkra en skogsteknikerutbildning av den omfattning som beslutades av riksdagen år 1984.

SLU har i enlighet med de riktlinjer som redovisades i prop. 1983/84:107 om forskning lämnat förslag till omfördelning av resurserna för forskning och forskarutbildning. Omfördelningen uppgår till ca 2 % av de samlade forskningsresurserna eller ca 5 milj. kr. Den syftar till att fördjupa och förstärka långsiktig kunskapsuppbyggnad inom de forskningsområden som har prioriterats i forskningspropositionen. Jordbruksministern finner SLU:s förslag väl avvägt. En omfördelning inom en ram av ca 2 % av de samlade forskningsresurserna bör sålunda ske under budgetåret 1986/87. Omfördelningen bör avse en fördjupning och förstärkning av den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden inom områdena biologiska produktionsprocesser och bioteknik, mät- och reglerteknik, veterinärmedicin och djurhälsa, skogsproduktion, luftföroreningar och livsmedel. SLU skall i nästa anslagsframställning redovisa effekten m. m. av genomförda omfördelningar.

Vid SLU finns en tjänst som ordinarie klinikchef vid institutionen för obstetrik och gynekologi. Tjänsten som klinikchef har prövats till sitt ämnesinnehåll på samma sätt som för professur och innefattar, som professurerna i övrigt, utbildning och forskning samt därutöver ledning av djursjukvård i den ambulatoriska kliniken. Tjänstens karaktär är sådan att den vetenskapliga skickligheten har stor betydelse. Jordbruksministern förordar därför att den ordinarie tjänsten som klinikchef omvandlas till en tjänst som professor i obstetrik och juversjukdomar, tillika klinikchef för den ambulatoriska kliniken.

Chefen för utbildningsdepartementet har tidigare denna dag behandlat frågan om verksamheten vid enheten för radiologisk onkologi vid universitetet i Stockholm. Han har därvid, efter samråd med jordbruksministern, tillstyrkt ett av statskontoret framlagt förslag som innebär att enheten flyttar från Stockholm till Ultuna. Medel för enhetens kostnader skall senare överföras till lantbruksuniversitetet.

Det system för planering och resursfördelning för den grundläggande högskoleutbildningen som 1975 års riksmöte fattade beslut om innebär bl. a. att det skall finnas *planeringsramar* för antalet ny tillkommande studerande. Systemet med planeringsramar tillämpas för de grundläggande högskoleutbildningarna inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde. Planeringsramar innebär ett effektivt utnyttjande av de totalt tillgängliga resurserna. Jordbruksministern förordar att systemet med planeringsramar tillämpas för de grundläggande högskoleutbildningarna vid SLU fr. o. m. budgetåret 1986/87. I budgetpropositionen bör antalet utbildningsplatser för olika linjer normalt endast anges som en riktpunkt på vilken den schablonmässiga medelsberäkningen grundas. SLU bör ha betydande frihet att disponera resurserna och därmed fördela utbildningskapaciteten på ett sätt som överensstämmer med behov och önskemål.

Sammanlagt föreslås att anslaget till SLU räknas upp med 25 474 000 kr. till 406 328 000 kr.

Utskottet behandlar i detta sammanhang dels ett antal motioner från allmänna motionstiden 1986 om vissa forsknings- och utbildningsfrågor, dels några i anslutning till proposition 74 väckta motionsyrkanden som bör hänföras till lantbruksuniversitetets anslag G 1. En närmare redogörelse för det forskningsprogram m. m. som förordas i proposition 74 och skrivelse 76 lämnas under punkt G 5 nedan.

I flera motioner rörande *den skogliga utbildningen* förs fram krav på en omfördelning av skogsteknikerutbildningen i syfte att häva bristen på skogstekniker i Norrlandslänen. Enligt motion Jo606 (s) bör 40–50 platser omfördelas från skogsinstitutet i södra Sverige till Bispgården i Jämtland. Enligt motion Jo615 (fp) bör 30 platser överföras till Norrland, exempelvis Umeå. Liknande önskemål framförs i motion Jo616 (s), som dock i första hand förordar en lokalisering till Norrbottens län, t. ex. Kalix. Enligt motion Jo603 (vpk) bör ytterligare utbildningsplatser inrättas vid Bispgården.

Utskottet erinrar om att riksdagen vid riksmötet 1983/84 fattade beslut om den högre skogliga utbildningen och därvid godkände att skogsteknikerlinjen utökades med 30 nybörjarplatser, förlagda till Skinnskatteberg (JoU 1983/84:33). Till grund för beslutet låg bl. a. en omfattande utredning angående den eftergymnasiala skogliga utbildningen (Ds Jo 1983:6). Utskottet är inte berett att nu frångå de grundläggande ställningstaganden rörande skogsteknikerutbildningens omfattning och lokalisering som låg bakom riksdagsbeslutet. Inom ramen för den nuvarande organisationen bör emellertid vissa utbildningsinsatser kunna ske. Utskottet delar i viss mån de synpunkter som framförts i motionerna om svårigheten att rekrytera utbildade skogstekniker i landets norra delar. Med hänsyn till de uppgifter som lämnats i motionerna om rekryteringsbehovet och lokaliseringen av nya arbetstillfällen på skogssidan kan det finnas ett behov av att se över fördelningen av utbildningsplatser mellan norra och södra Sverige. Utskottet utgår från att regeringen noga följer frågan. Enligt utskottets mening kan det även finnas anledning att överväga t. ex. någon form av distansundervisning eller anordnande av studiekurser på orter där man kan utnyttja den kapacitet som finns hos befintliga undervisningsanstalter i Norrlandslänen. Vad

utskottet anfört bör i viss mån kunna tillgodose syftet med de i detta sammanhang behandlade motionerna.

I två motioner, Jo609 (c, m, fp, vpk) och Jo613 (s) understryks behovet av att *Gammelkroppa skogsskola* tilldelas medel så att skolan kan utnyttja hela sin utbildningskapacitet om 24 platser. För närvarande är elevantalet 18. Någon beräkning av medelsbehovet för angivna ändamål görs dock inte i motionerna.

Utskottet erinrar om att *Gammelkroppa skogsskola* genom beslut år 1984 tilldelades ytterligare medel genom att det statliga bidraget höjdes från 150 000 kr. till 300 000 kr. (prop. 1983/84:131 s. 6). Syftet med bidragsökningen var att säkerställa en skogsteknikerutbildning vid skolan av minst den dåvarande omfattningen. Utskottet delar motionärernas åsikt att en ökning av utbildningskapaciteten i nuvarande arbetsmarknadsläge framstår som önskvärd. Utskottet vill dock i sammanhanget framhålla att övriga finansierare av skolans verksamhet – till vilka hör bl. a. flera skogsföretag – torde ha intresse och resurser att bekosta sådan kapacitetsökning. Motionerna avstyrks.

I några motioner tas upp frågor om *lokaliseringen av den skogliga forskningen*. Enligt motion Jo605 (c) bör inrättas en skoglig forskningsenhet vid skogsinstitutet i Värnamo. Liknande önskemål framförs i motion Jo607 (s). Enligt motion Jo608 (s) bör en enhet för skogsforskning inrättas vid högskolan i Växjö.

Utskottet vill nämna att man inom SLU uppmärksammat behovet av ökad forskning rörande skogsbruket i södra Sverige. Ett program för intensifierad forskning rörande sydsvensk skogsskötsel är under utarbetande. I avbidan på resultatet av det arbete som pågår bör motionerna i fråga inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

I flera motioner framförs krav på *särskilda forsknings- och utbildningsinsatser i övrigt*. Enligt motion Jo236 (s) bör utbildningen i alternativa odlingsformer och animalieproduktion förstärkas. I motion 1985/86:277 (c) föreslås – med anledning av proposition 74 om jordbruksforskning m. m. – att anslaget G 1 tillförs 1 milj. kr. för inrättande av en professur i alternativ odling. Ett liknande yrkande framförs i motion 1985/86:283 (c) yrkande 2. Professuren föreslås bekostad med avgiftsmedel från handelsgödsel- och bekämpningsmedelsavgiften.

Enligt utskottets mening blir angivna motioner till stor del tillgodosedda genom förslagen i proposition 74 om ett forskningsprogram för nya produktionsformer i jordbruket m. m., vilka närmare redovisas i anslutning till punkten G 5 nedan. Vidare bör i anslutning till dessa motioner framhållas den satsning på rådgivning om bl. a. alternativa metoder som innefattas i behandlingen av lantbruksnämndernas rådgivning (punkt 4 i det föregående). Dessutom har i flera år såväl forskning som utbildning inriktats mot ökad miljöhänsyn i jordbruket. Utskottet är med hänsyn till vad som anförts inte berett att föreslå att ytterligare resurser anvisas till utbildning och forskning inom de ämnesområden som avses i motionerna 1985/86:277 yrkande 3 och 1985/86:283 yrkande 2.

Motion Jo236 yrkande 4 bör mot ovan angivna bakgrund inte heller föranleda någon riksdagens åtgärd.

Enligt motion Jo611 (m) bör under anslaget G 1 avsättas 250 000 kr. för innevarande budgetår för forskning rörande landsbygdsutveckling. I samma motion yrkas att en översyn görs av de viktigaste lagar och förordningar som utgör hinder för boende på landsbygden.

Enligt motion Jo620 (fp) bör ett mera differentierat näringsliv på landsbygden stimuleras på olika sätt. Vidare bör vid SLU – inom ramen för befintliga medel eller med avgiftsmedel – initieras forskning om ekonomiska förutsättningar för utveckling av ett mera differentierat näringsliv på landsbygden.

I motion Jo624 (fp) förordas inrättandet av en professur vid SLU i ämnet landsbygdsutveckling, som bl. a. skulle omfatta samhällsekonomi, sociologi, miljö, produktionssystem och strukturfrågor.

Utskottet vill framhålla att de nu redovisade motionerna innehåller åtskilliga synpunkter som är värda att beakta. Det torde inte råda delade meningar om det angelägna i att statsmakterna på olika sätt främjar en utveckling av landsbygden som bl. a. ger ett väl differentierat näringsliv, en jämn befolkningsstruktur och goda sysselsättningsmöjligheter. Till den del motionerna berör forskning inom utskottets beredningsområde bör dock framhållas att det knappast ankommer på riksdagen att detaljstyra forskningen på det sätt som ett bifall till motionerna skulle innebära. De forskningsinsatser som avses i motionerna bör för övrigt kunna komma till stånd inom ramen för SLU:s verksamhet och det forskningsprogram som föreslås i proposition 74. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Jo620 och Jo624.

I anslutning till yrkande 1 i motion Jo611 bör erinras om att man i regeringskansliet för närvarande arbetar på direktiven till en översyn av jordförvärvslagen. Vad beträffar yrkande 2 gäller detta enligt ordalydelsen budgetåret 1985/86, som löper ut redan den 30 juni 1986. Utskottet anser det med hänsyn härtill föga meningsfullt att riksdagen avsätter särskilda medel för ett speciellt forskningsprojekt. Med hänvisning härtill och till vad som anförts i föregående stycke avstyrker utskottet motion Jo611.

Yrkandet i motion Jo614 (s) om en bio- och geokemisk atlas över Sverige får anses tillgodosett genom att det inom Sveriges geologiska undersökningar (SGU) – enligt vad utskottet erfarit – sedan år 1982 pågår ett projekt med geokemisk kartläggning av Sverige. Projektet beräknas vara avslutat inom tio år.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta en tjänst som professor i enlighet med vad som i propositionen förordas.
2. att riksdagen till *Sveriges lantbruksuniversitet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 406 328 000 kr.,
3. beträffande utbildningen av skogstekniker att riksdagen lämnar utan åtgärd motionerna 1985/86:Jo603, 1985/86:Jo606, 1985/86:Jo615 och 1985/86:Jo616,
4. beträffande Gammelkroppa skogsskola att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Jo609 och 1985/86:Jo613.

5. beträffande skoglig forskning och utbildning
att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Jo605, 1985/86:Jo607 och 1985/86:Jo608,
6. beträffande utbildning i alternativa odlingsformer m. m.
a) att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo236 yrkande 4,
b) att riksdagen avslår motionerna 1985/86:277 yrkande 3 och 1985/86:283 yrkande 2,
7. beträffande forskning om landsbygdsutveckling m. m.
att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Jo611, 1985/86:Jo620 och 1985/86:Jo624,
8. beträffande en bio- och geokemisk atlas över Sverige
att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo614.

39. Lokalkostnader m. m. vid Sveriges lantbruksuniversitet m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna G 2–G 3 (s. 83–85) och hemställer att riksdagen

1. till *Lokalkostnader m. m. vid Sveriges lantbruksuniversitet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 174 296 000 kr.,
2. bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
3. till *Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 23 800 000 kr.,
4. bemyndigar regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning för lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
5. till *Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 28 400 000 kr.

40. Skogs- och jordbrukets forskningsråd

Regeringen har under punkt G 5 (s. 94–95) föreslagit riksdagen att till Skogs- och jordbrukets forskningsråd för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 102 298 000 kr.

I proposition 1985/86:74 har regeringen (jordbruksdepartementet) föreslagit riksdagen att anta förslag till

1. lag om ändring i lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel,
2. lag om ändring i lagen (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område.

Vidare har regeringen berett riksdagen tillfälle att ta del av vad i propositionen anförts om jordbruks- och trädgårdsnäringsforskning, om rådgivning och om åtgärder på miljövårdens område.

I skrivelse 1985/86:76 om forskning rörande skog och miljö har regeringen berett riksdagen tillfälle att ta del av vad regeringen anför om ett forskningsprogram rörande avskogning och ökenutbredning i u-länder samt om ett sammanhållet, tvärvetenskapligt program för skogsforskning.

1985/86:Jo202 av Gunilla André och Bengt Kindbom (c), vari yrkas att riksdagen beslutar begära att regeringen inom ramen för forskningsprogrammet för nya produktionsformer stödjer försöksverksamhet i jordbruket i norra Skaraborg för alternativ produktion och lokal förädling inom lantbruket i enlighet med motionen.

1985/86:Jo306 av Lars Ernestam m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 4) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att 30 milj. kr. av anslagen till försurning och skogsforskning inte skall täckas av medel från avgifter på handelsgödsel och bekämpningsmedel.

1985/86:Jo518 av Kerstin Gellerman m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 4 och 5)

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om förbudet mot antibiotika i djurfoder.

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utbildningsinsatser.

5. att riksdagen i övrigt som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av utökad forskning beträffande avel och köttkvalitet.

1985/86:Jo520 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen begär att regeringen vidtar åtgärder för att begränsa användningen av mediciner i djurskötseln i enlighet med vad som anförts i motionen.

1985/86:Jo524 av Pär Granstedt m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen beslutar hemställa hos regeringen om åtgärder som förhindrar användningen av antistressmedel som Amperozid som tillsats till djurfoder.

1985/86:Jo601 av Kurt Ove Johansson och Lars-Erik Lövdén (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande behovet av ökad forskning med klar regional inriktning mot skogsbruket i södra Sverige.

1985/86:Jo602 av Ivar Franzén och Rolf Kenneryd (c), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär de initiativ som krävs för att genomföra den i motionen skisserade studien avseende åtgärder som minskar kväveläckaget från åkermark.

1985/86:Jo604 av Ylva Annerstedt (fp), vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att stöd skall utgå till de i motionen redovisade verksamheterna för biodynamisk odling.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ansökningarna om forskningsprojektmedel för biodynamiskt jordbruk bör behandlas skyndsamt.

3. att riksdagen beslutar att medel överförs från intäkterna av avgifterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel till de i motionen angivna ändamålen.

1985/86:Jo610 av Alf Svensson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att skogs- och

jordbrukets forskningsråd (SJFR) uppdras att ge större stöd för forskning syftande till att uppnå djurvänligare produktionsmetoder. JoU 1985/86:13

1985/86:Jo612 av Karl-Gösta Svensson m. fl. (m, c, fp), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att vid medelstildelning för forskning inom södra högskoleregionen medel för forsknings- och utvecklingsprojektet i Blekinge län prioriteras i enlighet med vad som anförs i motionen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om lokalisering av ett baslaboratorium i Karlskrona.

1985/86:Jo617 av John Johnsson och Bengt Silfverstrand (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om behovet av ökade forskningsinsatser kring ädellövskogen och lokaliseringen av sådan forskningsverksamhet till Malmöhus län.

1985/86:Jo618 av Birgitta Hambraeus m. fl. (c), vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om stöd till odling av lokala sorter,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om en utredning om konsekvenserna av maktkoncentrationen inom växtförädlingsföretagen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om genbankernas inordnande under FN.

1985/86:Jo619 av Bengt Silfverstrand m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen hos regeringen inom ramen för beviljade forskningsanslag begär medel för fullskaleförsök med alternativa odlingsmetoder i Skåne.

1985/86:Jo622 av Pär Granstedt (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförs i motionen om vikten av statligt stöd till den rådgivnings- och utbildningsverksamhet som bedrivs av alternativodlarnas organisationer.

1985/86:Jo623 av Karl-Anders Petersson (c) och Karl-Gösta Svensson (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om ytterligare medel till forskning och utveckling av alternativa jordbruksprodukter.

1985/86:Jo625 av Marianne Andersson och Kerstin Göthberg (c), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär åtgärder för att få till stånd ökad forskning angående försurningens och tungmetallers påverkan på människor samt vad som i övrigt anförs angående forskning om mödrar och barn.

1985/86:Jo626 av Ingvar Eriksson m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om att medel inkomna genom handelsgödsels- och bekämpningsmedelsskatt skall användas till forskning och utveckling i enlighet med vad som i motionen anförs.

1985/86:Jo627 av Stig Josefson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs dels beträffande fördelningen av medel som inflyter genom handelsgödselavgiften. dels om ökade forskningsinsatser inom jordbruk och trädgårdsnäring.

1985/86:Jo714 av Nils T Svensson och John Johnsson (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av att utveckla forskningen om naturområdets biologiska status och deras betydelse för miljö och rekreation och att Järvallsområdet i Skåne blir ett forskningsobjekt.

1985/86:Jo719 av Mats O Karlsson (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av utbildning och forskning inom området tolkning av natur- och kulturlandskapet.

1985/86:Jo750 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om ett åtgärdsprogram enligt följande:

- a) satsning på forskning och utveckling av s. k. catchcrops (fånggrödor) för att minska kväveförlusterna den tid då jorden skulle ligga bar,
- b) åtgärder för att öka kalkningen av den svenska åkerjorden,
- c) utveckling och byggnation av gödselvårdsanläggningar för att minska läckage av gödselvatten och ammoniakavgång,
- d) att i utlakningskänsliga områden minska gödslingen med 10–20 % mot den i dag rekommenderade gödslingen,
- e) en satsning på forskning, utveckling och rådgivning kring användandet av stallgödsel,
- f) åtgärder för att minska den totala gödselanvändningen på åkermark,
- g) omedelbar avgiftsbeläggning på ammoniak som gödselmedel,
- h) kraftig restriktivitet i vad gäller tillstånd till ökad djurhållning eller nyetablering med hög djurtäthet,
- i) en långsiktig plan för att sprida animalieproduktionen geografiskt.

1985/86:Jo763 av Paul Lestander m. fl. (vpk), vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär att internationella insatser initieras via Nordiska rådet och andra internationella organ för att minska utsläppen till detta område,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av ökad utsättning av lax, öring och yngel samt förbättrad biotopvård enligt motionens förslag,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av start av försöksodlingar enligt motionens förslag,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av installation av musselfilter enligt motionens förslag,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna behovet av kunskapsuppbyggnad om reningsmetoder enligt motionens förslag,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om finansiering ur konto för handelsgödselavgift,
7. att riksdagen beslutar att 6 500 000 kr. från kontot för handelsgödselavgifter anslås till projektet "Rädda Västerhavet".

Motioner väckta med anledning av proposition 1985/86:74

1985/86:272 av Lars Ernestam m. fl. (fp), vari yrkas att riksdagen beslutar att 30 milj. kr. av de anslag som upptagits för skogs- och försurningsforskning

överförs till de anslag som berör jordbruk och natur- och miljöskyddsprojekt. JoU 1985/86:13

1985/86:273 av Kersti Johansson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att av influtna avgifter på handelsgödsel och bekämpningsmedel avdela medel för bidrag till gödselvårdsanläggningar.

1985/86:274 av Sven Munke m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen till utveckling av projektet att bekämpa växtpatogener med kompost ympad med antagonistiska svampar för budgetåret 1986/87 anslår 1 milj. kr. av de medel som regeringen i prop. 1985/86:74 föreslagit fördelade under rubriceringen Jordbruksforskning (17 milj. kr.).

1985/86:276 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att av allmänna budgetmedel anslå 59 100 000 kr. till de i propositionen nämnda ändamålen (skogsforskning, miljövärdhetsforskning, allmän naturresursforskning och försurningsprogrammet),

2. att riksdagen beslutar att disponera medel från avgifterna från kemikalieanvändningen till de i motionen nämnda åtgärderna i jordbruket.

1985/86:277 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1–2 och 4–5)

1. att riksdagen beslutar att uttag av handelsgödselavgiften skall upphöra den 30 juni 1986,

2. (delvis) att riksdagen beslutar fördela de influtna medlen från avgifterna från bekämpningsmedel och handelsgödsel i enlighet med vad som anförs i motionen,

4. att riksdagen beslutar lokalisera ett genetiskt centrum till Skåne,

5. (delvis) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i övrigt anförs i motionen.

1985/86:278 av Margitta Edgren och Margareta Mörck (fp), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen sägs om lokalisering av växtgenetiskt centrum till Skåne.

1985/86:280 av Ingvar Eriksson m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om uppbyggnaden av ett genetikcentrum.

1985/86:281 av Stig Josefson och Karl Erik Olsson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar lokalisera ett genetiskt centrum till Skåne.

1985/86:282 av Arne Svensson och Ingvar Eriksson (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen hos regeringen begär att byggnadsstyrelsen och Sveriges lantbruksuniversitet får i uppdrag att projektera, uppföra och utrusta ett laboratorium för appliceringsteknik på Ultuna inom en kostnadsram av 12 milj. kr. och att medel tas ur det anslag som regeringen i proposition 1985/86:74 föreslagit fördelat under rubriceringen Etanolprojekt.

1985/86:283 av Birgitta Hambræus (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 4)

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om befrielse från förmalningsavgift för etablerade alternativa jordbruk,

4. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om en fond för övergång till etablerade alternativa odlingsformer.

1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1–2, 5–6)

1. att riksdagen beslutar avskaffa skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel fr. o. m. den 1 juli 1986.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om de till naturvetenskapliga forskningsrådet anvisade medlen.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om skogsforskningen.

6. att riksdagen för budgetåret 1986/87 till G 5 Skogs- och jordbrukets forskningsråd anvisar 81 298 000 kr.

Motioner väckta under riksmötet 1984/85

1984/85:632 av Ivar Franzén och Anna Wohlin-Andersson (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär de initiativ som krävs för att genomföra den i motionen skisserade studien avseende åtgärder som minskar kväveläckaget från åkermark.

1984/85:879 av Ulf Adelson m. fl. (m) vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen beslutar att av influtna medel från handelsgödels- och bekämpningsmedelsskatterna finansiera ett nytt statsbidrag för gödselvårdsanläggningar.

1984/85:1075 av Kerstin Göthberg och Larz Johnsson (c) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär att den i samråd med forskning, näringsliv och utbildningsmyndigheter utarbetar ett långsiktigt program för fortbildnings- och utbildningsinsatser inom lantbruket,

2. att riksdagen hos regeringen begär att det därvid utarbetas ett system för individuella stimulanser till fortbildning framför allt för kortutbildade lantbrukare,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att medel influtna genom avgifterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel får användas för dessa system.

1984/85:1164 av Karin Ahrland och Hans Petersson i Röstånga (fp) vari yrkas, med hänvisning till vad som anförts i motion 1984/85:1157, såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen begär att regeringen uppdrar åt länsstyrelsen i Malmöhus län och berörda regionala organ att dels upprätta ett långsiktigt handlingsprogram för Ringsjön i enlighet med vad som anförs i motionen, dels studera möjligheterna till ytterligare trädplantering längs länets vägar.

1984/85:2578 av Bo Arvidson m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående medel från skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel till inventeringsverksamhet, forskning och rådgivning samt utbyggnad av gödselvårdsanläggningar m. m. i Ringsjöområdet.

1984/85:2609 av Einar Larsson m. fl. (c) vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 3–4)

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om miljöproblem som drabbar jordbruket,

3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i motionen angående jordbrukets miljöproblem.

4. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts om användningen av medel från avgift på handelsgödsel och bekämpningsmedel.

Utskottet

I detta avsnitt behandlar utskottet *dels* huvuddelen av proposition 74 och skrivelse 76 om jordbruks-, skogs- och miljöforskning m. m., *dels* anslaget till skogs- och jordbrukets forskningsråd, jämte motioner.

Jordbruks- och trädgårdsnäringsforskning

I proposition 74 redovisas regeringens överväganden angående forskning rörande jordbruk och trädgårdsnäring samt särskilda projekt på miljövårdens område (s. 4 ff.). Bl. a. anförts att SJFR efter en inventering av pågående forskning lämnat förslag om dels ett tvärvetenskapligt forskningsprogram för alternativa produktionsformer i jordbruket, dels ett tvärvetenskapligt forskningsprogram för ökad virkesproduktion. Uppdraget som rör jordbruksproduktionen har sedermera kompletterats med ett uppdrag till SJFR att ta fram ett sammanhållet program för livsmedelsforskning. I detta sammanhang skall också kvalitetsaspekterna på livsmedel belysas. Det är nödvändigt att klarlägga och definiera vilka kvalitetskrav på livsmedlen som bör ställas samt vilka produktionsmetoder som erfordras för att ta fram dessa livsmedel. Forskningsresultaten kommer att ha betydelse för inriktningen av 1990-talets livsmedelsproduktion. På skogsområdet avser programmet en ökad virkesproduktion i en balanserad miljö. Mellan programmen finns flera beröringspunkter, bl. a. på de markvetenskapliga, biotekniska och fytoke-miska områdena.

Bland de viktigaste utgångspunkterna i propositionen i fråga om jordbruks- och trädgårdsforskning må nämnas följande:

I den snabba omvandling som jordbruket i Sverige genomgått under framför allt efterkrigstiden har en övergång skett från arbetsintensiv till kapitalintensiv produktion karakteriserad av en fortlöpande mekanisering och effektivisering. Nya växtsorter, bättre avelsurval och utfodring, ökad användning av handelsgödsel och bekämpningsmedel och ny teknik har ökat avkastningen per hektar och djurenhet. Även inom trädgårdsnäringen har

produktiviteten förbättrats genom rationella metoder och bättre sorter.

I de senaste årtiondenas jordbrukspolitik har produktions- och effektivitetsmålet haft en framträdande roll. Efter hand har negativa konsekvenser för miljön kunnat påvisas av en alltför långt driven effektivisering med bl. a. höga insatser av gödsel och kemiska bekämpningsmedel. Exempel på detta är ökad förorening av vatten, övergödning av vattendrag och sjukdomar hos animalieproduktionens djur. Många människor oroar sig för kemikalieanvändningen och de moderna produktionsprocessernas inverkan på livsmedlens kvalitet och vad detta kan innebära för vår hälsa.

Jordbruksproduktionen bygger bl. a. på markens produktionsförmåga. Marken är en resurs som måste skötas väl om produktionsförmågan skall kunna bibehållas eller ökas. Att utnyttja naturresurser innebär alltid en miljöpåverkan. Resursanvändning och miljöfrågor måste därför ses i ett sammanhang. Hittills har kraven på ökad effektivitet och lönsamhet i hög grad fått styra valet av produktionsmetoder. Det gäller nu att belysa hur vi kan vidmakthålla en god produktivitet och en hög kvalitet på produkterna utan att miljön eller djuren påverkas negativt.

All livsmedelsproduktion från råvara till färdig produkt omfattar ett stort antal steg, där kunskaper från olika forskningsområden tillsammans med tillgängliga produktionsmedel måste föras samman till en produktionsteknik som ger kvalitativt högklassiga slutprodukter till rimliga priser. Produktionstekniken skall därutöver vara skonsam mot människor, djur och miljö.

Den kunskap vi nu har om effekterna på miljön av den stora användningen av t. ex. handelsgödselmedel gör att vi på olika sätt måste minska denna användning. Det gäller också i fråga om kemiska bekämpningsmedel. Det är viktigt att få belagt hur detta kan ske och vilka förändringar i nuvarande produktionsmetoder som i så fall bör göras.

Produktionsformer som syftar till att förena effektivitet och hänsyn till miljön förutsätter en biologisk-ekologisk helhetssyn. För att nå detta krävs en omfattande kunskapsuppbyggnad på ett flertal områden. De områden där en fördjupning av grundläggande kunskap erfordras enligt programförslagen är i första hand kemi, fysik, mikrobiologi, genetik, biologi, immunologi, ekologi samt ett antal samhällsvetenskapliga områden. Inriktningen av forskningen bör också vara sådan att den syftar till att med hjälp av kunskap från grundläggande discipliner pröva hur en rationell och ekonomisk växt- och djurproduktion skall bedrivas i ett biologiskt-ekologiskt sammanhang. En ökad satsning på ekologisk forskning i syfte att klarlägga grundläggande biologiska samband bör säkerställa en på sikt bättre kunskapsbas. Denna forskningsinriktning bör kunna stimulera och fördjupa även den mer tillämpade forskningen.

Programmet om nya produktionsformer i jordbruket och trädgårdsnäringen syftar till att sätta konsumenternas krav på bättre livsmedelskvalitet i förgrunden för produktionen i hela livsmedelskedjan samt att stärka dessa näringar och ge oss möjligheter att utnyttja våra förnybara naturtillgångar på ett från ekologiska utgångspunkter bättre sätt. En utgångspunkt måste därvid vara att naturresurserna skall användas så att de ger en god och uthållig försörjning utan att miljön skadas. De nya metoderna, som kan väntas komma fram som ett resultat av forskning och teknisk utveckling, bör

vara mer miljövänliga än de nuvarande. De bör kunna ge förutsättningar för en intensiv växtodling samt djurskötsel med bevarande av en god omgivningsmiljö och utan att djuren utsätts för skada. Flera av de egenskaper som bedöms förbättra livsmedlens kvalitet är på ett avgörande sätt bundna till vår råvaruproduktion. Ny miljövänlig teknik kan väntas leda till livsmedelsråvaror med en högre kvalitet. Detta kan på sikt stärka den inhemska produktionens konkurrenskraft.

Ökade forskningsinsatser bör enligt propositionen göras främst inom följande ämnesområden.

Faktorer som negativt påverkar markens långsiktiga produktionsförmåga bör kartläggas. Markprocesserna och mikroorganismernas roll bör klarläggas liksom försurningens, erosionens och tungmetallernas påverkan samt näringstillståndet, näringsbalansen, humushållningen, markbiologin och det markfysikaliska tillståndet.

En intensifierad växtförädling bör kunna ge sorter som är motståndskraftiga mot skadegörare. Därmed bör användningen av bekämpningsmedel kunna minska. Frågorna kring olika odlingssystem såsom ökad användning av mellangrödor och minskad jordbearbetning bör därvid ägnas ökad uppmärksamhet. Vidare finns en stor mängd kända och okända ämnen som kan påverka växtligheten och odlingssystemen. Så t. ex. ger försurningen och dess verkningar nedsatt produktionsförmåga. Ytterligare forskningsinsatser inom växtförädlingen bör på lång sikt anpassa växtmaterialet till ekologiskt balanserade odlingssystem.

Trots omfattande forskningsarbete är vår kunskap emellertid otillräcklig i vad gäller cirkulationen av kväve i olika odlingssystem. Miljöskador i samband med kväveläckage måste ytterligare uppmärksammas och belysas. Forskningen måste omfatta såväl handelsgödselmedel som stallgödsel.

Konsekvenserna av användningen av bekämpningsmedel måste också belysas ytterligare. Effekterna av att svärnedbrytbara bekämpningsmedel kommit ut i naturen har inte i tillräcklig grad uppmärksamats. Vissa bekämpningsmedel ger skador på människor, djur och växter. Flera skäl talar för en minskad användning av bekämpningsmedel. Forskning som kan ta fram effektiva och biologiskt skonsamma metoder att bekämpa skadegörare måste byggas upp. För en sådan forskningsinsats krävs en satsning på biologiska grundkunskaper och kunskaper om det agrara ekosystemet.

Den kunskap som redan finns hos de etablerade organisationerna för alternativ odling bör tas till vara och, såsom SJFR föreslår, bearbetas i forskningen.

De arcella näringarnas produktion kommer i framtiden att få en mer varierad användning. Odling av biomassa för energiändamål är föremål för stor uppmärksamhet i många länder. Biomassans möjligheter som industriråvara för exempelvis högvärdiga kemiska produkter uppmärksammas alltmer. En ökad odling av råvaror för fytokemisk produktion kan bli av väsentlig betydelse för jordbruket och trädgårdsnäringen genom att nya grödor kan tillföras och traditionella grödor kan få nya användningsområden. För att skapa en konkurrenskraftig industri inom området bör den fytokemiska forskningen förstärkas i huvudsak enligt SJFR:s förslag.

De senaste decenniernas ökade kunskaper om djurens produktionsförmåga har lett till en kraftig effektivitet i animalieproduktionen. I takt med biologiska framsteg och genetiska möjligheter har de tekniska lösningarna utvecklats och förfinats i djurstallarna. Parallellt med kraven på ökad rationalisering och lönsamhet har en följd av denna utveckling varit att intensiv djuruppfödning premierats framför mera extensiva djurhållningsmetoder. Besättningsarnas storlek har ökat. Framför allt inom produktionen av fläsk och ägg och uppfödningen av köttdjur har storleksrationaliseringen gått mycket långt. Trots ökade kunskaper om de olika djurslagens krav på inhysningsformer har man inte i tillräckligt hög grad beaktat djurens naturliga beteende vid utformningen av produktionsmetoder. Denna utveckling har medfört problem från djurhälsosynpunkt. Produktionssjukdomarna hos djuren förorsakar stort lidande och föranleder risker för nedsättning av kvaliteten på livsmedelsråvarorna. Härtill kommer betydande kostnader för produktionsbortfall. Det är därför angeläget att forskningen förstärks på det sätt SJFR föreslagit. Särskilt betonas vikten av att utvecklingen av tekniska lösningar bearbetas parallellt med de biologiska frågeställningarna.

Framsteg inom de biologiska vetenskaperna som kan ge ett miljövänligt jordbruk och trädgårdsbruk kan ofta inte omsättas i praktiken utan att ny teknik tas i anspråk. I många fall saknas kunskap om sådan ny teknik. Detta har lett till att jordbruket och trädgårdsbruket i dag förbrukar onödigt mycket produktionsmedel såsom energi, växtnäring, växtskyddsmedel, fodermedel och utsäde. För att minska avståndet mellan biologisk och teknisk forskning fordras en djupare insikt om sambanden mellan teknisk utrustning å ena sidan och människan, växter, djur och miljö å den andra. För att nå denna insikt krävs satsningar på grundläggande teknisk kompetens. Härmed avses inte enbart grundläggande maskinteknisk kompetens utan även kompetens inom den nya mät-, styr- och reglertekniken. I detta sammanhang måste även behovet av förstärkningar inom området mellan grundläggande teknisk forskning och praktisk tillämpning uppmärksammas. Ett program rörande angelägna utvecklingsprojekt baserade på avancerad forskning bör därför tas fram.

För budgetåret 1986/87 bedöms behovet av ökade resurser för det föreslagna forskningsprogrammet uppgå till 17 milj. kr.

Särskilda projekt på miljövårdens område

Under denna rubrik förordas bl. a. särskilda insatser i Ringsjöområdet, metoder för produktion av handelsgödsel med låg kadmiumhalt, försöksverksamhet med begränsning av kemikalieanvändning m. m. och naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet (se punkt 51).

Forskning rörande skog och miljö

I skrivelse 76 bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts om ett forskningsprogram rörande avskogning i u-länder. Över denna del av skrivelsen har utrikesutskottet avgett yttrande till jordbruksutskottet (bil. 2).

Utrikesutskottet anför bl. a. att det av regeringen nu föreslagna forskningsprogrammet ligger helt i linje med tankegångar som tidigare framförts av utskottet.

För två år sedan behandlade utrikesutskottet särskilt utförligt miljösituationen i u-länderna. Det konstaterade bl. a. att sambanden mellan vegetation, närmiljö och klimat var delvis kända och att ytterligare forskning är påkallad (UU 1983/84:15). Utskottet redogjorde också för det omfattande svenska biståndet på miljöområdet. I ett flertal programländer utgör insatser för markvård, byskogsbruk, energitillförsel och landsbygdsutveckling de tyngsta inslagen i utvecklingsarbetet.

I samma betänkande behandlade utskottet SAREC:s uppgifter på miljöforskningsområdet och föreslog att SAREC:s verksamhet borde ses över, bl. a. i syfte att bedöma om det fanns behov av en ytterligare koncentration av insatserna till områden som tedde sig mest angelägna för svenskt utvecklingsbistånd. Utskottets förslag ledde till den utredning som nämns i skrivelsen.

Forskarna är oense om vilken långsiktig inverkan den s. k. drivhuseffekten och andra verk av människan kan ha på klimatet. Det är emellertid helt klarlagt att den fortgående skövlingen av skog och förstörelsen av markvegetation i u-länderna är ett av de största miljöhoten i världen. Orsaken till skogsskövlingen och ökenutbredningen är ofta befolkningens fattigdom och brist på försörjningsmöjligheter. I skrivelsen pekas på jakten efter ädla träslag och råvaror för läkemedel och kemisk industri som orsak till skövlingen av tropiska skogar.

Under behandlingen av budgetpropositionen kommer utrikesutskottet att ta ställning till förslaget att 21 milj. kr. skall tillföras SAREC budgetåret 1986/87 för forskningsprogrammet. Därvid får utskottet också tillfälle att närmare ta ställning till inriktningen av SAREC:s arbete på detta och andra biståndsfält.

I fråga om den inhemska forskningen förordas ett brett sammanhållet program för skogsforskning vars syfte är att möjliggöra en ökad virkesproduktion i en balanserad miljö. Totalt räknar föredragande statsrådet med att ca 100 milj. kr. behöver anvisas för detta ändamål under en femårsperiod. För budgetåret 1986/87 bedöms behovet av ökade resurser för det föreslagna forskningsprogrammet uppgå till ca 29 milj. kr., varav ca 21 milj. kr. bör anvisas till SJFR och 8 milj. kr., med hänsyn till forskningsprogrammets vida karaktär, till naturvetenskapliga forskningsrådet (NFR). Nu angivna kostnader för skogsforskningsprogrammet bör finansieras med avgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel.

Finansiering

De åtgärder som behandlats i det föregående bör enligt proposition 74 finansieras med de medel som flyter in i form av miljöavgifter på bekämpningsmedel och handelsgödsel. Statens inkomster av dessa avgifter var per den 1 juli 1985 ca 118,7 milj. kr. Förslagen innebär att medlen för budgetåret 1986/87 fördelas enligt följande

			<i>Anslag</i>
Jordbruksforskning	17,0 milj. kr.	G 5,	nionde huvudtiteln
Skogsforskning	21,1 milj. kr.	G 5,	nionde huvudtiteln
Allmän naturresursforskning	8,0 milj. kr.	D 33,	åttonde huvudtiteln
Miljövärdhetsforskning	2,0 milj. kr.	H 6,	nionde huvudtiteln
För forskningsprogrammen nödvändig utrustning m. m.	7,5 milj. kr.	G 4,	nionde huvudtiteln
Vattenundersökningar livsmedelsverket	0,2 milj. kr.	F 1,	nionde huvudtiteln
Rådgivning till jordbruket	5,0 milj. kr.	B 2,	nionde huvudtiteln
Särskilda natur- och miljöskyddsobjekt	14,0 milj. kr.	H 14,	nionde huvudtiteln
Försurningsprogrammet	28,0 milj. kr.	H 8,	nionde huvudtiteln
Etanolprojekt	15,0 milj. kr.	E 20,	tolfte huvudtiteln
Riksskatteverket administrationskostnader	0,9 milj. kr.	B 1,	sjunde huvudtiteln

118,7 milj. kr.

Syftet med avgiften är att av hänsyn till miljön minska bruket av handelsgödsel och bekämpningsmedel. Omfattningen och fördelningen av resursinsatserna efter budgetåret 1986/87 får bestämmas med hänsyn till de avgiftsmedel som flyter in.

Anslagsfrågor

Som framgår av sammanställningen ovan föreslås förstärkningar under en rad anslag, varav flertalet under nionde huvudtiteln. Under tolfte huvudtiteln (industridepartementet) föreslås att 15 milj. kr. av avgiftsmedel avsätts för att klargöra de tekniska och ekonomiska förutsättningarna att i en fullskaleanläggning framställa etanol grundad på spannmål. Vidare berörs vissa anslag under sjunde och åttonde huvudtitlarna.

Anslaget till SJFR (G 5) föreslås uppräknat med sammanlagt 37 685 000 kr., vilken förstärkning i huvudsak finansieras med avgiftsmedel. Beträffande berörda anslag under nionde huvudtiteln hänvisar utskottet till behandlingen av resp. anslagspunkt.

Utskottets överväganden

Utskottet ansluter sig i allt väsentligt till de ovan redovisade övervägandena angående forskning i fråga om jordbruk, trädgårdsnäring, skog och miljö. De ökade insatserna kan sägas markera en vändpunkt i synen på de areella näringarna, även om grunden för detta lagts tidigare, bl. a. genom 1985 års beslut om livsmedelspolitiken. Utskottet vill särskilt framhålla det värdefulla i att ökad hänsyn tas till de biologisk-ekologiska förutsättningarna i vid bemärkelse. Vidare är det viktigt att frågorna om livsmedelskvalitet ställs i förgrunden.

I likhet med utrikesutskottet ställer sig jordbruksutskottet positivt till det forskningsprogram rörande internationella miljöproblem som avses i skrivelse 76. Som i skrivelsen framhållits är det viktigt att vi ökar både vår egen och

De i detta sammanhang behandlade motionerna tar bl. a. upp följande frågor

- användningen av avgiftsmedel för olika ändamål,
- alternativa produktionsformer i odlingen,
- djurvänligare metoder i animalieproduktionen,
- vissa specificerade forskningsinsatser, såsom skogs- och försurningsforskning, tolkning av natur- och kulturlandskapet m. m. samt miljöfrågor i jordbruket.

Innan utskottet går in på de enskilda motionerna bör som ett allmänt omdöme framhållas att flertalet av de motioner som avser alternativa metoder i vegetabilie- och animalieproduktionen och specificerade forskningsinsatser torde vara helt eller delvis tillgodosedda genom de ovan redovisade forskningsprogrammen m. m. Även om dessa motioner innehåller åtskilliga synpunkter som är värda att beakta går utskottet inte in på någon närmare bedömning härav utan förutsätter att synpunkterna kan beaktas inom ramen för de ökade forskningsinsatserna.

Vidare vill utskottet framhålla att några av de motioner som innehåller krav på ändrad användning av avgiftsmedel jämfört med regeringsförslaget inte är utformade så att de kan läggas till grund för ett positivt (verkställbart) beslut från riksdagens sida. Hit hör yrkanden av innebörd att riksdagen under visst anslag anvisar "budgetmedel i stället för avgiftsmedel". Härvidlag bör framhållas att avgiftsmedlen redovisas som en intäktspost i statsbudgeten och i likhet med övriga inkomster utgör en form av budgetmedel. Motioner med förslag om alternativ användning av avgiftsmedlen bör, för att kunna ställas mot regeringens förslag, i princip innehålla yrkanden om höjning av visst anslag och minskning av annat berört anslag. I den mån förslag framförs - med eller utan precisering av belopp - om användning av avgiftsmedel till större belopp än regeringen föreslagit för visst ändamål men utan motsvarande förslag om minskning inom annat användningsområde, kan yrkandet i realiteten innebära en försvagning av statsbudgeten. Utskottet har vid behandlingen av hithörande motioner ansett sig böra beakta dessa omständigheter.

I motion 1985/86:273 (c) yrkas att riksdagen av influtna avgiftsmedel avsätter medel för bidrag till gödselvårdsanläggningar. I motionen anges inget speciellt belopp och inte heller vilka anslag som bör komma i fråga för höjning eller minskning. Av de skäl utskottet anfört i föregående stycke avstyrks motionen.

Enligt motion 1985/86:276 (vpk) yrkande 2, bör avgiftsmedel disponeras för utveckling av gödselvårdsanläggningar samt en garantifond för fleråriga försök med övergång till alternativ odling. Detta yrkande motsvaras av ett förslag (yrkande 1) att avgiftsmedel om sammanlagt 59,1 milj. kr. överförs från anslagen för skogsforskning, miljövårdsforskning, allmän naturresursforskning och försurningsforskning. Enligt motionen bör emellertid de angivna anslagen beloppsmässigt vara oförändrade. Med hänvisning till vad utskottet inledningsvis anfört avstyrker utskottet motion 1985/86:276.

Enligt motion 1985/86:272 (fp) bör avgiftsmedlen i första hand användas för åtgärder som berör jordbruket och för miljöförbättrande åtgärder. Motionärerna föreslår att 30 milj. kr. av de anslag som föreslagits för skogsforskning och försurningsforskning överförs till anslag som berör jordbruk samt natur- och miljöskyddsprojekt. Samtidigt hänvisas till fp-motioner som innebär att skogs- och försurningsforskningen får oförändrade kostnadsramar jämfört med regeringens förslag.

Liknande yrkanden framförs i fp-motionen Jo306 (yrkande 4). Enligt denna motion bör avgiftsmedlen användas till forskning, alternativ odling och miljöförbättringar inom jordbruket.

Med hänvisning till vad utskottet inledningsvis anfört avstyrker utskottet motionerna 1985/86:272 och Jo306 yrkande 4.

I enlighet med utskottets överväganden rörande avgiftsmedlens användning avstyrks även motionerna Jo626 (m) och Jo627 (c).

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet även motion 1985/86:283 yrkande 4 (c) om avgiftsmedel för bildande av en fond för övergång till alternativ odling. Vad beträffar frågan om befrielse från förmalningsavgift för produkter från alternativodlare bör nämnas att en ansökan härom bereds i regeringkansliet (yrkande 1 i motionen). Utskottet anser sig inte böra föregripa regeringens prövning och avstyrker motionen även i denna del.

Från olika utgångspunkter berörs den alternativa odlingen även i motionerna Jo604 (fp), Jo619 (s), Jo622 (c) och Jo623 (c, m). Motionerna bör delvis kunna tillgodoses inom ramen för det forskningsprogram som redovisats ovan. Utskottet vill i likhet med jordbruksministern understryka att den kunskap som finns hos de etablerade organisationerna för alternativ odling tas till vara och beaktas i forskningen. Det bör dock i första hand ankomma på SJFR att göra de erforderliga prioriteringarna mellan olika forskningsändamål. När det gäller önskemålet om stöd till rådgivning genom alternativodlingens egna organisationer (Jo622) vill utskottet framhålla vikten av att de resurser som satsas på rådgivning används så effektivt som möjligt och inte splittras på flera huvudmän. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Jo604, Jo619, Jo622 och Jo623.

Yrkandet i motion Jo202 om särskilt stöd till viss försöksverksamhet i norra Skaraborgs län avstyrks likaså med hänvisning till att det ankommer på SJFR att fördela medel inom ramen för forskningsprogrammet. Som framgår av proposition 74 (s. 9) skall en särskild ledningsgrupp med sakkunskap på de skilda forskningsområdena knytas till SJFR med uppgift bl. a. att bereda frågor om bidrag till forsknings- och utvecklingsprojekt.

Motion 1985/86:274 (m), som i sak innebär en ansökan om stöd till ett enskilt forskningsprojekt, avstyrks med samma motivering som utskottet nyss anfört.

Enligt motion 1985/86:282 (m), yrkande 1, bör lantbruksuniversitetet få i uppdrag att inom en kostnadsram av 12 milj. kr. projektera ett laboratorium för appliceringsteknik. Medel bör tas från det anslag som föreslagits till etanolprojektet under tolfte huvudtiteln.

Som framgår av regeringens ovan redovisade överväganden kommer behovet av grundläggande tekniska kunskaper att särskilt beaktas i forskningsprogrammet. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motion 1985/86:282 yrkande 1.

I motion 1985/86:277 (c) lämnas ett genomarbetat förslag till användning av avgiftsmedlen med utgångspunkt i riksdagsbeslutet år 1984 (SkU 1983/84:47). Motionärerna föreslår höjningar av vissa anslag och minskningar av andra anslag enligt en särskild sammanställning. Det totala omfördelningsbeloppet uppgår till 33,9 milj. kr. och föreslås fördelat med 5 milj. kr. på rådgivning (anslaget B 2), 5 milj. kr. på tillämpad teknisk forskning, 2,9 milj. kr. på arbetsmiljöforskning, 1 milj. kr. på en professur i alternativ odling (G 1) och resterande 20 milj. kr. på en lantbrukets utvecklingsfond.

Utskottet har i det föregående anslutit sig till regeringens överväganden rörande forskningens inriktning och omfattning och avstyrker i enlighet härmed motionen såvitt avser medel för tekniskt utvecklingsarbete, arbetsmiljöforskning och en utvecklingsfond för lantbruket (yrkandena 2 och 5). Emellertid vill utskottet framhålla att syftet med motionen i stor utsträckning torde kunna tillgodoses inom ramen för forskningsprogrammen.

Utskottet avstyrker motionen även i vad avser minskning av resurserna till skogsforskning (yrkande 5 delvis).

Övriga yrkanden i motionen behandlas under resp. anslagspunkt.

I likhet med c-motionen 1985/86:277 framförs i motion 1985/86:284 (m) förslag till en omfördelning av avgiftsmedlen mellan de berörda anslagen. Motionen behandlas delvis under vissa övriga anslagspunkter. I detta sammanhang behandlar utskottet yrkandena 2, 5 och 6 i motionen. Enligt yrkande 2 bör riksdagen uttala att de till naturvetenskapliga forskningsrådet anvisade medlen används för delvis andra ändamål än vad regeringen förordat. Medlen bör användas till forskning om hur bl. a. kemiska, fysiologiska och biologiska samband påverkas av användningen av handelsgödsel och bekämpningsmedel.

Utskottet utgår från att angivna forskningsändamål kommer att tillgodoses inom ramen för forskningsprogrammet och finner ingen anledning att riksdagen uttalar sig angående användningen av ifrågakvarande medel. Yrkande 2 avstyrks således.

Enligt yrkandena 5 och 6 i motionen bör en betydligt mindre del av avgiftsmedlen anvisas till skogsforskning, motsvarande skogsbrukets andel av förbrukningen av handelsgödsel m. m. Anslaget G 5 föreslås i konsekvens härmed minskat med 21 milj. kr.

I enlighet med utskottets överväganden i det föregående om forskningsprogrammets omfattning och inriktning avstyrker utskottet även yrkandena 5 och 6 i motion 1985/86:284.

I några motioner berörs stödet till djurvänligare metoder i animalieproduktionen och hemställs om åtgärder för att begränsa användningen av antibiotika m. m. i djurskötseln. Dessa är Jo610 yrkande 2 (c), Jo518 yrkandena 1, 4 och 5 (fp), Jo520 (c) och Jo524 (c).

Som framgår av utskottets redovisning i det föregående kommer behovet av djurvänligare metoder i animalieproduktionen att särskilt beaktas i forskningen. Vad regeringen anfört i denna fråga bör i stor utsträckning kunna tillgodoses motionerna Jo610 och Jo518 i motsvarande delar (yrkandena 4 och 5). Vad beträffar användningen av antibiotika bör erinras om att en ny foderlag trätt i kraft den 1 januari 1986 (SFS 1985:295). Lagen innebär bl. a. att användningen av fodertillsatser som innehåller antibiotika eller

andra kemoterapeutiska medel i tillväxtbefrämjande syfte förbjuds. Enligt förordningen (1985:879) om foder får foder som innehåller antibiotika användas endast efter förskrivning av veterinär i varje särskilt fall. Beträffande läkemedel av det slag som åsyftas i motion Jo524 (amperozid) gäller läkemedelsförordningens bestämmelser, med krav bl. a. på veterinär förskrivning i varje enskilt fall. Utskottet utgår från att angivna bestämmelser tillämpas i enlighet med de överväganden som låg till grund för foderlagstiftningen och att ansvariga myndigheter – bl. a. lantbruksstyrelsen – har uppmärksamheten riktad på hithörande frågor. Det bör tilläggas att s. k. samordningskonferenser ordnats för olika veterinärkategorier med företrädare för lantbruksstyrelsen, socialstyrelsen, apoteksbolaget, fodertillverkare och läkemedelstillverkare. En betydande enighet har därvid yppats om att det är motiverat att iaktta stor restriktivitet vid all användning av antibiotika.

Med det anförda föreslår utskottet att motionerna Jo610, Jo518, yrkandena 1, 4 och 5 och Jo524 lämnas utan någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Yrkanden om särskilda utrednings- och forskningsinsatser m. m. framförs i följande motioner:

- Jo601 (s) (ökad forskning om skogsdöden i södra Sverige)
- Jo602 (c) (en studie av åtgärder t. ex. på Laholmsslätten av åtgärder som minskar kväveläckage från åkermark)
- Jo612 (m, fp, c) (prioritera Blekinge län vid tilldelning av medel för forskning m. m.)
- Jo617 (s) (ökade forskningsinsatser kring ädellövskogen med lokalisering i Malmöhus län)
- Jo618 (c) (stöd till lokala växtsorter, utredning angående växtförädlingsindustrin, inordna genbankerna under FN)
- Jo625 (c) (ökad forskning om försurningens och tungmetallernas inverkan på människor m. m.)
- Jo714 (s) (ökad forskning om naturområdenas biologiska status och betydelse för miljö och rekreation)
- Jo719 (s) (utbildning och forskning inom området tolkning av natur- och kulturlandskapet)
- Jo750 (vpk) (ett åtgärdsprogram för bättre miljöskydd i jordbruket)
- Jo763 (vpk) (åtgärder mot eutrofiering av Västerhavet – bör bekostas med 6,5 milj. kr. av avgiftsmedel)

Flertalet av de uppräknade motionerna bör enligt utskottets mening kunna tillgodoses inom ramen för de föreslagna forskningsinsatserna. I anslutning till motion Jo618 bör tilläggas att en utredning nyligen genomförts om samverkan inom de svenska växtförädlingsföretagen. Vidare bör nämnas att Nordiska genbanken samarbetar med FAO, som är ett FN-organ. Motionerna Jo714 och Jo719 tar upp ett forskningsområde som i och för sig förtjänar att beakta men som närmast tillhör naturvårdsverkets och lantbruksuniversitetets ansvarsområde.

I anslutning till motion Jo750 bör framhållas att jordbruksnämnden har bemyndigande att belägga ammoniak med avgift. Beträffande synpunkterna på animalieproduktionen bör nämnas dels att vikten av en geografisk

väldifferentierad produktion understryks i 1985 års beslut om livsmedelspolitiken, dels att för närvarande ett principiellt förbud gäller mot nybyggnad av djurstallar för nötkreatur, svin och fjäderfä. Övriga synpunkter i motionen ligger enligt utskottets mening väl i linje med regeringens överväganden om forskningsinsatser rörande jordbruket m. m.

När det gäller motion Jo763 framgår av motiveringen att motionens huvudsyfte är att initiera åtgärder mot eutrofieringen av Västerhavet. Dessa problem berörs i proposition 74 under rubriken särskilda projekt på miljövårdens område. Som i propositionen framhållits bör i första hand naturvårdsverket i samverkan med länsstyrelserna och lantbruksnämnderna genom sammanställning av tillgänglig information ange områden som är särskilt föroreningskänsliga (propositionen s. 11).

Vad utskottet anfört innebär att de ovan uppräknade motionerna för närvarande inte påkallar något särskilt initiativ från riksdagens sida.

Med hänvisning till vad utskottet i det föregående anfört avstyrker utskottet slutligen även några under riksmötet 1984/85 väckta motioner, vilka innehållsmässigt motsvaras av motioner som väckts med anledning av proposition 74. Dessa motioner är följande: 1984/85:632 (c), 1984/85:879 yrkande 2 (m), 1984/85:1075 (c), 1984/85:1164 yrkande 1 (fp), 1984/85:2578 (m) och 1984/85:2609 yrkandena 1, 3–4.

Genetiskt centrum

I anslutning till en rapport om samverkan inom svensk växtförädlingsforskning anför jordbruksministern i proposition 74 följande (s. 9).

Av rapporten framgår att det inom växtförädlingsföretagen finns en stark medvetenhet om grundforskningens betydelse för växtförädlingen. Det initiativ som tagits av Sveriges lantbruksuniversitet och växtförädlingsföretagen för att skapa förutsättningar för samverkan mellan högskola och näringsliv tyder på en stark vilja att bidra till arbetet att bygga upp kompetensen inom växtförädlingen och att förbättra svensk växtförädlings internationella konkurrenskraft. Initiativet är enligt min mening lovvärt och ligger i linje med de överväganden som i den forskningspolitiska propositionen (prop. 1983/84:107) gjordes om samverkan mellan näringslivet och statlig forskningsverksamhet. Efter den ytterligare beredning som krävs för ett ställningstagande avser jag återkomma till regeringen i denna fråga.

I några motioner kritiserar planerna på en ytterligare koncentration av den genetiska forskningen till Uppsala. Enligt motion 1985/86:277 (c) startade den forskning som åsyftas med projektet kulturväxternas genetik vid Svalöf. I en utredning om molekylär biologi i Lund konstateras behovet av samarbete mellan Svalöf-SLU och växtforskningen vid Lunds universitet. Motionärerna föreslår att det genetiska centrumet lokaliseras till Skåne och byggs upp i samarbete mellan SLU och universitetet i Lund.

Liknande synpunkter framförs i motionerna 1985/86:278 (fp), 1985/86:280 (m) och 1985/86:281 (c).

Företrädare för SLU och universitetet i Uppsala har inför utskottet lämnat upplysningar angående lokaliseringen av forsknings- och utbildningsresurserna på växtförädlingens område m. m. Vidare har representanter för

Kristianstads län och universitetet i Lund anfört synpunkter i hithörande forskningsfrågor.

Utskottet får för sin del anföra följande. Vid universiteten i Uppsala finns en gemensam institution i genetik med 3 professorer, 24 övriga forskare samt 17 övriga anställda. Institutionen för växtförädling vid SLU är lokaliserad dels inom denna byggnad, dels i Svalöv. Uppsalaavdelningen har ansvaret för utbildningen i växtförädling för agronomer. Institutionen består av 4 professorer, 25 övriga forskare samt 28 övriga anställda. Av dessa är 2 professorer och 33 övriga anställda lokaliserade till Svalöv. I samma byggnad i Uppsala finns också en institution för skogsgenetik. Dessutom finns här institutet för skogsförbättring.

Institutet arbetar med skogsträdsförädling. De sålunda samlade enheterna benämns genetiskt centrum och omfattar 108 anställda. I Uppsala finns också vid SLU en professur i molekylärbiologi och en i molekylär cellbiologi med forskar- och biträdesresurser.

I den av regeringen åberopade utredningen framhålls att viss förstärkning måste ske inom det växtmolekylära området i Sverige. Utredningen konstaterar dävid att institutionen i Svalöv i hög grad arbetar med klassisk växtförädlingsforskning och att det därför är mycket angeläget att den är nära lokaliserad till ett växtförädlingsföretag. Den bör ligga kvar i Svalöv och fortsätta och om möjligt bygga ut det samarbete som äger rum med växtförädlingsföretagen.

Utredningen visar också att den grundläggande forskning som i dag finns i Uppsala inom de för de båda universiteten gemensamma enheterna biomedicinskt centrum och genetiskt centrum tillsammans utgör en värdefull bas för fortsatt forskning inom den biotekniska forskningen av betydelse för växtområdet. Därutöver finns kompetens i mikrobiologi, växtfysiologi, molekylärbiologi och i en rad tillämpade ämnen inom växtområdet. Växtförädlingsföretagen har i sina överväganden valt mellan att satsa medel på grupperna i Uppsala eller att satsa forskningsresurser utomlands, för att snabbt nå en internationell och konkurrenskraftig nivå inom landet.

Vad regeringen anfört i proposition 74 innebär ingenting annat än att regeringen ställer sig positiv till det initiativ som tagits av SLU och växtförädlingsföretagen för att skapa förutsättningar för samverkan mellan högskola och näringsliv. Den utbyggnad och de resursförstärkningar i övrigt som planeras av SLU och universitetet i Uppsala avses bli genomförda med medel från näringslivet och genom viss omfördelning inom SLU. Av det anförda framgår att planerna på ett genetiskt centrum inte behöver stå i någon motsatsställning till önskemålen om en satsning på växtmolekylär forskning i Lund, såvitt avser ianspråktagande av statens resurser. Båda de forskningscentra varom här är fråga bör enligt utskottets mening kunna fylla en viktig funktion i forskningsarbetet, vart och ett efter sina egna förutsättningar.

Utskottet anser mot angivna bakgrund att de nu aktuella motionerna inte torde påkalla något initiativ från riksdagens sida.

I proposition 74 (s. 14–15) föreslås vissa ändringar i lagstiftningen rörande avgifter på gödselmedel. Ändringarna innebär bl. a. att kaliumnitrat beläggs med avgifter och att gränsen för avgiftsuttag enligt 1984 års lagstiftning om avgift på gödselmedel sänks från 4 till 2 % i fråga om andelen kväve och fosfor i medlet. Lagförslagen finns intagna i *bilaga I* till detta betänkande.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i detta avseende och avstyrker framförda motionsyrkanden om avskaffande av handelsgödselavgiften [motionerna 1985/86:277 yrkande 1 (c) och 1985/86:284 yrkande 1 i motsvarande del (m)]. Tidpunkten för lagändringarnas ikraftträdande bör dock framflyttas till den 1 juli 1986.

Vidare avstyrker utskottet yrkande 1 i motion 1985/86:284 såvitt avser avskaffande av avgiften på bekämpningsmedel enligt lagen (1984:410) om avgift på bekämpningsmedel.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande yrkanden om avgiftsmedlens fördelning
 - a) att riksdagen avslår motionerna 1984/85:879 yrkande 2 och 1985/86:273 om bidrag till gödselvårdsanläggningar,
 - b) att riksdagen avslår motion 1985/86:274 om stöd till ett enskilt forskningsprojekt,
 - c) att riksdagen avslår motion 1985/86:277 yrkandena 2 och 5 delvis om lantbrukets utvecklingsfond, resurser för teknisk utveckling och arbetsmiljöforskning,
 - d) att riksdagen avslår motion 1985/86:276 om utveckling av gödselvårdsanläggningar och en garantifond för alternativ odling,
 - e) att riksdagen avslår motion 1985/86:282 yrkande 1 om ett laboratorium för appliceringsteknik,
 - f) att riksdagen avslår motion 1985/86:283 yrkande 4 om en fond för alternativ odling,
 - g) att riksdagen avslår motionerna 1985/86:272 och 1985/86:Jo306 yrkande 4 om överföring av medel till anslag som berör jordbruk m. m.,
 - h) att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo626 rörande forskning och utveckling av dosering och appliceringsutrustning m. m.,
 - i) att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo627 om prioritering av landets södra regioner m. m.,
2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:277 yrkande 5 delvis och 1985/86:284 yrkandena 5 och 6 till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 102 298 000 kr.,
3. beträffande anslag till naturvetenskapliga forskningsrådet att riksdagen avslår motion 1985/86:284 yrkande 2,
4. beträffande stöd till alternativ odling m. m. att riksdagen avslår motionerna 1984/85:1075, 1985/86:283 yrkande 1,

1985/86:Jo202, 1985/86:Jo604, 1985/86:Jo619, 1985/86:Jo622 och 1985/86:Jo623.

JoU 1985/86:13

5. beträffande djurvänligare metoder i animalieproduktionen m. m. att riksdagen lämnar utan vidare åtgärd motionerna 1985/86:Jo518 yrkandena 1, 4 och 5, 1985/86:Jo520, 1985/86:Jo524 och 1985/86:Jo610 yrkande 2,

6. beträffande vissa forskningsinsatser i övrigt m. m. att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Jo601, 1985/86:Jo602, 1985/86:Jo612, 1985/86:Jo617, 1985/86:Jo625, 1985/86:Jo714 och 1985/86:Jo719.

7. beträffande åtgärder på växtförädlingsområdet m. m. att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo618,

8. beträffande åtgärdsprogram för Ringsjön m. m. att riksdagen avslår motionerna 1984/85:1164 yrkande 1 och 1984/85:2578,

9. beträffande miljöproblem i jordbruket att riksdagen avslår motionerna 1984/85:632, 1984/85:2609 yrkandena 1, 3 och 4 samt 1985/86:Jo750,

10. beträffande åtgärdsprogram för Västerhavet att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo763,

11. beträffande ett genetiskt centrum i Skåne att riksdagen avslår motionerna 1985/86:277 yrkande 4, 1985/86:278, 1985/86:280 och 1985/86:281,

12. beträffande lagstiftningsfrågor
a) att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:277 yrkande 1 och 1985/86:284 yrkande 1 i motsvarande del antar de i proposition 1985/86:74 framlagda lagförslagen med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdande bestäms till den 1 juli 1986,

b) att riksdagen avslår motion 1985/86:284 yrkande 1 i återstående del.

13. att riksdagen lämnar utan erinran vad i proposition 1985/86:74 och i skrivelse 1985/86:76 anförts om jordbruks- och trädgårdsnäringsforskning, forskning rörande skog och miljö samt vissa åtgärder på miljövårdens område.

41. Stöd till kollektiv forskning m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna G 6–G 8 (s. 95–97) och hemställer att riksdagen

1. till *Stöd till kollektiv forskning* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 21 000 000 kr.,

2. till *Bidrag till växtförädling* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 23 000 000 kr.,

3. till *Bidrag till skogs- och lantbruksakademien* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 620 000 kr.

42. Statens naturvårdsverk

Regeringen har under punkt H 1 (s. 98–99) föreslagit riksdagen att till Statens naturvårdsverk för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 100 282 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo240 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 4) att riksdagen beslutar anslå 105 282 000 kr., dvs. ytterligare 5 milj. kr. till Statens naturvårdsverk, anslaget H 1.

1985/86:Jo707 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att de generella nedskärningarna inte skall tillämpas på statens naturvårdsverk,
2. att riksdagen hos regeringen hemställer om ett handlingsprogram för en successiv resursförstärkning hos statens naturvårdsverk,
3. att riksdagen under bil. 11 H 1 Statens naturvårdsverk beslutar anvisa ett med 14 146 000 kr. till 114 428 000 kr. förhöjt belopp.

Utskottet

Enligt propositionen har medel för statens naturvårdsverk beräknats med utgångspunkt i ett inför budgetåret 1985/86 fastställt treårigt huvudförslag, vilket innebär en real minskning med 1 %, 2 % och 2 % på resp. budgetår. Vid beräkningen av anslaget har beaktats att huvuddelen av produktkontrollbyråns resurser fr. o. m. den 1 januari 1986 har överförts till den nya kemicalieinspektionen.

I såväl kommittémotionen Jo240 (c) som i partimotionen Jo707 (vpk) hävdas att statens naturvårdsverk för att kunna fullgöra sina uppgifter är i behov av ytterligare medel utöver de av regeringen föreslagna. Enligt vpk-motionen bör naturvårdsverket över huvud taget inte vara föremål för generella nedskärningar, utan tvärtom bör verkets resurser successivt förstärkas.

Enligt utskottets mening föreligger inte skäl att frångå regeringens förslag till anslagsberäkning för statens naturvårdsverk. Motionerna Jo240 yrkande 4 och Jo707 yrkande 3 avstyrks således. Utskottet är vidare inte berett att tillmötesgå yrkandena 1 och 2 i motion Jo707 om att naturvårdsverket bör tillförsäkras en för framtiden förmånligare ställning i budgethänseende än andra myndigheter. Också dessa yrkanden bör således avslås.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo240 yrkande 4 och 1985/86:Jo707 yrkande 3 till *Statens naturvårdsverk* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 100 282 000 kr.,
2. beträffande framtida anslag för statens naturvårdsverk att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo707 yrkandena 1 och 2.

43. Koncessionsnämnden för miljöskydd

JoU 1985/86:13

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt H 2 (s. 99–100) och hemställer

att riksdagen till *Koncessionsnämnden för miljöskydd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 9 068 000 kr.

44. Miljövårdsinformation

Regeringen har under punkt H 3 (s. 100–101) föreslagit riksdagen att till Miljövårdsinformation för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 4 400 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 40) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om fortsatta och ökade anslag till Internationella försurningssekretariatet.

1985/86:Jo748 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att den återkommer med förslag om generellt stöd till miljöorganisationer.

Utskottet

Anslaget föreslås höjt med 900 000 kr. Enligt propositionen har därvid beräknats medel för bl. a. ökad information om allemansrätten och för fjällsäkerhetsarbete. Från anslaget ställs medel till förfogande för statens naturvårdsverks information inom miljövårdsområdet. Från anslaget utgår också av regeringen bestämda bidrag till upplysningsverksamhet bedriven av Svenska naturskyddsföreningen och Riksförbundet för hembygdsvård. Vidare kan från en särskild anslagspost utgå medel även till annan informationsverksamhet som bedrivs av organisationer på miljövårdsområdet. Av naturvårdsverkets anslagsframställning för budgetåret 1986/87 framgår att bidraget till Svenska naturskyddsföreningen för innevarande år uppgår till 975 000 kr. och att det föreslås bli uppräknat med 60 000 kr. till 1 035 000 kr.

Enligt folkpartiets partimotion Jo738 (yrkande 40) bör Internationella försurningssekretariatet – som drivs av Svenska naturskyddsföreningen i samarbete med andra miljöorganisationer – få ökat anslag. Sekretariatet gör viktiga insatser för att sprida information i andra länder, och särskilt angeläget är, menar motionärerna, att samarbetet med brittiska miljöorganisationer intensifieras.

Med utgångspunkt från miljörörelsens betydelse i samhället under de senaste decennierna föreslås i centerns kommittémotion Jo748 att riksdagen begär förslag om ett generellt stöd från staten till miljöorganisationerna.

Av vad utskottet anfört inledningsvis framgår att för miljöorganisationernas informationsverksamhet anvisas under detta anslag dels särskilt fastställ-

da bidrag, dels en särskild anslagspost. Under anslaget (H 8) Åtgärder mot försurningen ställs dessutom 1,5 milj. kr. till förfogande för vissa – bl. a. Internationella försurningssekretariatets – informationsinsatser om försurningsproblemen. Således är yrkande 40 i motion Jo738 åtminstone delvis tillgodosett redan genom regeringens förslag. Någon höjning av ifrågavarande anslag vill utskottet inte förorda, och i den mån yrkandet innefattar en begäran om en i förhållande till andra verksamheter ökad medelstillelning för Svenska naturskyddsföreningen får utskottet hänvisa till att det är regeringen som beslutar om fördelningen av anslaget på olika ändamål. Motionen bör därför avslås.

Beträffande motion Jo748 återoppar utskottet vad som anförts om att vissa medel under anslaget ställs till miljöorganisationernas förfogande för information. Utskottet är därutöver inte berett tillstyrka att ett generellt statligt stöd bör utgå till dessa organisationer.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Miljövårdsinformation* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 4 400 000 kr.,
2. beträffande medelfördelningen m. m. att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo738 yrkande 40.
3. beträffande ett generellt stöd till miljörelser att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo748.

45. Mark för naturvård och Vård av naturreservat m. m.

Regeringen har under punkterna H 4–H 5 (s. 101–103) föreslagit riksdagen att

1. till Mark för naturvård för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 000 kr.,
2. till Vård av naturreservat m. m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 36 200 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo240 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 5) att riksdagen beslutar anslå 41 200 000 kr., dvs. 5 milj. kr. ytterligare, till Vård av naturreservat, anslaget H 5.

1985/86:Jo708 av Ulf Adelsohn m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om avtal vid skötsel av naturvårdsmark.

1985/86:Jo722 av Berit Löfstedt och Christer Nilsson (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökad medelstillelning till vården av naturreservat m. m.

1985/86:Jo725 av Åsa Strömbäck-Norrman m. fl. (s), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att reservationsanslaget H 4 Mark för naturvård på jordbrukshuvudtiteln i budgeten för budgetåret 1986/87 uppförs med ett belopp som är 5 000 000 kr. lägre än det i budgetpropositionen föreslagna,

2. att riksdagen beslutar att reservationsanslaget H 5 Vård av naturreservat m. m. på jordbrukshuvudtiteln i 1986/87 års budget uppförs med ett belopp som är 5 000 000 kr. högre än det i budgetpropositionen föreslagna.

3. att riksdagen beslutar att del av anslaget Vård av naturreservat m. m. jämväl skall kunna tas i anspråk för iordningsställande av och information om avsatta markområden och naturreservat.

1985/86:Jo735 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att till anslaget H 4 Mark för naturvård för budgetåret 1986/87 anvisa 20 000 000 kr.,

2. att riksdagen beslutar att till anslaget H 5 Vård av naturreservat m. m. anvisa 40 000 000 kr.

1985/86:Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 20, 25 och 26)

20. att riksdagen beslutar att mark motsvarande ett värde av 15 000 000 kr. årligen skall överföras från domänfonden till naturvårdsfonden i syfte att underlätta bildandet av naturreservat på privat mark samt som sin mening ger regeringen till känna vad som i övrigt anförts i motionen om principer för finansiering av mark för naturvård,

25. att riksdagen till Mark för naturvård (H 4) för budgetåret 1986/87 anvisar ett med 5 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 45 000 000 kr.

26. att riksdagen till Vård av naturreservat m. m. för budgetåret 1986/87 anvisar ett med 3 800 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 40 000 000 kr.

1985/86:Jo739 av Marianne Karlsson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1) att riksdagen beslutar uttala att på sikt höja anslaget till naturreservat och nationalparker.

1985/86:Jo762 av Nils Berndtson (vpk), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av höjda statsbidrag till vård av naturreservat m. m.

1985/86:Jo777 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 4) att riksdagen beslutar överföra 10 milj. kr. från domänfonden till anslaget "Mark för naturvård" för budgetåret 1986/87.

Utskottet

Regeringens förslag innebär att till anslaget H 4 Mark för naturvård liksom för innevarande år anvisas 40 milj. kr. Enligt propositionen kräver betydande markområden omedelbara insatser för skydd och bevarande, varmed avses bl. a. urskogsområden med högsta skyddsvärde. Med hänvisning till det angelägna i att ge skydd åt områden av särskilt stor betydelse från naturvårdssynpunkt framhålls att medlen för detta ändamål bör hållas på en hög nivå.

Anslaget H 5 Vård av naturreservat m. m. bör enligt propositionen höjas med 4 milj. kr. till 36,2 milj. kr. med hänvisning till vad statens naturvårdsverk anført bl. a. om behov av medel för utökade arealer.

I motionerna framställs yrkanden dels om vissa omfördelningar mellan de

båda anslagen H 4 och H 5, dels om återinförande av ett tidigare tillämpat system för överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden. Vidare tas i motionerna upp vissa andra principiella frågor rörande finansieringen av markförvärv m. m. och om bevarandet av mark för naturvårdsändamål. I några motioner föreslås vidare generellt högre anslag för vård av naturvårdsmark.

En höjning av anslaget H 4 med 5 milj. kr. förordas i folkpartiets partimotion Jo738 (yrkande 25) med hänvisning till anslagets centrala betydelse för naturvården.

I motion Jo725 av Åsa Strömbäck-Norrman m. fl. (s) föreslås att 5 milj. kr. överförs från H 4 till H 5 (yrkandena 1 och 2) och att av medlen under H 5 ett belopp om 5 milj. kr. får användas för iordningställande och information (yrkande 3). Med utgångspunkt i allas rätt till rekreation och friluftsliv anser motionärerna att våra naturvårdsområden används för litet och att detta till stor del beror på bristfällig information och att vissa områden inte kunnat iordningställas i brist på medel.

I kommittémotionen Jo735 (m) yrkas att anslaget H 4 minskas med 20 milj. kr. (yrkande 1) under åberopande huvudsakligen av att det inte är nödvändigt för staten att äga naturvårdsmark. Andra möjligheter föreslås, exempelvis skötselavtal med markägarna, en metod som förordas också i moderaternas partimotion Jo708 yrkande 1.

Enligt motion Jo735 (yrkande 2) bör anslaget H 5 tillföras ytterligare medel för att inte vårderna av befintliga markområden skall bli eftersatt. Därför krävs en ökning med 3,8 milj. kr. Samma yrkande framställs i Jo738 (yrkande 26). Även i centerns kommittémotion Jo240 (yrkande 5) föreslås ökad medelstilleddning – 5 milj. kr. – för vård av naturreservat.

Några motioner – Jo722 av Berit Löfstedt och Christer Nilsson (s), Jo739 av Marianne Karlsson (c) och Jo762 av Nils Berndtson (vpk) – tar situationen i Östergötland till utgångspunkt för generellt höjda anslag till vård av naturreservat. Enligt motionärerna är situationen till följd av sjunkande anslag numera så allvarlig – inte bara i Östergötland – att åtgärder måste vidtas.

I centerns kommittémotion Jo777 och folkpartiets tidigare nämnda partimotion Jo738 framförs yrkanden om att överföringar skall ske från domänfonden till naturvårdsfonden. I Jo777 (yrkande 4) föreslås att 10 milj. kr. överförs till H 4 genom en nedskrivning av domänfondens kapital med motsvarande belopp. Enligt Jo738 (yrkande 20, delvis) skall mark för 15 milj. kr. årligen överföras från domänfonden till naturvårdsfonden i syfte att underlätta reservatsbildningen på privat mark. I motionen (yrkande 20, delvis) utvecklas också närmare hur markförvärv och intrångsersättningar skall finansieras. Flera åtgärder föreslås som enligt motionen bättre svarar mot det långsiktiga synsätt som krävs för en god naturvård.

Utskottet delar regeringens uppfattning att anslaget Mark för naturvård bör hållas på en fortsatt hög nivå så att skydd kan ges åt områden som är av särskilt stor betydelse från naturvårdssynpunkt, bl. a. urskogsområden. Enligt naturvårdsverket betyder regeringens förslag att de mest akuta säkerställandeåtgärderna kan genomföras och att inget objekt av högsta skyddsvärde behöver gå förlorat. Regeringens förslag beträffande anslaget

Vård av naturreservat m. m. innebär en betydande uppräknig av anslaget, och utskottet ansluter sig till regeringens bedömning att höjningen är motiverad bl. a. med hänsyn till utökade arealer. Utskottet vill vidare understryka vad som anförts i propositionen om angelägenheten av att berörda myndigheter tar tillvara de möjligheter som finns till samarbete med länsarbetsnämnderna beträffande beredskapsarbeten på naturvårdens område. Över huvud taget är det – som också framhålls i propositionen – viktigt att naturvårdsverksamheten med utgångspunkt i den årliga medelstilldelningen även i fortsättningen bygger på en noggrann planering och prioritering på alla områden. Utskottet vill också tillägga att en översyn av naturvårdsförvaltningens organisation och arbetsformer för närvarande pågår. Översynen skall vara avslutad senast den 1 september 1986 (dir. 1986:2).

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om medelsanvisning för förevarande två anslag. Utskottet avstyrker därmed motionerna Jo240 (yrkande 5), Jo725 (yrkandena 1 och 2), Jo735 (yrkandena 1 och 2) samt Jo738 (yrkandena 25 och 26).

Av samma skäl avstyrker utskottet motionerna Jo722 och Jo762, vari yrkas uttalanden från riksdagens sida om behovet av ökade anslag för vård av naturreservat m. m.

Med hänvisning främst till den pågående översynen av naturvårdsförvaltningen avstyrker utskottet också motion Jo725 (yrkande 3) och motion Jo739 (yrkande 1), vari föreslås att anslaget för vård av naturreservat höjs på sikt.

Förslag om överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden framställs i motionerna Jo738 (yrkande 20, delvis) och Jo777 (yrkande 4). Liknande förslag om marköverföringar har avstyrkts av utskottet vid flera tidigare tillfällen, senast i samband med förra årets budgetprövning (JoU 1984/85:25 s. 58–59). De skäl som då anfördes äger enligt utskottet giltighet också i dag. Motionsyrkandena avstyrks således.

Såvitt angår de övriga förslag till nya principer för finansiering av markförvärv och intrångsersättningar m. m. som framförs i motion Jo738 (yrkande 20, delvis) får utskottet i första hand hänvisa till den pågående översynen av naturvårdsförvaltningen, vilken i enlighet med vad som har nämnts tidigare förväntas bli slutförd senast den 1 september 1986. Beträffande förslaget i motionen att det bör göras möjligt för staten att ersätta privata markägare genom ett avbetalningssystem vill utskottet erinra om att detta i viss utsträckning är möjligt redan enligt gällande regler i naturvårdslagstiftningen. Motion Jo738 (yrkande 20, delvis) bör på grund av det anförda inte föranleda någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Möjligheten att vårda naturvårdsmark genom skötselavtal med markägare – som framhålls i Jo708 (yrkande 1) – har utskottet behandlat tidigare, senast vid förra årets budgetprövning (JoU 1984/85:25 s. 59), då utskottet framhöll att man kan utgå från att de naturvårdande myndigheterna är medvetna om möjligheten att i naturvårdsarbetet träffa skötselavtal med markägare och att denna möjlighet tillvaratas när förutsättningar härför föreligger i det enskilda fallet. Motion Jo708 (yrkande 1) påkallar med hänsyn härtill ingen ytterligare åtgärd.

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo725 yrkande 1, 1985/86:Jo735 yrkande 1 och 1985/86:Jo738 yrkande 25 till *Mark för naturvård* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 40 000 000 kr.,

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo240 yrkande 5, 1985/86:Jo725 yrkandena 2 och 3, 1985/86:Jo735 yrkande 2 samt 1985/86:Jo738 yrkande 26 till *Vård av naturreservat m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 36 200 000 kr.,

3. beträffande uttalanden om behov av ökade anslag för vård av naturreservat m. m.

att riksdagen avslår

a) motion 1985/86:Jo722 och

b) motion 1985/86:Jo762,

4. beträffande den framtida medelstillelningen

att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo739 yrkande 1,

5. beträffande överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden, m. m.

att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo738 yrkande 20 i motsvarande del och motion 1985/86:Jo777 yrkande 4,

6. beträffande vissa finansieringsfrågor i övrigt

att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd

a) motion 1985/86:Jo708 yrkande 1,

b) motion 1985/86:Jo738 yrkande 20 i återstående del.

46. Miljövårdsforskning

Regeringen har under punkt H 6 (s. 103–104) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att ikläda sig de ekonomiska förpliktelser som följer av det avtal angående stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet som nämnts i propositionen,

2. till Miljövårdsforskning för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 68 150 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo783 av Ralf Lindström m. fl. (s, m, fp, c), vari yrkas att riksdagen som *sin mening* ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att vid fördelning av medel för miljövårdsforskning beakta behovet av förbättrad övervakning av luftföroreningarnas effekter i Blekinge och Kronobergs län.

Motion väckt med anledning av proposition 1985/86:74

1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 7 och 8)

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om forskning om näringsläckage. JoU 1985/86:13

8. att riksdagen för budgetåret 1986/87 till H 6 Miljövärdhetsforskning anvisar 70 150 000 kr.

Utskottet

Från anslaget bestrids kostnader för tillämpad forskning inom miljövärdhetsområdet. En särskild forskningsnämnd med företrädare för såväl forskare som avnämare beslutar om anslagets närmare användning. Från anslaget bestrids vidare kostnaderna för det statliga stödet till kollektiv forskning inom miljövärdhetsområdet.

I propositionen framhålls att det är angeläget att kraftfulla forskningsinsatser sker bl. a. inom viktiga områden som försurning, miljömedicin och effekter av kemiska ämnen i miljön. För ökade insatser om forskning rörande växtnärläckage inom känsliga kustområden beräknas 2 milj. kr. (se prop. 1985/86:74 s. 10 f.). Under anslaget är vidare beräknat medel för stöd till kollektiv forskning inom miljövärdhetsområdet. Företrädare för staten har den 28 november 1985 under förbehåll för regeringens godkännande träffat avtal med företrädare för Föreningen för industriell miljövärdhetsforskning om gemensam finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet inom miljövärdhetsområdet. Enligt avtalet skall staten tillskjuta 9,6 milj. kr. och föreningen 11,2 milj. kr., vilket innebär en ökning med 300 000 kr. från vardera partens sida jämfört med nu löpande ettårsavtal.

I motion Jo783 hävdas att de centrala PMK-organens övervakning av luftkvaliteten och luftföroreningarnas försurande effekter är otillräcklig. Med detta som utgångspunkt föreslås i motionen att vid fördelningen av medel för miljövärdhetsforskning behovet av förbättrad övervakning i Blekinge och Kronobergs län skall beaktas.

Enligt motion 1985/86:284 (yrkande 7) är det otillfredsställande att regeringen *dels* inte anslår mer än 2 milj. kr. för forskning om växtnärläckage, *dels* dessutom begränsar forskningen till endast en plats i landet. I motionen föreslås därför (yrkande 8) att ytterligare 2 milj. kr. anslås till miljövärdhetsforskning, vilka skall få användas också för forskning om läckage från bekämpningsmedel.

Vad angår motion Jo783 har utskottet förståelse för den oro för situationen i Blekinge och Kronobergs län som kommer till uttryck i motionen. Den närmare fördelningen av forskningsmedlen är emellertid en fråga inte för riksdagen utan för den särskilda forskningsnämnden. Motionen bör inte föranleda någon ytterligare åtgärd. Samma synpunkter anlägger utskottet på motion 284, såvitt däri (yrkande 7) gjorts invändningar mot fördelningen av forskningsmedlen till endast ett projekt.

Beträffande yrkande 8 i motion 284 finner utskottet inte skäl tillstyrka ytterligare medel utöver vad regeringen har föreslagit. Yrkandet avstyrks således.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda sig de ekonomiska förpliktelser som följer av det avtal angående stöd till kollektiv forskning inom miljövärdhetsområdet som nämnts i proposition 100.

2. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:284 yrkande 8 till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 68 150 000 kr.,

3. beträffande fördelningen av forskningsmedel, m. m.

att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd

a) motion 1985/86:Jo783 och

b) motion 1985/86:284 yrkande 7.

47. Övervakning av miljöförändringar, m. m.

Regeringen har under punkt H 7 (s. 105–106) föreslagit riksdagen att till Övervakning av miljöförändringar, m. m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 30 300 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 22) att riksdagen till Övervakning av miljöförändringar m. m. (H 7) för budgetåret 1986/87 anvisar ett med 3 000 000 kr. ökat reservationsanslag av 33 300 000 kr.

1985/86:Jo743 av Anders G Högmark och Karl-Gösta Svenson (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om bildande av luftvårdsförbund.

1985/86:Jo799 av Karin Söder m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 17) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av inventeringsinsatser angående infraröd fotografering och mätstationer.

Utskottet

Anslaget används för att bekosta naturvårdsutredningar samt utredningar och undersökningar inom miljövårdsområdet, i första hand rörande miljöskydd inom industrin och inom kommunerna. Från anslaget bestrids också kostnader för programmet för övervakning av miljö kvalitet (PMK). Inom ramen för PMK görs regelbundna provtagningar och undersökningar vid mätstationer och inom observationsområden över landet i syfte att belysa hur föroreningar påverkar miljön och hur de transporteras i luft, mark och vatten. Avsikten är att långsiktiga och allmänna miljöförändringar skall kunna spåras och följas.

Utskottet är inte berett att för närvarande förorda någon ytterligare medelstildelning utöver den som regeringen har föreslagit. Motion Jo738, vari yrkas ytterligare 3 milj. kr., bör således avslås. Beträffande yrkandena i de övriga två motionerna konstaterar utskottet att de föreslagna åtgärderna väl kan tänkas vara av värde för övervakningen av skogsskadeutvecklingen men att det får anses ankomma på den medelsförvaltande myndigheten att beakta detta vid den närmare fördelningen av de anvisade medlen. Motionerna föranleder därför inte någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo738 yrkande 22 till *Övervakning av miljöförändringar, m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 30 300 000 kr.,

2. beträffande bildandet av luftvårdsförbund
att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo743 utan ytterligare åtgärd,

3. beträffande behovet av vissa inventeringsinsatser
att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo799 yrkande 17 utan ytterligare åtgärd.

48. Åtgärder mot försurningen

Regeringen har under punkt H 8 (s. 106–107) föreslagit riksdagen att till Åtgärder mot försurningen för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 163 000 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo705 av Gösta Andersson och Agne Hansson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anføres om behovet av ökade insatser för att begränsa försurningens skadliga effekter på bl. a. skogen och dricksvattnet.

1985/86:Jo731 av Nils Erik Wååg (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anges om olivinetts värde inom jord- och skogsbruk för att motverka den allmänna försurningen.

1985/86:Jo733 av Barbro Nilsson m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av åtgärder mot försurningen i Västernorrlands län.

1985/86:Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 45) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder mot försurning.

1985/86:Jo776 av Alf Svensson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 14) att riksdagen beslutar öka anslaget för åtgärder mot försurningen i budgetpropositionens nionde huvudtitel med 100 milj. kr. i enlighet med vad som anförts i motionen.

1985/86:Jo780 av Anders G Högmark (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att ur proposition 1985/86:100, ur anslaget bil. 11, H 8 Åtgärder mot försurningen avdela 5–10 milj. kr. för restaurering av förorenade sjöar.

1985/86:Jo782 av Kersti Johansson (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om markkalkning.

1985/86:Jo799 av Karin Söder m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 15, 16 och 18)

JoU 1985/86:13

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om förbud mot försurande gödselmedel i skogsbruket,

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om försurande gödselmedel i jordbruket och kompensationskalkning,

18. att riksdagen beslutar anslå 168 milj. kr. till anslaget Åtgärder mot försurningen, därav 5 milj. kr. för informationsinsatser.

Motioner väckta med anledning av proposition 1985/86:74

1985/86:275 av Bertil Danielsson m. fl. (m), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att av influtna avgiftsmedel på bekämpningsmedel och handelsgödsel om 118,7 milj. kr. anvisas 20 milj. kr. som stöd till kalkning av jordbruksmark,

2. att anslaget till försurningsprogrammet minskas med motsvarande belopp.

1985/86:277 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2 delvis) att riksdagen beslutar fördela de influtna medlen från avgifterna från bekämpningsmedel och handelsgödsel i enlighet med vad som anförts i motionen.

1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 9) att riksdagen för budgetåret 1986/87 till H 8 Åtgärder mot försurningen anvisar 135 000 000 kr.

Utskottet

Från anslaget bestrids kostnader för åtgärder mot försurningen såsom statsbidrag till kalkning av sjöar och vattendrag, uppföljning m. m. av kalkningsverksamheten, försöksverksamhet med kalkning av mark och grundvatten samt informationsinsatser. Vidare utgår medel för vissa andra åtgärder som mark- och skogsinventeringar, försök med ökad markkartering inom jordbruket, övervakning av luftvårds- och försurningsproblem, forskning om skogsskador och grundvattensförsurning samt behandling av gruvavfall.

Enligt propositionen är det nödvändigt att genomföra det handlingsprogram mot luftföroreningar och försurning som regeringen presenterade för riksdagen våren 1985. Detta innebär att insatserna för kalkning av försurade vattenområden m. m. bör intensifieras ytterligare. Det är också angeläget att forsknings- och inventeringsverksamheten när det gäller skogsskador fullföljs. Anslaget bör – i enlighet med naturvårdsverkets förslag och enligt aktionsplanen – ökas med 28 milj. kr. till 163 milj. kr. Uppräkningen bör avräknas mot tillgängliga miljöavgifter på bekämpningsmedel och handelsgödsel (se prop. 1985/86:74 s. 13).

Enligt motion 1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) bör regeringens förslag avvisas och anslaget minskas med 28 milj. kr. till 135 milj.

kr. (yrkande 9). Också i motion 1985/86:277 av Karl Erik Olsson m. fl. (c) riktas (yrkande 2, delvis) kritik mot att 28 milj. kr. enligt regeringens förslag tillförs anslaget från gödsel- och bekämpningsmedelsavgifterna.

Alf Svensson (c) menar i motion Jo776 att de av regeringen föreslagna åtgärderna inte är tillräckliga. Ytterligare insatser krävs på flera områden; bl. a. behöver kalkningen intensifieras. Anslaget bör därför enligt Alf Svensson öka med ytterligare 100 milj. kr. (yrkande 14). Också i centerns partimotion Jo799 anförts att regeringens åtgärder är otillräckliga, och med hänvisning härtill föreslås en anslagsökning på ytterligare 5 milj. kr. (yrkande 18).

I motion Jo780 av Anders G Högmark (m) framhålls att de åtgärder som för närvarande vidtas mot försurningen av vissa vattendrag är angelägna men inte får medföra att andra föroreningsproblem kommer i skymundan. Sålunda finns enligt motionären ett antal vattendrag – bl. a. i Kronobergs län – där så stora fosforhalter nu har avlagrats att omfattande restaureringsarbeten krävs. För att finansiera restaureringen av sådana sjöar och andra vattenområden föreslås att en mindre del – förslagsvis 5–10 milj. kr. – av anslaget H 8 får tas i anspråk.

Nu redovisade motioner rör samtliga storleken av det av regeringen föreslagna anslaget. Utskottet finner för sin del att insatserna mot försurningen fortskrider i enlighet med det program mot försurningens skadeverkningar som riksdagen lade fast förra året (JoU 1984/85:28). I regeringens förslag framhålls särskilt att resursökningen skall tas i anspråk bl. a. för att ytterligare intensifiera kalkningen av försurade vattenområden.

Utskottet delar regeringens bedömning beträffande anslagets storlek och avstyrker således motionerna 1985/86:277 (yrkande 2, delvis), 1985/86:284 (yrkande 9), Jo776 (yrkande 14) och Jo799 (yrkande 18).

Beträffande motion Jo780 vill utskottet instämma i uppfattningen att de ökande fosforavlagringarna – som orsakas huvudsakligen av s. k. växtnäringssläckage – är ett allvarligt problem. En intensiv forskning pågår också på detta område, bl. a. inom ramen för de medel som ställs till den särskilda forskningsnämndens förfogande under det av utskottet tidigare behandlade anslaget (H 6) Miljövardeforskning. Ett annat exempel är den åtgärdsinriktade forskning som sker i Ringsjöområdet. Vidare vill utskottet erinra om att det i proposition 1985/86:74 framhålls att det – utöver Ringsjöområdet – finns ytterligare områden i landet med problem till följd av växtnäringssläckage. I propositionen uttalas att åtgärder därför bör vidtas i avsikt att tillhandahålla ett bättre underlag för fortsatt arbete med dessa problem. Med hänvisning till det nu anförda avstyrker utskottet också motion Jo780.

I flera av motionerna framförs förslag om ytterligare åtgärder mot försurningen. I motion Jo705 av Gösta Andersson och Agne Hansson (c) föreslås sålunda ökade insatser med bl. a. vattenanalyser, effektivare reningsåtgärder och utvidgad kalkning, allt i syfte att begränsa försurningens skadliga effekter på bl. a. skogen och dricksvattnet. Enligt Barbro Nilsson m. fl. (s) i Jo733 är Västernorrlands län det mest försurade Norrlandslänet, och därför begär motionärerna att ytterligare resurser ställs till länets

förfogande. I folkpartiets partimotion Jo738 (yrkande 45) pekas på behovet av att de långsiktiga effekterna av olika kalkningsverksamheter utreds och att en övergång till kalk som fällningskemikalie i kommunala reningsverk stimuleras. Kersti Johansson (c) anser i motion Jo782 att det mot bakgrund av viss försöksverksamhet med markkalkning ter sig naturligt att använda denna metod för kalkning i större utsträckning. I centerns partimotion Jo799 föreslås förbud mot försurande gödsel i skogsbruket (yrkande 15) och bättre information om behovet av kompensationskalkning vid användning av försurande gödsel (yrkande 16). Motion Jo731 av Nils Erik Wååg (s) uttrycker att olivin kan vara ett lämpligt alternativt medel mot försurningen. Enligt motionären lär olivinet ha den fördelen att det återställer pH-värdet till ett värde som inte är högre än vad som är naturligt för våra sjöar och vattendrag, och en användning av olivin torde vara förmånlig också från ekonomiska utgångspunkter.

Beträffande nu redovisade motioner vill utskottet sammanfattningsvis framhålla att samtliga de åtgärder och andra initiativ som motionerna föreslår är sådana att utskottet utgår ifrån att de – inom ramen för bl. a. försurningsprogrammet – blir föremål för ytterligare överväganden och eventuella åtgärder av berörda myndigheter och andra organ. Såvitt avser frågan om olivinet betydelse som medel mot försurningen vill utskottet tillägga att enligt vad utskottet har erfarit viss forskning för närvarande pågår, bl. a. i Uppsala universitets regi, men att läget ännu inte kan anses vara sådant att det tillåter några säkra slutsatser. Utskottet utgår från att berörda organ uppmärksammat följer den fortsatta utvecklingen också beträffande forskningen om olivinet.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att någon ytterligare riksdagens åtgärd inte erfordras med anledning av motionerna Jo705, Jo733, Jo738 (yrkande 45), Jo782, Jo799 (yrkandena 15 och 16) samt Jo731.

I motion 1985/86:275 yrkas att 20 milj. kr. av medel som inflyter från avgifterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel anvisas för stöd till kalkning av jordbruksmark och att anslaget (H 8) Åtgärder mot försurningen minskas med motsvarande belopp (yrkandena 1 resp. 2). Vad motionen åsyftar är att en viss del av försurningsprogrammet skall finansieras med avgiftsmedel. Med hänvisning till vad utskottet – med anledning av motioner med liknande innehåll – anført under punkt G 5 (s. 78 f.) avstyrker utskottet motion 1985/86:275.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo776 yrkande 14, 1985/86:Jo799 yrkande 18, 1985/86:275, 1985/86:277 yrkande 2 i motsvarande del och 1985/86:284 yrkande 9 till *Åtgärder mot försurningen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 163 000 000 kr.,

2. beträffande medelsfördelningen

att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo780 utan ytterligare åtgärd,

3. beträffande vissa förslag till åtgärder mot försurningen
att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd

a) motion 1985/86:Jo705,

b) motion 1985/86:Jo731,

- c) motion 1985/86:Jo733,
- d) motion 1985/86:Jo738 yrkande 45,
- e) motion 1985/86:Jo782 och
- f) motion 1985/86:Jo799 yrkandena 15 och 16.

49. Bidrag till Förenta nationernas miljöfond m. fl. anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 9–H 12 (s. 107–109) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1986/87

1. till *Bidrag till Förenta nationernas miljöfond* anvisar ett förslagsanslag av 16 660 000 kr.,
2. till *Restaurering av Hornborgasjön* anvisar ett reservationsanslag av 1 600 000 kr.,
3. till *Statens strålskyddsinstitut: Uppdragsverksamhet* anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
4. till *Bidrag till statens strålskyddsinstitut* anvisar ett reservationsanslag av 21 062 000 kr.

50. Kemikalieinspektionen

Regeringen har under punkt H 13 (s. 110) föreslagit riksdagen att till Kemikalieinspektionen för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Motion

1985/86:Jo799 av Karin Söder m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 19) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inriktningen av hanteringen av kemikaliefrågorna.

Utskottet

I motionen – centerns partimotion om miljöpolitiken – riktas viss kritik mot regeringens kemikaliepolitik och anges vidare ett antal mål mot vilka samhällets kemikaliekontroll bör sträva.

Motionen föranleder för utskottets del endast en erinran om att riksdagen förra året – med verkan fr. o. m. den 1 januari i år – beslutade om en ny inriktning och en ny organisation för kemikaliekontrollen. Utskottet ställde sig då bakom regeringens syn på de allmänna utgångspunkterna för reformen. Den relativt korta tid som har förflutit sedan dess har inte givit utskottet anledning att ha en annan uppfattning. Någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionen är inte erforderlig.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Kemikalieinspektionen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. beträffande åtgärder för en säkrare kemikaliehantering m. m. att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo799 yrkande 19 utan ytterligare åtgärd.

51. Särskilda projekt på miljövårdens område

JoU 1985/86:13

Regeringen har under punkt H 14 (s. 110–111) föreslagit riksdagen att till Särskilda projekt på miljövårdens område för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 000 kr.

Motioner

1985/86:Jo209 av Marianne Andersson och Per-Ola Eriksson (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående arealbidrag till brukare av slätterängar.

1985/86:Jo712 av Per-Ola Eriksson m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om betesdjur som inslag i naturvårdande åtgärder med syfte att bevara ett öppet landskap.

1985/86:Jo721 av John Johnsson och Nils T Svensson (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att utvecklade försök med ett intensivt rekreations- och friluftsliv bör bedrivas inom det primära rekreationsområdet Romeleåsen och sjölandskapet.

1985/86:Jo724 av Barbro Nilsson m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om insatser för skyddet för vårt kulturlandskap.

1985/86:Jo736 av Siw Persson och Kjell-Arne Welin (fp), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder för att bevara det skånska landskapets karakteristiska detaljer.

1985/86:Jo738 av Bengt Westerberg m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 23) att riksdagen till Särskilda projekt på miljövårdens område (H 14) för budgetåret 1986/87 anvisar ett med 5 000 000 kr. ökat reservationsanslag av 19 000 000 kr.

1985/86:Jo739 av Marianne Karlsson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 och 5)

2. att riksdagen beslutar att till Särskilda projekt på miljövårdens område anvisa ett reservationsanslag av 19 000 000 kr.,

5. att riksdagen i övrigt beaktar vad i motionen anförts.

1985/86:Jo772 av Kerstin Gellerman och Sigge Godin (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 3)

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder mot igenväxning av det öppna landskapet,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en försöksverksamhet med utökad betesgång med får startas i Älvsborgs län och Västernorrlands län.

1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 10 i återstående del och 11)

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om särskilda projekt på miljövårdsområdet,

11. att riksdagen för budgetåret 1986/87 till H 14 Särskilda projekt på miljövårdens område anvisar 81 000 000 kr.

Utskottet

Under anslaget anvisas sammanlagt 14 milj. kr. för vissa omedelbara insatser i syfte att komma till rätta med miljöproblem med anknytning till jordbruket. Därvid har regeringen (prop. 1985/86:74 s. 13) beräknat ca 3 milj. kr. för särskilda insatser inom Ringsjöområdet, ca 2 milj. kr. för åtgärder för att minska kadmiumhalten i handelsgödsel, ca 4 milj. kr. för särskilda försöksprojekt (främst Övertorneå kommuns s. k. ekologiprojekt) och ca 5 milj. kr. för naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet.

I flera av motionerna framhålls betydelsen av att åtgärder vidtas till skydd för odlingslandskapet. Sålunda föreslås i folkpartiets partimotion Jo738 att riktade bidrag bör utgå till jordbruksföretag i syfte att stimulera till naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet. För detta krävs enligt motionen (yrkande 23) ytterligare 5 milj. kr. Samma yrkande framställs i motion Jo739 (yrkande 2) av Marianne Karlsson (c), som också betonar vikten av att över huvud taget bevara den ursprungliga naturen med hagar och lövträdsängar m. m. (yrkande 5). I motion Jo209 av Marianne Andersson och Per-Ola Eriksson (c) föreslås att ett arealbidrag skall utgå till brukare av slätterängar. Förslag om att stimulera en ökad betesdrift framställs i motionerna Jo712 av Per-Ola Eriksson m. fl. (c), Jo724 av Barbro Nilsson m. fl. (s) och Jo772 (yrkande 1) av Kerstin Gellerman och Sigge Godin (fp). I den sistnämnda motionen föreslås också en försöksverksamhet med utökad betesgång i Älvsborgs län och Västernorrlands län. I motion 1985/86:284 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m) – (yrkandena 10 i återstående del och 11) – riktas på flera punkter kritik mot regeringens budgetförslag. Bl. a. krävs större insatser i Ringsjöområdet och åtgärder för att förbättra stallgödselhanteringen. Sammantaget bör enligt motionen anslaget höjas till 81 milj. kr. I motionerna Jo721 av John Johnsson och Nils T Svensson (s) samt Jo736 av Siw Persson och Kjell-Arne Welin (fp) föreslås vissa åtgärder med sikte på särskilda förhållanden i Skåne.

Som framhålls i motionerna är det angeläget att skyndsamma åtgärder vidtas för ett bevarande av odlingslandskapet. Utskottet noterar därför med tillfredsställelse att regeringens förslag under anslaget innebär att sådana åtgärder prioriteras. Vidare kan på längre sikt resultatet av den pågående översynen av naturvårdsförvaltningen få betydelse också för landskapsvården i nu förevarande hänseenden.

Utskottet är inte berett att för närvarande anslå ytterligare medel i enlighet med vad som förordas i motionerna Jo738, Jo739 och 1985/86:284. Beträffande synpunkterna i den sistnämnda motionen på medelsfördelningen ansluter

sig utskottet vidare till vad regeringen har anfört härom på s. 10–13 i proposition 1985/86:74. JoU 1985/86:13

Utskottet vill angående de åtgärder som har föreslagits för ett bevarande av odlingslandskapet betona att förslagen förtjänar att närmare övervägas i samband med den fördelning av medlen som ankommer på regeringen. Vid denna fördelning får också det behov som eventuellt föreligger av åtgärder inom vissa delar av landet beaktas.

Utskottet tillstyrker sålunda regeringens förslag och avstyrker motionerna.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo738 yrkande 23, 1985/86:Jo739 yrkande 2 och 1985/86:284 yrkandena 10 i återstående del och 11 till *Särskilda projekt på miljövårdens område* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 14 000 000 kr.,

2. beträffande naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd

a) motion 1985/86:Jo209,

b) motion 1985/86:Jo712,

c) motion 1985/86:Jo724,

d) motion 1985/86:Jo739 yrkande 5 samt

e) motion 1985/86:Jo772 yrkandena 1 och 3,

3. beträffande viss försöksverksamhet inom det primära rekreatiomsområdet Romeleåsen

att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd motion 1985/86:Jo721,

4. beträffande åtgärder för att bevara det skånska landskapet att riksdagen lämnar utan ytterligare åtgärd motion 1985/86:Jo736.

Diverse

52. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt J 1 (s. 118–119) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 35 384 000 kr.

Stockholm den 20 mars 1986

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Grethe Lundblad (s), Arne Andersson i Ljung (m), Ove Karlsson (s), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Jan Fransson (s), Margareta Winberg (s), Kerstin Gellerman (fp), Jens Eriksson (m), Åke Selberg (s), Lennart Brunander (c) och John Andersson (vpk), dock att

vid behandlingen av punkterna 10 och 12–51, Ulf Lönnqvist (s) deltagit i stället för Margareta Winberg (s),
 vid behandlingen av punkterna 12–16, Bengt Rosén (fp) deltagit i stället för Kerstin Gellerman (fp),
 vid behandlingen av punkterna 38–51, Ivar Virgin (m) deltagit i stället för Arne Andersson i Ljung (m), samt
 vid behandlingen av punkterna 40–51, Leif Marklund (s) deltagit i stället för Åke Selberg (s).

Reservationer

1. Lantbruksråden m. m. (punkt 1 mom. 1)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar "Utskottet har" och slutar "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion Jo240 framförda uppfattningen att ett lantbruksråd bör tjänstgöra på heltid för att bevaka miljöfrågor m. m. vid UNEP:s sekretariat i Nairobi. Det är, som motionärerna anført, angeläget att Sverige noga bevakar de internationella miljöfrågorna. Det bör ankomma på regeringen att vidta de åtgärder som krävs för att placera ett lantbruksråd på heltid i Nairobi. Eventuella kostnadsökningar bör bekostas inom ramen för anslaget A 1 Jordbruksdepartementet, som är ett förslagsanslag. Vad utskottet anført med anledning av motion Jo240 yrkande 1 bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1985/86:Jo240 yrkande 1 *dels* till *Jordbruksdepartementet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 20 296 000 kr., *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført om Sveriges representation vid UNEP.

2. Lantbruksstyrelsen (punkt 3)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar "Utskottet har" och slutar "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det angeläget att särskilda medel även i fortsättningen avdelas för energirådgivning. I enlighet med motion Jo240 yrkande 2 föreslår utskottet att anslaget räknas upp med 200 000 kr. Det anförda innebär att utskottet avstyrker yrkandet i motion Jo244 (fp) om en minskning av anslaget med 3 milj. kr.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1985/86:Jo240 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 1985/86:Jo244 yrkande 8 och 1985/86:284 yrkande 3 i motsvarande del till

3. Lantbruksstyrelsen (punkt 3)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar "Utskottet har" och slutar "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Det samhällsekonomiska och statsfinansiella läget motiverar stor restriktivitet i budgetprövningen. Utskottet anser för sin del att anslagsanvisningen under denna punkt bör minskas med 3 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag. Detta kräver fortsatta rationaliseringar i lantbruksstyrelsens verksamhet. Förenklningar av jordförvärvslagen och upphävande av investeringsförbudet inom animalieproduktionen är exempel på ytterligare åtgärder som kan nedbringa utgifterna inom verksamheten. Detta innebär att utskottet biträder det i motion Jo244 av Bengt Westerberg m. fl. (fp) framlagda förslaget (yrkande 8) om en medelsanvisning med 36 678 000 kr. under anslaget för nästa budgetår. Motionen tillstyrks alltså i denna del.

I enlighet härmed avstyrks yrkandet i motion Jo240 om en uppräknig av anslaget med 200 000 kr.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo244 yrkande 8 och med avslag på motionerna 1985/86:Jo240 yrkande 2 och 1985/86:284 yrkande 3 i motsvarande del till *Lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 36 678 000 kr.

4. Lantbruksstyrelsen (punkt 3)

Arne Andersson i Ljung, Sven Erik Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar "Utskottet återkommer" och slutar "förevarande del" bort ha följande lydelse:

I enlighet med utskottets överväganden i det följande om fördelning av influtna avgiftsmedel (res.) föreslår utskottet att lantbruksstyrelsen av dessa medel tillförs 15 milj. kr. för intensifierad rådgivning. Utskottet ansluter sig till de i motion 1985/86:284 framförda synpunkterna om huvudmannaskap för rådgivningen m. m. En individualiserad, företagsinriktad rådgivning är förmodligen en av de åtgärder som ger den största positiva miljöeffekten. En sådan rådgivning är dessutom lönsam ur såväl företagsekonomisk som nationalekonomisk synvinkel. Som motionärerna anfört bör även annan rådgivning än den som tillhandahålls genom lantbruket få del av dessa medel. T. ex. bör även intensivrådgivningen i hushållningssällskapens regi få del av dessa medel. Utskottet föreslår således att anslaget höjs med 15 milj. kr. och att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om rådgivningsverksamheten.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1985/86:284 yrkande 3 i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1985/86:Jo240 yrkande 2 och 1985/86:Jo244 yrkande 8 *dels* till *Lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 54 678 000 kr., *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om rådgivningsverksamheten.

5. Lantbruksnämnderna (punkt 4 mom. 1)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet tillstyrker" och på s. 11 slutar "tillförs lantbruksnämnderna" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med vad som anförts i motionerna 1985/86:277 och Jo263, att ytterligare resurser bör satsas på lantbruksnämndernas rådgivning. Som motionärerna anfört är det viktigt att rådgivningen har hög kompetens och att resurser satsas på utbildning och nyrekrytering av personal. De föreningar för alternativodlare som finns bör utnyttjas i rådgivnings- och utbildningsverksamheten. Som anförs i motion Jo263 har rådgivningsverksamheten också stor betydelse från regionalpolitisk synpunkt. Utskottet föreslår i enlighet med motion 1985/86:277 i denna del att anslaget tillförs ytterligare 5 milj. kr. av avgiftsmedel. Vidare tillstyrker utskottet förslaget i motion Jo240 att särskilda medel anvisas för energirådgivning, 2 milj. kr.

Utskottet avstyrker övriga motioner som berör detta anslag i den mån de ej tillgodoses genom utskottets ställningstagande.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:277 yrkande 5 (delvis), 1985/86:279 och 1985/86:Jo263, med bifall till motion 1985/86:Jo240 yrkande 3 samt med avslag på motionerna 1985/86:Jo244 yrkande 9 och 1985/86:284 yrkande 3 i återstående del och yrkande 4 till *Lantbruksnämnderna* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 227 297 000 kr.,

6. Lantbruksnämnderna (punkt 4 mom. 1)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar "Utskottet har" och slutar "yrkande 9" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till vad utskottet anfört ovan (res. 3) om vikten av en restriktiv budgetprövning föreslår utskottet att anslaget till lantbruksnämnderna minskas med 20 milj. kr. Detta kräver fortsatta rationaliseringar i lantbruksnämndernas verksamhet. Förenklingar av jordförvärvslagen och upphävande av investeringsförbudet i animalieproduktionen är exempel på åtgärder som kan nedbringa utgifterna inom verksamheten. Rådgivningen till lantbruket bör vidare kunna effektiviseras, t. ex. genom att hushållnings-sällskapen övertar en del av lantbruksnämndernas uppgifter härvidlag.

Utskottet tillstyrker således yrkandet i motion Jo244 (yrkande 9) om en nedskärning av anslaget med 20 milj. kr. samt avstyrker de motioner som syftar till en höjning av anslaget.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo244 yrkande 9 samt med avslag på motionerna 1985/86:Jo240 yrkande 3, 1985/86:Jo263, 1985/86:277 yrkande 5 (delvis), 1985/86:279 och 1985/86:284 yrkande 3 i återstående del och yrkande 4 till *Lantbruksnämnderna* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 200 297 000 kr.,

7. Lantbruksnämnderna (punkt 4 mom. 1)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser – *under förutsättning att riksdagen bifaller reservation 4* – att

dels den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar "Utskottet tillstyrker" och slutar "(yrkande 4)" bort ha följande lydelse:

Utskottet föreslår, i enlighet med vad som anförts ovan under anslaget till lantbruksstyrelsen (reservation 4), att 5 milj. kr. av anslaget till lantbruksnämnderna för rådgivning omfördelas och tillförs lantbruksstyrelsen. Utskottet tillstyrker således motion 1985/86:284 yrkande 3 i motsvarande del och yrkande 4. De motioner som syftar till en höjning av anslaget till lantbruksnämnderna avstyrks således.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1985/86:284 yrkande 3 i återstående del och yrkande 4 samt med avslag på motionerna 1985/86:Jo240 yrkande 3, 1985/86:Jo244 yrkande 9, 1985/86:Jo263, 1985/86:277 yrkande 5 (delvis) och 1985/86:279 till *Lantbruksnämnderna* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 215 297 000 kr.,

8. Lantbruksnämnderna – blockorganisationen (punkt 4 mom. 2)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar "Utskottet erinrar" och slutar "motionen avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar --- (lika med utskottet) --- av livsmedel m. m. Utskottet anser i likhet med motionären att åtgärderna för att fullfölja jordbrukets blockorganisation bör intensifieras. Det bör ankomma på lantbruksnämnderna att fullfölja denna verksamhet. Arbetet bör ha som målsättning att fredsorganisera blocken med inriktning på ökad maskinsamverkan i jordbruket och på minskad sårbarhet i samband med driftstörningar. Frågan om reservkraftverk i jordbruket bör uppmärksammas. Erforderliga resurser för verksamheten bör sökas genom en omfördelning inom lantbruksnämndernas anslagsramar. Vad utskottet anfört med anledning av motionen bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande jordbrukets blockorganisation
att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo216 som sin mening
ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

9. Lantbruksnämnderna – översyn av rådgivningen (punkt 4 mom. 4)

Arne Andersson i Ljung (m), Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Gellerman (fp) och Jens Eriksson (m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar "I anslutning" och slutar "(yrkande 11)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den åsikt som framförts i motioner från folkpartiet och moderata samlingspartiet att rådgivningen till lanthuset bör bli föremål för en översyn. Den utveckling mot allt större kunskapskrav och krav på miljöhänsyn m. m. som ägt rum i jordbruket utgör, som närmare utvecklas i motion Jo253, ett starkt skäl för detta. Bl. a. måste problemen med en alltmera specialiserad växtodling, ökad intensitet i animalieproduktionen och ökad användning av modern teknik uppmärksammas. Vidare måste man noga undersöka vad de ökande kostnaderna för jordbrukets rådgivning på sikt kommer att innebära för denna näringsgren. De förslag till förenkling och effektivisering av rådgivningsverksamheten som framförs i motionerna Jo244 och Jo253 bör tillvaratas i samband med översynen. En framkomlig väg är t. ex. att i större utsträckning utnyttja hushållningssällskapen resp. utbildningsanstalterna på jordbrukets område. Vad utskottet anfört med anledning av de båda motionerna om en översyn av rådgivningsverksamheten bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen med anledning av motionerna 1985/86:Jo253 och 1985/86:Jo244 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en översyn av rådgivningen,

10. Lantbruksnämnderna – rådgivning till trädgårdsnäringen (punkt 4 mom. 7)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar "Vad utskottet" och slutar "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i vad som anförts i motion Jo259 om trädgårdsföretagens struktur m. m. Som motionärerna anfört är trädgårdsföretagen i allmänhet för små för att i egen regi eller i grupp kunna bedriva forsknings- eller utvecklingsverksamhet eller avdela särskilda resurser för internt informations- och utbildningsarbete. Inte sällan är företagaren själv och dennes familj den enda arbetskraften i företaget. De är därför i behov av att externt söka hjälp med att samla, sammanställa och omsätta ny information. Samhället har påtagit sig och hittills kostnadsfritt stött rådgivningsarbete

inom ramen för rationaliseringsstödet. Verksamheten har varit till ovärderlig nytta i näringsens moderniseringsprocess under 1960-, 1970- och 1980-talen. Samtidigt som informations- och rådgivningsbehoven inom företagen blivit större och mer komplexa och behovet av specialiserade odlingstekniska rådgivare ökat har emellertid en drastisk förändring i samhällets inställning till rådgivningsstödet skett. Besparingarna över statsbudgeten har lett till att ett stort antal rådgivningstjänster dragits in och att en omfattande individuell avgiftsfinansiering av rådgivningen införts.

Den nu inledda utvecklingen måste befaras medföra såväl strukturella som regionala konsekvenser på trädgårdsföretagsamheten. Betalningssvaga företag kommer inte att kunna utnyttja rådgivningen i samma utsträckning som större, solida företag. Detta kan i sin tur medföra en olycklig kategorisering av företagen. På samma sätt kommer företag som ligger i företagslesa områden att riskera förlora sin rådgivning. Utskottet föreslår att riksdagen uttalar sig för en i huvudsak kostnadsfri rådgivning till trädgårdsodlingen enligt tidigare tillämpat system.

dels utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo259 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om rådgivning till trädgårdsnäringsen,

11. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. (punkt 5 mom. 2)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar "Utskottet ansluter" och slutar "milj. kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion Jo244 framförda uppfattningen att bidraget till jordbrukets rationalisering bör kunna minska med 5 milj. kr. Anslaget bör således bestämmas till 35 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo244 yrkande 10 till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 35 000 000 kr.,

12. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. (punkt 5 mom. 3)

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar "Utskottet delar" och slutar "i fråga" bort ha följande lydelse:

Som anförs i motion Jo235 innebär det ofta – utöver de personliga påfrestningarna för företagaren och dennes familj – kostnader för staten när ett jordbruksföretag försätts i konkurs. Dessa kostnader måste givetvis tas i beaktande och jämföras med kostnaderna för att rekonstruera företaget när

man prövar olika möjligheter att ge ekonomiskt stöd. Utskottet delar motionärernas uppfattning att den i propositionen aviserade utvärderingen av stödet till högt skuldsatta jordbrukare måste göras skyndsamt. Regeringen bör utifrån denna utvärdering snarast återkomma till riksdagen med förslag om medelsanvisning för ändamålet. Detta bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo235 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om rekonstruktion av skuldyngda jordbruksföretag m. m.,

13. Markförvärv för jordbrukets rationalisering (punkt 6 mom. 2)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 15 som börjar "Utskottet erinrar" och slutar "yrkande 12" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det bör vara möjligt att sälja en betydande del av jordfondens mark till enskilda brukare. Värdet av fondens markinnehav uppgår för närvarande till ca 370 milj. kr. En utförsäljning av mark för exempelvis 50 milj. kr. skulle bl. a. kunna underlätta nyetablering av deltidsjordbruk och även förbättra företagsstrukturen för redan befintliga småföretag. Utskottet tillstyrker motionärernas förslag att riksdagen uttalar sig för en försäljning av fondens markinnehav till ett värde av ca 50 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo244 yrkande 12 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om försäljning av jordfondens markinnehav,

14. Främjande av rennäringen m. m. (punkt 10 mom. 1 a, 2 a och 5)

Håkan Strömberg, Grethe Lundblad, Ove Karlsson, Martin Segerstedt, Jan Fransson, Åke Selberg och Ulf Lönnqvist (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande som börjar på s. 19 "Utskottet vill" och slutar på s. 20 "föreslår för ändamålet" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar jordbruksministerns bedömning att användningen av medel för rovdjursskador, liksom övriga ekonomiska frågor som berör rennäringen, bör omfattas av de årliga överläggningarna mellan staten och företrädare för rennäringen. Härigenom uppnår man stora fördelar jämfört med det nuvarande systemet. Rennäringens företrädare kan t. ex. påverka fördelningen av medel och prioritera ändamål som man anser angelägna. Bl. a. finns möjlighet att, om så anses önskvärt från rennäringens synpunkt, använda medel till att bekosta åtgärder som kan förebygga rovdjursskador

m. m. Lantbruksstyrelsen och berörda lantbruksnämnder bör, som i propositionen föreslagits, administrera stödet. Med det anförda tillstyrker utskottet förslaget till uppdelning mellan de berörda anslagen och avstyrker motionerna Jo208 yrkandena 1 och 2, Jo228 yrkandena 1 och 3, samt Jo255 yrkande 1.

dels utskottets hemställan under 1 a, 2 a och 5 bort ha följande lydelse:

1. a) att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Jo208 yrkande 1 i motsvarande del och 1985/86:Jo228 yrkande 1 i motsvarande del till *Främjande av rennäringen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 29 220 000 kr.,

2. a) beträffande administration av ersättningssystemet m. m. att riksdagen avslår motionerna 1985/86:Jo228 yrkande 3 och 1985/86:Jo255 yrkande 1,

5. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo208 yrkande 1 i återstående del och motion 1985/86:Jo228 yrkande 1 i återstående del till *Ersättningar för viltskador m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 325 000 kr.,

15. Främjande av rennäringen m. m. (punkt 10 mom. 1 b och 2 b)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 20 som börjar "Vad utskottet" och slutar "detta motionsyrkande" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion Jo208 kan det ifrågasättas om de nuvarande ersättningsprinciperna leder till att rennäringen får tillräcklig kompensation för rovdjursrivna renar. Ersättning borde rimligen utgå också för renar som inte återfinns. Vidare finns vissa faktorer som tyder på att anslagsberäkningen inte täcker de faktiska kostnaderna. Bl. a. har lantbruksstyrelsen gjort vissa beräkningar som tyder på att anslaget skulle behöva höjas ytterligare. Utskottet anser mot denna bakgrund att en översyn bör göras av reglerna för ersättning vid ifrågavarande rovdjursskador. Detta bör av riksdagen ges regeringens till känna.

dels den del av utskottets yttrande på s. 20 som börjar "Utskottet erinrar" och slutar "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med vad som anförts i motion Jo208, att särskilda medel bör anvisas för ett trygghetspaket åt renskötare. Utskottet tillstyrker således yrkande 3 i motionen.

dels utskottets hemställan under 1 b och 2 b bort ha följande lydelse:

1. b) att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo208 yrkande 3 till *Bidrag till trygghetsförsäkring för renskötare* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationanslag av 600 000 kr.,

2. b) att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo208 yrkande 2 som sin mening ger regeringens till känna vad som utskottet anført om en översyn av ersättningsreglerna,

16. Främjande av rennärigen m. m. (punkt 10 mom. 3)

JoU 1985/86:13

Håkan Strömberg, Grethe Lundblad, Ove Karlsson, Martin Segerstedt, Jan Fransson, Åke Selberg och Ulf Lönnqvist (alla s) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 20 som börjar "Utskottet delar" och slutar "till rennärigen" bort ha följande lydelse:

När det gäller frågan om uppräknig av stödet till rennärigen ansluter sig utskottet till bedömningen att prisstödet storlek per ren i fortsättningen bör bestämmas av jordbruksnämnden och lantbruksstyrelsen gemensamt sedan det i de årliga överläggningarna mellan staten och rennärigen bestämts en ram för hur stort belopp som får användas för pristillägg. Stödet bör främja en optimal avkastning av renhjorden. För nästa budgetår har beräknats 13,1 milj. kr. för ändamålet i enlighet med jordbruksnämndens bedömning. Behovet av en uppräknig av anslaget till främjande av rennärigen för kommande budgetår får bedömas efter samma principer som gäller för andra anslag. Utskottet avstyrker med det anförda motionerna Jo228 yrkande 2, Jo234 i motsvarande del och Jo255 yrkande 2.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande uppräknig av prisstödet till rennärigen att riksdagen avslår motion 1985/86:Jo228 yrkande 2, motion 1985/86:Jo234 i motsvarande del och motion 1985/86:Jo255 yrkande 2,

17. Insatser för flora och fauna (punkt 10 mom. 6)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar "Utskottet har inte" och slutar "och 24" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att flora- och faunavården utgör en starkt försummad del av naturvården. På grund av miljöförändringar, oftast i samband med det moderna jordbruket, hotas ett stort antal växter och djurarter av utrotning. Utskottet tillstyrker yrkandet i motion Jo737 om att särskilda medel, 2 milj. kr., anvisas för flora och faunavård. Vidare bör riksdagen i ett uttalande ge regeringen till känna behovet av ökade insatser för flora- och faunavården.

dels utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo738 yrkandena 14 och 24 *dels* till *Flora- och faunavård* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 2 000 000 kr., *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför om ökade insatser för flora och fauna,

18. Bidrag till permanent skördeskadeskydd (punkt 15 mom. 3)

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Lennart Brunander (c) och Bengt Rosén (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 28 som börjar "Enligt vad" och slutar "vidare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Under den långa tid som skördeskadeskyddet varit föremål för utredning i olika sammanhang har utvecklingen på bl. a. maskinteknikens och växtförädlingens område delvis ändrat de grundläggande förutsättningarna i fråga om skördeskadeskyddets angelägenhetsgrad m. m. En närmare granskning skulle möjligen ge vid handen att det nu är ett katastrofskydd som bäst behövs. Emellertid har, genom regeringens passivitet på detta område, skördeskadefonden halverats under de tre senaste åren. Det beror bl. a. på att såväl ersättningar för skördeskadador som kostnaderna för skyddets administration tas ur fonden. Utskottet anser inte att denna utveckling längre kan accepteras. Enligt utskottets mening bör en skyndsam utredning göras om målsättningen för ett ändrat skördeskadeskydd i enlighet med synpunkterna i motion Jo254. Detta bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo254 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en skyndsam utredning angående skördeskadeskyddet.

19. Administration av permanent skördeskadeskydd m. m. (punkt 16)

Lars Ernestam och Bengt Rosén (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 28 som börjar "Utskottet vill" och slutar "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det anmärkningsvärt att administrationsanslaget kräver ett tillskott av nära 26 milj. kr. av budgetmedel. Så till vida instämmer utskottet i motionärernas bedömning. Utskottet föreslår att anslaget minskas med 5 milj. kr. i enlighet med yrkandet i motion Jo244.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1985/86:Jo244 yrkande 13 till *Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 20 899 000 kr.

20. Översyn av skogsvårdslagen (punkt 17 mom. 4 a)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 32 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "den bakgrunden" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas mening att skogsvårdslagen principiellt bör ha sin utgångspunkt i skogen som naturresurs och att den icke skall innehålla moment som berör virkesmarknad och råvaruförsörjning till skogsindustrin. Tvångslagar för att tvinga fram virke i lågkonjunkturer bör bestämt avvisas.

Utskottet tillstyrker mot den bakgrunden motionärernas förslag. Riksdagen bör sålunda med bifall till motion Jo307 såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 2) begära en översyn av skogsvårdslagstiftningen m. m.

dels utskottets hemställan under 4 a bort ha följande lydelse:

4. a) att riksdagen bifaller motion 1985/86:Jo307 yrkandena 1 och 2.

21. Översyn av skogspolitiken (punkt 17 mom. 4 b)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som börjar på s. 32 med "Förslagen i motion Jo306" och slutar på s. 33 med "(yrkande 16)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som framförs i motion Jo306 att den utveckling som skett sedan 1979 och som kan förutses för de kommande åren gör det motiverat att nu påbörja en samlad översyn av skogspolitiken. En utredning bör därför tillsättas. Vid utformningen av direktiven bör även de synpunkter som anförs i motion Jo738 om stärkande av hänsynen till naturvärden tillgodoses. Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motionerna i berört avseende som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 4 b bort ha följande lydelse:

4. b) att riksdagen med bifall till motionerna 1985/86:Jo306 yrkande 1 och 1985/86:Jo738 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

22. Översyn av skogsvårdslagen (punkt 17 mom. 4 c)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 33 börjar med "Förslag om" och slutar på s. 34 med "motion Jo311" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som framförs i motion Jo313 om behovet av en översyn av skogsvårdslagen. Som motionärerna framhåller har skogsvårdsstyrelsens föreskrifter i anslutning till lagen i många fall fått en sådan utformning att det för den enskilde skogsbrukaren kan vara svårt att avgöra vad som är föreskrifter och vad som är rekommendationer för att tolka dem. Riksdagen bör således med bifall till motionen kräva en översyn av lagen med uppgift dels att minska lagens karaktär av ramlag, dels att minska området för lagreglering på sätt som angetts i motionen. Därvid bör i tillämpliga delar även de synpunkter beaktas vilka framförts i motion Jo311.

dels utskottets hemställan under 4 c bort ha följande lydelse:

4. c) att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo313 yrkande 1 och med anledning av motion 1985/86:Jo311 beslutar att hos regeringen kräva en översyn av skogsvårdslagen med uppgift dels att minska lagens karaktär av ramlag, dels att minska området för lagreglering på sätt som angetts i motionen.

23. Skogen som naturresurs (punkt 17 mom. 5 b)

JoU 1985/86:13

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 35 börjar med "Med anledning" och slutar med "godtagbart förnygringsresultat" samt den del som börjar med "Även yrkande 5" och slutar med "avstyrks alltså" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder vad som anförs i motion Jo308, att skogsgödsling och kemisk lövslybekämpning ger ett skadligt och onödigt tillskott till markföroreningarna som inte kan accepteras. Utskottet stöder även motionärernas uppfattning att hyggesplöjning innebär allvarliga risker för näringsutlakning och på sikt en utarmning av skogsmarken och därför bör förbjudas. Utskottet tillstyrker vidare motionärernas yrkande om att en plan upprättas för högsta tillåtna areal för främmande trädslag, typ *Pinus Contorta*. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av yrkandena 2, 3 och 5 i motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 5 b bort ha följande lydelse:

5. b) att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo308 yrkandena 2, 3 och 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

24. Fjällnära skogar (punkt 17 mom. 7 a)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 37 som börjar med "När det" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet stöder de yrkanden om utredning av en naturvårdsgräns i de fjällnära skogarna som framställs i motionerna Jo314 och Jo777 (båda c). Förslag om upprättande av en sådan gräns, avsedd att ersätta den tidigare skogsodlingsgränsen, har framförts från olika naturvårdshåll. Utskottet ansluter sig även till de yrkanden som framförs i de båda motionerna om bl. a. återgång till småskaliga skogsbruksmetoder i fjällskogsområdet. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna i förevarande sammanhang bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 7 a bort ha följande lydelse:

7. a) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1985/86:Jo314 och motion 1985/86:Jo777 yrkandena 5 och 7.

25. Fjällnära skogar (punkt 17 mom. 7 b)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 37 som börjar med "Med det" och slutar med "icke erforderlig" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till de krav på ett säkerställandeprogram i fjällskogarna som framställs i motion Jo738 (fp). I avvaktan på ett sådant program bör inga avverkningar ske som berör områden av stort värde för naturvården

115

eller rennärigen. Vidare bör de fjällnära skogar för vilka överenskommelser träffats om skydd snarast ges status av naturreservat. Riksdagen bör med bifall till motionen såvitt nu är i fråga (yrkande 10) som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels utskottets hemställan under 7 b bort ha följande lydelse:

7. b) att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo738 yrkande 10 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

26. Virkesförsörjningen och avverkningstvång (punkt 17 mom. 8 och 9)

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Gellerman (fp), Jens Eriksson (m) och Lennart Brunander (c) anser att den del av utskottets yttrande på s. 38 som börjar med "Frågan om" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet avstyrker förslaget i motion Jo304 (s) om nya ekonomiska styrmedel för att öka virkesförsörjningen. De antaganden som görs i motionen är enligt utskottets mening icke säkert underbyggda. Inte heller lär den svenska skogsnäringen vara betjänt av att ytterligare styrmedel sätts in på en marknad som på det stora hela får anses fungera väl.

I reservationerna 20, 21 och 22 till förevarande betänkande har företrädare för moderata samlingspartiet, folkpartiet och centern uttalat sig till förmån för en översyn av skogsvårdslagen. Från samtliga partiers sida har därvid bl. a. yrkats på borttagande av bestämmelsen om slutavverkningstvång. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motion Jo312 synes mot den bakgrunden icke påkallad.

27. Gallringstvång (punkt 17 mom. 10)

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande som börjar på s. 38 med "Utskottet instämmer" och slutar på s. 39 med "vidare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder motionärernas förslag att generell gallringsskyldighet bör införas. Som grund för gallringsskyldigheten bör skogsvårdsstyrelsernas gallringsmallar tillämpas. Vidare bör regeringen vidta åtgärder för att öka informationen om och kontrollen av gallringsmetoder i enlighet med vad som anförs i motionen. Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande gallringstvång
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1985/86:Jo303.

28. Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter (punkt 18)

JoU 1985/86:13

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 40 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "avstyrker motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker motionärens yrkande. Anslaget bör sålunda ökas med 10 milj. kr.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo309 yrkande 1 till *Skogsvårdsstyrelserna: Myndighetsuppgifter* för budgetåret 1985/86 anvisar ett förslagsanslag av 153 420 000 kr.,

29. Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar (punkt 20)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 41 som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "förslag tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder motionärernas uppfattning att det är möjligt att sänka anslaget med 5 milj. kr. genom att bidragen till anläggning av skogsfröplantager avvecklas. Anslaget bör således justeras med hänsyn härtill.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo307 yrkande 5 till *Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 39 860 000 kr.,

30. Bidrag till skogsvård (punkt 21 mom. 1, 2 och 3 a)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 44 som börjar med "Förslaget i" och slutar med "(yrkande 3)" samt den del på s. 45 som börjar med "Utskottet avstyrker" och slutar med "oförändrad nivå" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder motionärernas förslag om avskaffande av bidraget till skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd samt om minskning av anslaget för täckande av kostnader för översiktliga skogsinventeringar (ÖSI). Anslaget bör således, liksom statsbidragsbeloppet, sänkas med 117 milj. kr. jämfört med regeringens förslag. Med det anförda tillstyrks även motion Jo308 yrkande 3.

dels utskottets hemställan under 1, 2 och 3 a bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo307 yrkande 7 medger att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 109 500 000 kr. till skogsvård m. m.,

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1985/86:Jo307 yrkande 6 samt med avslag på motionerna 1985/86:Jo306 yrkande 2 och 1985/86:Jo313 yrkandena 3–7 till *Bidrag till skogsvård m. m.* anvisar ett förslagsanslag av 173 000 000 kr.,

3. a) att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo708 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

31. Bidrag till skogsvård (punkt 21 mom. 2 och 3 c)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 44 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "5:3-skogarna" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder vad som anförts i motionerna Jo306 och Jo738 (fp) om att 5:3-programmet för skogsvård i de lövdominerade skogarna skall utgå samt att anslaget med hänsyn härtill kan sänkas med 20 milj. kr. Riksdagen bör som föreslås i sistnämnda motion göra ett uttalande i frågan.

dels utskottets hemställan under 2 och 3 c bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag samt med bifall till motion 1985/86:Jo306 yrkande 2 och med avslag på motionerna 1985/86:Jo307 yrkande 6 och 1985/86:Jo313 yrkandena 3–7 till *Bidrag till skogsvård* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 270 000 000 kr.,

3. c) att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo738 yrkande 18 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

32. Bidrag till skogsvård (punkt 21 mom. 2)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som börjar på s. 44 med "Förslaget i motion Jo313" och slutar på s. 45 med "(yrkandena 3–7)" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder förslagen i motion Jo313 (c) att bidragsformerna 2. Skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd (s. k. 5:3-skogar), 3. Dikning och 5. Översiktliga skogsinventeringar under anslaget D 6. avvecklas fr. o. m. den 1 juli 1986 samt att riksdagen beslutar anvisa ett förslagsanslag under D 6. för särskilda skogsvårdsåtgärder inom det skogliga stödområdet och för ädellövskogsbruk. Vidare bör skogsstyrelsen få i uppdrag att snarast göra en översyn av möjligheterna till personalminskning vid styrelsen och skogsvårdsstyrelserna när det skogliga bidragssystemet tas bort. Slutligen bör riksdagen uppdra åt regeringen att uppta förhandlingar med representanter för skogsägarna och skogsindustrin hur för skogsbruket gemensamma angelägenheter fortsättningsvis skall finansieras. Utskottet ansluter sig även till vad som i övrigt anförts i motionen om skogspolitiken. Riksdagen bör således med bifall till motionen anvisa ett anslag av 62,5 milj. kr. samt i övrigt som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1985/86:Jo313 yrkandena 3–7 samt med avslag på motionerna 1985/86:Jo306 yrkande 2 och 1985/86:Jo307 yrkande 6 till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 62 500 000 kr., samt i övrigt som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

33. Byggande av skogsvägar (punkt 22 mom. 1 och 2)

John Andersson (vpk) anser – under förutsättning att riksdagen bifaller reservation 28 – att

dels den del av utskottets yttrande på s. 47 som börjar med "Även det" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till vad som anförts beträffande skogsvårdsstyrelsernas myndighetsuppgifter (reservation 28) tillstyrker utskottet motion Jo309.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo309 yrkande 2 a medger att under budgetåret 1986/87 statsbidrag beviljas med sammanlagt högst 40 000 000 kr. till byggande av skogsvägar,

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Jo306 yrkande 3 och med bifall till motion 1985/86:Jo309 yrkande 2 b till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.,

34. Byggande av skogsvägar (punkt 22 mom. 2)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 47 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "i motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till förslaget om en anslagsminskning med 10 milj. kr. som framförs i motion Jo306. Som motionärerna framhåller bör inga skogsvägar byggas i fjällnära skogar i samband med avveckling av vissa 5:3-skogar.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1985/86:Jo306 yrkande 3 samt med avslag på motion 1985/86:Jo309 yrkande 2 b till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.,

35. Bidrag till skogsvägar ovan skogsodlingsgränsen (punkt 22 mom. 4) JoU 1985/86:13

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 47 som börjar med "De citerade" och slutar med "icke påkallad" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till yrkandet i motion Jo777, att riksdagen genom ett särskilt uttalande lägger fast att detta anslag icke får användas för vägar ovan skogsodlingsgränsen. Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed tillgodoses i hög grad även yrkandet i motion Jo738.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo777 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

36. Havsfiskelaboratorium vid ostkusten (punkt 24 mom. 4)

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 50 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "(yrkande 2)" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder förslaget i motion Jo773 om inrättande av ett nytt havsfiskelaboratorium förlagt till Östersjön. Som motionärerna framhåller förutsätter ett optimalt fiske noggranna kunskaper om fiskbeståndens storlek och Östersjöns ekologi, men samtidigt ett planerat fiske. Vad utskottet anfört är ägnat att i viss utsträckning även tillgodose syftet med motion Jo410, såvitt nu är i fråga (yrkande 4). Denna påkallar således ingen ytterligare riksdagens åtgärd.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *havsfiskelaboratorium vid ostkusten* att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo773 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

37. Bidrag till fiskehamnar (punkt 27 mom. 2)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 53 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att regeringens förslag är alltför knappt tilltaget. Med tanke på de stora behov som föreligger beträffande om- och tillbyggnader av fiskehamnar bör en uppjustering av anslaget företas. Utskottet tillstyrker således motionsförslaget att anslaget förstärks med 2 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo415 till *Bidrag till fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 6 657 000 kr.,

38. Lån till fiskerinäringen (punkt 29)

JoU 1985/86:13

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Gellerman (fp), Jens Eriksson (m) och Lennart Brunander (c) anser att

dels den del att utskottets yttrande på s. 54 som börjar med "Fiskerilånen är" och slutar med "avstyrker motionerna" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som framförts i motionerna om att fiskerinäringen – vilken ger ett viktigt bidrag till folkförsörjningen – bör ges sådana förutsättningar att den kan överleva. Det viktigaste medlet härför är att en stabil och acceptabel lönsamhet kan erhållas. Fiskeflottan är i behov av förnyelse och upprustning. För att underlätta stora investeringar har hittills s. k. fiskerilån kunnat erhållas på förmånliga villkor. Behovet av nya fartyg är fortfarande stort. Kostnaderna har ökat kraftigt och lånebeloppet har inte räknats upp sedan 1978. Utskottet biträder mot den bakgrunden motionsförslagen om att anslaget ökas med 15 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag. I och med att lånesumman uppräknas bör det även finnas utrymme för att bevilja fiskerilån även vid köp av äldre fiskebåtar och fartyg.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1985/86:Jo401, 1985/86:Jo411, 1985/86:Jo413, 1985/86:Jo414 och 1985/86:Jo422 till *Lån till fiskerinäringen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.

39. Bidrag till fiskevård (punkt 31)

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 55 börjar med "Utskottet får" och på s. 56 slutar med "således detta" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas bedömning att ökade resurser för åtgärder på detta område kommer att ge mycket positiva effekter. Anslaget bör därför höjas med 1 milj. kr.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo405 till *Bidrag till fiskevård m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 5 970 000 kr.

40. Statens maskinprovningar m. m. (punkt 34 mom. 2)

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Lennart Brunander (c) och John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 58 som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "förevarande del" bort ha följande lydelse:

Den verksamhet som bedrivs vid statens maskinprovningar är av stor betydelse för jord- och skogsbruket. Genom att verksamheten direkt bidrar

bl. a. till en säkrare hantering av bekämpningsmedel och till en bättre gödselspridning är den värdefull också för miljövården.

Som framhålls i motionerna Jo502, Jo506 och 1985/86:284 bör statens maskinprovningar därför ges ytterligare ekonomiskt stöd utöver vad regeringen har föreslagit. Enligt utskottets mening bör anslaget höjas med 1,5 milj. kr. till 6 707 000 kr. Därmed tillgodoses motion Jo502 samt i väsentlig mån även motionerna Jo506 och 1985/86:284.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag samt motionerna 1985/86:Jo502, 1985/86:Jo506 och 1985/86:284 yrkande 10 i motsvarande del till *Bidrag till statens maskinprovningar* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 6 707 000 kr.

41. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård (punkt 36 mom. 2)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels de två meningar i femte stycket i utskottets yttrande som på s. 60 börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "Jo511 avstyrks således" bort ersättas med följande:

Den kostnadsfördelning som för närvarande gäller mellan, å ena sidan, näringen kollektivt och de enskilda djurägarna och, å andra sidan, det allmänna är inte rimlig med hänsyn främst till det ansvar som staten har för livsmedlens säkerhet och för ett väl fungerande djurskydd. Någon ytterligare kostnadsövervältring till näringens nackdel bör därför enligt utskottets mening inte ske. Den ökade finansiering med ytterligare kollektiva medel om 4 milj. kr. som föreslås i propositionen avstyrks således och i stället bör statens bidrag höjas med motsvarande belopp, vilket innebär att utskottet förordar att motion Jo511 bifalls.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo511 till *Bidrag till djurens hälso- och sjukvård* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 47 350 000 kr.,

42. Bidrag till djurens hälso- och sjukvård (punkt 36 mom. 4)

Arne Andersson i Ljung (m), Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Gellerman (fp) och Jens Eriksson (m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 60 som börjar med "Beträffande motion" och slutar med "motion Jo512" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening får tiden nu anses vara mogen att mer långsiktigt klarlägga vissa frågor om djursjukvården. Till dessa frågor hör vilket behovet är av en rikstäckande organisation för jordbrukets djursjukvård och hur fördelningen av kostnaderna mellan djurägarna och staten skall göras samt vilka alternativ som finns till djursjukvårdsavgiften för uppbärande av jordbrukets kostnadsandel. Med det anförda ansluter sig utskottet till det i motion Jo512 framställda kravet på en skyndsamt utredning om djursjukvården. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande en utredning om vissa finansieringsfrågor m. m.
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet
anfört med anledning av motion 1985/86:Jo512.

JoU 1985/86:13

43. Utbildning i alternativa odlingsformer m. m. (punkt 38 mom 6)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 65 som börjar "Enligt utskottets" och slutar "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till det förslag rörande fördelning av avgiftsmedel som framförs i motion 1985/86:277. Vid denna fördelning är det bl. a. viktigt att den alternativa odlingen och forskningen kring denna stimuleras. Som motionärerna föreslagit bör 1 milj. kr. av avgiftsmedel anvisas till en professur i alternativa produktionsformer. Genom utskottets förslag tillgodoses även motion 1985/86:283 yrkande 2 och, i viss mån, motion Jo236 yrkande 4.

dels utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande utbildning i alternativa odlingsformer m. m.

a) att riksdagen lämnar motion 1985/86:Jo236 yrkande 4 utan vidare åtgärd,

b) att riksdagen med anledning av motionerna 1985/86:277 yrkande 3 och 1985/86:283 yrkande 2 bemyndigar regeringen att inrätta en professur i alternativa produktionsformer vid Sveriges lantbruksuniversitet samt för ändamålet anvisar ett förslagsanslag av 1 000 000 kr. för budgetåret 1986/87, att bekostas av avgiftsmedel,

44. Bidrag till gödselvårdsanläggningar (punkt 40 mom. 1 a)

Karl Erik Olsson (c), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Lennart Brunander (c) och Ivar Virgin (m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 79 som börjar "I motion" och slutar "avstyrks motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion 1985/86:273 framförda uppfattningen att avgiftsmedel bör användas bl. a. för att finansiera investeringar i gödselvårdsanläggningar. Genom att stallgödsel används på rätt sätt och vid rätt tidpunkt vinner man stora fördelar bl. a. från miljösynpunkt. Vidare minskar behovet av importerade handelsgödselmedel. Regeringen bör snarast möjligt återkomma till riksdagen med förslag om medelsanvisning för bidrag till gödselvårdsanläggningar och förslag om bidragsbestämmelser. Vad utskottet anfört med anledning av motion 1985/86:273 bör ges regeringen till känna. Härigenom tillgodoses även motion 1984/85:879 yrkande 2.

dels utskottets uttalande om motion 1984/85:879 i det stycke på s. 83 som börjar "Med hänvisning" och slutar "3-4" bort utgå,

dels utskottets hemställan under 1 a bort ha följande lydelse:

JoU 1985/86:13

1. a) att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:879 yrkande 2 och 1985/86:273 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om bidrag till gödselvårdsanläggningar,

45. Lantbrukets utvecklingsfond m. m. (punkt 40 mom. 1 c)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 81 som börjar "Utskottet har" och slutar "för forskningsprogrammen" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till förslagen i motion 1985/86:277 om fördelningen av avgiftsmedel på olika ändamål. Det får förutsättas att utskottets förslag till fördelning beaktas i samband med riksdagsbehandlingen av de anslag som tilldelats avgiftsmedel i regeringsförslaget men som ej tillhör utskottets beredningsområde. Utskottet tillstyrker motionärernas förslag att av avgiftsmedel anvisas 5 milj. kr. till tillämpad forskning, 2,9 milj. kr. till arbetsmiljöforskning i jordbruket och 20 milj. kr. till en lantbrukets utvecklingsfond. Denna fördelning står enligt utskottets mening i bättre överensstämmelse med riksdagsbeslutet (SkU 1983/84:47) om avgiftsmedlens användning. Syftet med utvecklingsfonden bör, som i motionen närmare anförs, vara att aktivt verka för forsknings- och utvecklingsarbete för att tillvarata lantbruknäringens resurser. svara upp mot miljö- och kvalitetskrav och därmed lägga en grund för framtida marknader. Inom ramen för den tekniska forskningen bör resurser utgå till utveckling av redskap och maskiner för växtodlingssystem, stall- och handelsgödselspridare och sprututrustning m. m. I arbetsmiljöforskningen bör intresset främst koncentreras till jordbrukare och sprutförare som kommer i kontakt med bekämpningsmedel m. m. Det är angeläget att resurser satsas på förbättrad information och utbildning för dessa kategorier samt på förebyggande åtgärder mot hälsorisker för dem som hanterar medlen.

dels utskottets hemställan under 1 c bort ha följande lydelse:

1. c) att riksdagen med anledning av motion 1985/86:277 yrkandena 2 och 5 (delvis) för budgetåret 1986/87 av avgiftsmedel anvisar 20 000 000 kr. till lantbrukets utvecklingsfond, 2 900 000 kr. till arbetsmiljöforskning och 5 000 000 kr. till tillämpad teknisk forskning,

46. En garantifond för alternativ odling m. m. (punkt 40 mom. 1 d och f)

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 79 som börjar "Enligt motion" och slutar "1985/86:276" bort ha följande lydelse:

Enligt motion - - - (lika med utskottet) - - - vara oförändrade.

Utskottet delar motionärernas åsikt att avgiftsmedlen bör användas för delvis andra ändamål än vad regeringen föreslagit. I konsekvens med 1984

års riksdagsbeslut bör sammanlagt 59,1 milj. kr. användas för ändamål som främjar en minskning av kemikalieanvändningen. Detta belopp har enligt regeringens förslag fördelats på skogsforskning, allmän naturresursforskning, miljövårdsforskning och försurningsprogrammet. De berörda anslagen bör emellertid, som framhålls i motionen, vara beloppsmässigt oförändrade och således bekostas med andra budgetmedel än avgiftsmedel.

De ändamål som förordas i motionen är utveckling och byggnation av gödselvårdsanläggningar samt inrättande av en garantifond för fleråriga försök för jordbruksföretag i södra och mellersta Sverige, vilka övergår till alternativa odlingsformer. Utskottet ansluter sig till de synpunkter som härvidlag framförts i motionen. Härigenom tillgodoses motion 1985/86:283 yrkande 4 samt i viss mån även motion Jo619 (se moment 4). Det bör ankomma på regeringen att återkomma till riksdagen med förslag om fördelning av avgiftsmedel i enlighet med synpunkterna i motion 1985/86:276.

dels utskottets hemställan under 1 d och f bort ha följande lydelse:

1. d) att riksdagen med anledning av motionerna 1985/86:276 yrkande 4 och 1985/86:283 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om medel till gödselvårdsanläggningar och en garantifond för alternativ odling.

47. Överföring av medel till jordbrukets anslag (punkt 40 mom. 1 g)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 80 som börjar "Med hänvisning" och slutar "yrkande 4" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att 1984 års riksdagsbeslut om avgiftsmedlens användning knappast torde medge att skogsforskningen och försurningsforskningen tilldelas resurser i den storleksordning regeringen föreslagit. Som motionärerna anfört bör 30 milj. kr. av dessa avgiftsmedel överföras till anslag som berör jordbruk samt natur- och miljöskyddsprojekt. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag om fördelningen av 30 milj. kr i enlighet med synpunkterna i motion 1985/86:272 och Jo306. Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 1 g bort ha följande lydelse:

1. g) att riksdagen med anledning av motionerna 1985/86:272 och 1985/86:Jo306 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om överföring av avgiftsmedel.

48. Anslag till skogs- och jordbrukets forskningsråd (punkt 40 mom. 2)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 81 som börjar "Utskottet avstyrker" och slutar "yrkande 5 delvis" bort ha följande lydelse:

I enlighet med utskottets ställningstaganden i det föregående (reservation 45) tillstyrker utskottet förslaget i motion 1985/86:277 om en minskning av anslaget till skogsforskning med 3 milj. kr. Som motionärerna anfört är det inte förenligt med en seriös forskningsplanering att inleda ett forskningsprogram med en så omfattande resurstilldelning.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1985/86:277 yrkande 5 delvis och med avslag på motion 1985/86:284 yrkandena 5 och 6 till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 99 298 000 kr.,

49. Anslag till skogs- och jordbrukets forskningsråd (punkt 40 mom. 2)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ivar Virgin (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 81 som börjar "I enlighet" och slutar "1985/86:284" bort ha följande lydelse:

Utskottet erinrar om att skogsbruket i förhållande till jordbruket är en liten förbrukare av handelsgödsel och bekämpningsmedel. Som anförts i motion 1985/86:284 bör en betydligt mindre andel av de influtna avgiftsmedlen hänföras till skogsbruket. Anslaget till den skogliga delen av forskningsprogrammet får då minskas i motsvarande mån. Utskottet tillstyrker motionen så till vida att anslaget bör reduceras med 21 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1985/86:284 yrkandena 5 och 6 samt med avslag på motion 1985/86:277 yrkande 5 delvis till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 81 298 000 kr.,

50. Anslag till naturvetenskapliga forskningsrådet (punkt 40 mom. 3)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ivar Virgin (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 81 börjar "Utskottet utgår" och slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i motionärernas förslag om användningen av de avgiftsmedel som föreslås anvisade till naturvetenskapliga forskningsrådet. För att öka kunskapen om grundläggande naturvetenskapliga samband bör forskningen inriktas på de områden som anges i motion 1985/86:284. Detta bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande anslag till naturvetenskapliga forskningsrådet att riksdagen med anledning av motion 1985/86:284 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

51. Stöd till alternativ odling m. m. (punkt 40 mom. 4)

JoU 1985/86:13

Karl Erik Olsson (c), Lars Ernestam (fp), Kerstin Gellerman (fp), Lennart Brunander (c) och John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 80 som börjar "Från olika" och slutar "och Jo623" bort ha följande lydelse:

De motioner som berör den alternativa odlingen innehåller enligt utskottets mening åtskilliga synpunkter som bör beaktas. Detta gäller bl. a. motionerna Jo604 (fp), Jo619 (s) och Jo622 (c). Utskottet anser det angeläget att statligt stöd utgår till den rådgivnings- och utbildningsverksamhet som bedrivs av alternativodlarnas organisationer, i enlighet med vad som anförs i motion Jo622. Sådana stödåtgärder kan lämpligen finansieras med influtna avgiftsmedel. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om sådana stödsatser. Vidare ansluter sig utskottet till synpunkterna i motion Jo619 om behovet av stöd till fullskaleförsök med alternativa odlingsmetoder, vilka kan bedrivas t. ex. i Skåne. Som motionärerna anfört kan försöken genomföras i samverkan med lantbruksnämnderna, länsstyrelsernas naturvårdsenheter, hushållningssällskap och lantbruksskolor. Även dessa åtgärder bör lämpligen finansieras med avgiftsmedel. Vad utskottet anfört med anledning av motionerna Jo604, Jo619 och Jo622 bör ges regeringen till känna. Härigenom tillgodoses, i större eller mindre utsträckning, även övriga i detta sammanhang behandlade motioner.

dels utskottets uttalanden på s. 83 om motion 1984/85:1075 bort utgå,

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande stöd till alternativ odling m. m.

att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:1075, 1985/86:283 yrkande 1, 1985/86:Jo202, 1985/86:Jo604, 1985/86:Jo619, 1985/86:Jo622 och 1985/86:Jo623 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

52. Djurvänligare metoder i animalieproduktionen (punkt 40 mom. 5)

Karl Erik Olsson (c), Lennart Brunander (c) och John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 81 börjar "Som framgår" och på s. 82 slutar "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Som framgår --- (lika med utskottet) --- enskilt fall. Utskottet anser det angeläget att bestämmelserna tillämpas på ett sätt som överensstämmer med syftet bakom 1985 års riksdagsbeslut. De uppgifter som framkommit angående en starkt ökande förbrukning av antibiotika m. m. tyder på att så inte är fallet. Som anförs i motion Jo520 (c) bör det vara möjligt att väsentligt reducera bruket av mediciner inom animalieproduktionen genom att förbudet mot användningen av tillväxtbefrämjande preparat utvidgas till att i princip gälla all behandling av hela eller delar av besättningar med antibiotika och andra medicinska preparat genom inblandning i fodret.

Huvudprincipen bör vara att endast sjuka djur får behandlas. Utskottet är på det klara med att smittsamma sjukdomar av typen nyssjuka bland smågrisar kräver en snabb insats för att rädda livet på hela besättningar. Ett generellt förbud skulle därför få förödande ekonomiska konsekvenser. Det finns dock utrymme för en långtgående restriktivitet utan att sådana effekter behöver uppstå. Åtgärden kan däremot tvinga fram ändrade produktionsformer och en allmän förbättring av miljön i djurstallarna. En sådan utveckling kan vara mer integrerad svinproduktion. Specialiserad ungnötsuppfödning med köpta kalvar är en produktion som därför är tveksam från de aspekter som här tagits upp. Även denna produktionsform kan därför behöva förändras.

De frågor som utskottet här tagit upp innefattar svåra avvägningsproblem, som kräver närmare överväganden. Berörda myndigheter bör få i uppdrag att ta fram erforderligt beslutsunderlag. Syftet bör vara att kraftigt reducera och därmed minimera insatsen av mediciner i animalieproduktionen.

Vad utskottet anfört med anledning av motion Jo520 bör ges regeringen till känna. Härigenom tillgodoses även motionerna Jo524 och Jo518 yrkande 1.

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande djurvänligare metoder i animalieproduktionen m. m.

att riksdagen *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1985/86:Jo518 yrkande 1. 1985/86:Jo520 och 1985/86:Jo524, *dels* lämnar utan vidare åtgärd motionerna 1985/86:Jo518 yrkandena 4 och 5 och 1985/86:Jo610 yrkande 2.

53. Åtgärdsprogram för Ringsjön m. m. (punkt 40 mom. 8)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ivar Virgin (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 83 som börjar "Med hänvisning" och slutar "3-4" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till vad utskottet anför i det följande om avgiftsmedel till miljöskyddsinsatser vid Ringsjön (H 14) föreslår utskottet att riksdagen i ett uttalande understryker värdet av de insatser som föreslås i motionerna 1984/85:2578 och 1984/85:1164 yrkande 1. Övriga i detta sammanhang behandlade motioner från riksmötet 1984/85 påkallar ingen ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

dels utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande åtgärdsprogram för Ringsjön m. m.

tt riksdagen med anledning av motion 1984/85:1164 yrkande 1 och 1984/85:2578 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 82 börjar "I anslutning" och på s. 83 slutar "jordbruket m. m." bort ha följande lydelse:

I motion Jo750 förs en ingående diskussion om de miljöproblem m. m. som är förenade med bl. a. användningen av handelsgödsel i jordbruket. Problemen med växtnärläckage, spillvatten från gödselvårdsanläggningar och silos m. m. redovisas utförligt, liksom förekomsten av nitrat i dricksvattentäkter m. m. Behovet av kalkning för att motverka den fortgående försurningen av åkermarken understryks. Frågorna om eutrofiering av vattendragen berörs också. Motionen utmynnar i ett förslag till åtgärdsprogram som tar upp bl. a. följande punkter:

- a) satsning på forskning och utveckling av s. k. catchcrops (fånggrödor) för att minska kväveförlusterna den tid då jorden annars skulle ligga bar,
- b) åtgärder för att öka kalkningen av den svenska åkerjorden,
- c) utveckling och byggnation av gödselvårdsanläggningar för att minska läckage av gödselvatten och ammoniakavgång,
- d) en satsning på forskning, utveckling och rådgivning kring användandet av stallgödsel,
- e) åtgärder för att minska den totala gödselanvändningen på åkermark,
- f) omedelbar avgiftsbeläggning på ammoniak som gödselmedel,
- g) kraftig restriktivitet i vad gäller tillstånd till ökad djurhållning eller nyetablering i områden med hög djurtäthet,
- h) en långsiktig plan för att sprida animalieproduktionen geografiskt.

Utskottet ansluter sig till vad i motionen anförts om behovet av ett åtgärdsprogram och föreslår att detta ges regeringen till känna. Härigenom tillgodoses även motionerna 1984/85:632 och 1984/85:2609 yrkandena 1, 3 och 4.

dels utskottets uttalanden på s. 83 om motionerna 1984/85:632 och 1984/85:2609 bort utgå,

dels utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande vissa miljöproblem i jordbruket
att riksdagen med anledning av motionerna 1984/85:632, 1984/85:2609 yrkandena 1, 3 och 4 samt 1985/86:Jo750 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför om ett åtgärdsprogram.

55. Åtgärdsprogram för Västerhavet (punkt 40 mom. 10)

Karl Erik Olsson (c), Lennart Brunander (c) och John Andersson (vpk) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 83 som börjar "När det" och slutar "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det angeläget att åtgärder vidtas mot eutrofieringens orsaker och effekter på västkusten. De uppgifter som lämnas i motion Jo763 om eutrofieringens skadeverkningar på havsfiske, kustfiske, fiskodlingar och rekreationsintressen måste enligt utskottets mening betraktas med stort

allvar. Kraftfulla åtgärder måste, som i motionen anförts, vidtas både nationellt och internationellt för att minska utsläppen i havsmiljön. Utskottet ansluter sig till motionärernas förslag till åtgärder såvitt avser bl. a. ökad utsättning av lax, öring och yngel, försöksodlingar för fisk, installation av musselfilter och undersökning av reningsmetoder.

dels utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo763 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anförde om ett åtgärdsprogram för Västerhavet,

56. Lagstiftningsfrågor (punkt 40 mom. 12 a)

Karl Erik Olsson (c), och Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Lennart Brunander (c) och Ivar Virgin (m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 85 som börjar "Utskottet tillstyrker" och slutar "juli 1986" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att den avgift på handelsgödselmedel som infördes år 1984 bör avskaffas. Avgiften har inte haft några positiva effekter från miljösynpunkt och har således inte uppfyllt syftet med riksdagsbeslutet. Regeringen bör snarast återkomma med förslag om upphävande av hithörande lagstiftning.

dels utskottets hemställan under 12 a bort ha följande lydelse:

12. a) att riksdagen med anledning av motionerna 1985/86:277 yrkande 1 och 1985/86:285 yrkande 1 i motsvarande del avslår det i proposition 1985/86:74 framlagda lagförslaget såvitt avser lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel samt hos regeringen hemställer om förslag till upphävande av nyssnämnda lag.

57. Lagstiftningsfrågor (punkt 40 mom. 12 b)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ivar Virgin (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 85 som börjar "Vidare avstyrker" och slutar "på bekämpningsmedel" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till vad utskottet anförde ovan (res. 56) tillstyrker utskottet motion 1985/86:284 såvitt avser upphävande av lagen (1984:410) om avgift på bekämpningsmedel. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag härom.

dels utskottets hemställan under 12. b) bort ha följande lydelse:

12. b) att riksdagen med anledning av motion 1985/86:284 yrkande 1 i återstående del hos regeringen hemställer om förslag till upphävande av bekämpningsmedelsavgiften,

58. Statens naturvårdsverk (punkt 42 mom. 1)

JoU 1985/86:13

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av sista stycket i utskottets yttrande som på s. 87 börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är en ytterligare budgetförstärkning om 5 milj. kr. nödvändig för att naturvårdsverket skall kunna fullgöra sina uppgifter. Utskottet ansluter sig således till förslaget i motion Jo240 och förordar bifall till yrkande 4 i motionen. Detta innebär ett visst tillgodoseende också av yrkande 3 i motion Jo707.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1985/86:Jo707 yrkande 3 samt med bifall till motion 1985/86:Jo240 yrkande 4 till *Statens naturvårdsverk* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 105 282 000 kr..

59. Statens naturvårdsverk (punkt 42 mom. 1 och 2)

John Andersson (vpk) anser

att sista stycket i utskottets yttrande som på s. 87 börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "således avslås" samt utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Att naturvårdsverket i likhet med andra myndigheter berörs av generella nedskärningar innebär enligt utskottets mening – om samtidigt höga krav skall ställas på insatser inom natur- och miljövård – att naturvårdsverkets situation blir ohållbar. I valet mellan att tillförsäkra verket ökade resurser och sänka ambitionsnivån på dessa områden vill utskottet för sin del förorda det förra alternativet. Naturvårdsverket bör således befrias från de generella nedskärningarna och i stället bör en successiv uppbyggnad av verkets resurser påbörjas. Detta innebär att utskottet ställer sig bakom kraven i yrkandena 1 och 2 i motion Jo707. I linje härmed bör statens naturvårdsverk för budgetåret 1986/87 tilldelas ytterligare 14 146 000 kr., vilket innebär att yrkande 3 i motion Jo707 bifalls och att också yrkande 4 i motion Jo240 tillgodoses.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1985/86:Jo240 yrkande 4 samt med bifall till motion 1985/86:Jo707 yrkande 3 till *Statens naturvårdsverk* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 114 428 000 kr..

2. beträffande framtida anslag för statens naturvårdsverk att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1985/86:Jo707 yrkandena 1 och 2.

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 89 börjar med "Beträffande motion" och slutar med "dessa organisationer" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att starka skäl talar för att ett generellt statligt stöd till miljöorganisationer nu införs. Detta skulle bl. a. förbättra organisationernas möjligheter att arbeta och utvecklas utan att deras fria och oberoende ställning kan ifrågasättas. Utskottet ansluter sig således till yrkandet i motion Jo748 och föreslår att regeringen fullföljer frågan om ett stöd till miljöorganisationerna i enlighet med vad som närmare anges i motionen och i betänkandet (SoU 1979:60) Bidrag till folkrörelser.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande ett generellt stöd till miljörelser
att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Jo748 hos regeringen hemställer om förslag om generellt stöd till miljöorganisationer.

61. Mark för naturvård m. m. (punkt 45 mom. 1 och 2)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ivar Virgin (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 91 börjar med "Utskottet delar" och på s. 92 slutar med "yrkandena 25 och 26" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion Jo735 att det är olämpligt att öka resurserna för markförvärv för naturvårdsändamål. Som framhålls i motionen behöver staten inte äga ett markområde för att det skall kunna bevaras. Ett mindre kostnadskrävande sätt är att i stället upprätta skötselavtal med enskilda markägare. Skulle det ändå visa sig vara nödvändigt för staten att äga mark för naturvårdsändamål, bör markägarna i första hand erbjudas bytesmark av domänverket så att inte det totala statliga markinnehavet ökar. Detta är viktigt också därför att de nuvarande resurserna för att sköta befintlig naturvårdsmark är otillräckliga. Mot angiven bakgrund ansluter sig utskottet till yrkandena 1 och 2 i motion Jo735 om en minskning av anslaget Mark för naturvård resp. en höjning av anslaget Vård av naturreservat m. m. Detta innebär att även motionerna Jo240, Jo725 och Jo738 tillgodoses i viss utsträckning.

dels utskottets hemställan under 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo725 yrkande 1 och 1985/86:Jo738 yrkande 25 samt med bifall till motion 1985/86:Jo735 yrkande 1 till *Mark för naturvård* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.,
2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo240 yrkande 5, 1985/86:Jo725 yrkande 2 och 1985/86:Jo738 yrkande 26 samt med bifall till motion 1985/86:Jo735 yrkande 2 till *Vård av naturreservat m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 40 000 000 kr.,

62. Mark för naturvård m. m. (punkt 45 mom. 1)

JoU 1985/86:13

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 91 börjar med "Utskottet delar" och på s. 92 slutar med "yrkandena 25 och 26" bort ha följande lydelse:

Som anförs i motion Jo738 är anslaget Mark för naturvård av central betydelse för naturvårdsarbetet. Skyddsbehoven är alljämt stora och de mål som satts upp för reservatsbildning har långt i från uppnåtts. Ett högre anslag för förvärv av naturvårdsmark än det regeringen har föreslagit är därför nödvändigt. Utskottet ansluter sig således till yrkande 25 i motion Jo738. Vad gäller anslaget till vård av naturreservat --- (= res. 63) --- och Jo738 yrkande 26.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo725 yrkande 1 och 1985/86:Jo735 yrkande 1 samt med bifall till motion 1985/86:Jo738 yrkande 25 till *Mark för naturvård* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 45 000 000 kr.,

63. Vård av naturreservat m. m. (punkt 45 mom. 2)

Karl Erik Olsson (c), Lars Ernestam (fp), Kerstin Gellerman (fp) och Lennart Brunander (c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 91 börjar med "Regeringens förslag" och slutar på s. 92 med "yrkandena 25 och 26" bort ha följande lydelse:

Vad gäller anslaget för vård av naturreservat konstaterar utskottet att dessa medel är otillräckliga, särskilt sedan beredskapsmedlen minskat kraftigt. En fortsatt sänkning av anslaget är inte möjlig utan långtgående negativa konsekvenser. Utskottet ansluter sig därför till yrkande 5 i motion Jo240 och föreslår att anslaget Vård av naturreservat m. m. tillförs ytterligare 5 milj. kr. Härigenom tillgodoses också motion Jo725 yrkande 2 samt - i viss utsträckning - motionerna Jo735 yrkande 2 och Jo738 yrkande 26. Utskottet vill i sammanhanget också erinra om de ekonomiska fördelar som användningen av sådana skötselavtal som omnämns i motion Jo738 kan innebära.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo725 yrkande 2, 1985/86:Jo735 yrkande 2 och 1985/86:Jo738 yrkande 26 samt med bifall till motion 1985/86:Jo240 yrkande 5 till *Vård av naturreservat m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 41 200 000 kr.,

64. Vård av naturreservat m. m. (punkt 45 mom.3)

John Andersson (vpk) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 92 som börjar med "Av samma" och slutar med "naturreservat m. m." bort ha följande lydelse:

133

Som framhålls i motionerna Jo722 och Jo762 är situationen vad gäller vård av reservatsmark otillfredsställande i flera delar av landet, inte minst i Östergötlands län. Orsaken är brist på medel, bl. a. till följd av minskad tillgång på statliga beredskapsarbeten. Utskottet ansluter sig därför till yrkandena i motionerna Jo722 och Jo762 om att riksdagen bör ge uttryck för uppfattningen att statsbidragen till vård av naturreservat bör höjas.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande uttalande om behov av ökade anslag för vård av naturreservat m. m.

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motionerna 1985/86:Jo722 och 1985/86:Jo762,

65. Mark för naturvård m. m. (punkt 45 mom. 5)

Karl Erik Olsson (c), Lars Ernestam (fp), Kerstin Gellerman (fp) och Lennart Brunander (c) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 92 börjar med "Förslag om" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motionerna Jo738 och Jo777 att statlig mark som är av värde för naturvården skall kunna tas i anspråk genom överföringar mellan berörda statliga organ. Som föreslås i motion Jo738 bör således mark av stort naturvårdsvärde, som är i statens ägo, utan vederlag kunna överföras till naturvårdsfonden. Detta gäller särskilt domänverksmark som också genom byte kan användas för att ersätta enskilda markägare. Utskottet anser i enlighet med vad som föreslås i yrkande 20 i motion Jo738 att 15 milj. kr. av domänfondsmark årligen bör utnyttjas för att ersätta enskilda för mark som avsätts till naturreservat. Vad utskottet anfört tillgodoser i viss utsträckning också yrkande 4 i motion Jo777, vari föreslås att 10 milj. kr. överförs från domänfonden till anslaget Mark för naturvård. Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna Jo738 och Jo777 i berörda delar.

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande överföring av mark från domänfonden till naturvårdsfonden, m. m.

att riksdagen med anledning av motionerna 1985/86:Jo738 yrkande 20 i motsvarande del och 1985/86:Jo777 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

66. Vissa finansieringsfrågor i övrigt (punkt 45 mom. 6 a)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ivar Virgin (alla m) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 92 börjar med "Möjligheten att" och slutar med "ytterligare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med vad som framhålls i motion Jo708 att de flesta naturtyper kan bevaras genom att naturvårdsområden bildas. Skötseln av dessa kan garanteras genom avtal, i vilka ägaren mot ersättning från staten ikläder sig ett skötselansvar. En sådan lösning blir både bättre och billigare än om särskilda naturreservat eller nationalparker bildas. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Jo708 yrkande 1 bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 6 a bort ha följande lydelse:

6.a) att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo708 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

67. Vissa finansieringsfrågor i övrigt (punkt 45 mom. 6 b)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 92 börjar med "Såvitt angår" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till de förslag till nya principer för finansieringen av skötseln av mark för naturvård m. m. som framförs i motion Jo738. Som motionärerna anfört är det ofta fråga om långsiktiga investeringar, som lämpligen borde kunna fördelas på en längre tidsperiod, exempelvis genom ett avbetalningssystem för vissa reservat på privat mark. Vidare bör skogsbruket genom skogsvårdsavgifter kunna finansiera bevarandet av urskogar och liknande områden. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Jo738 yrkande 20 i berörd del bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 6 b bort ha följande lydelse:

6. b) att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1985/86:Jo738 yrkande 20 i återstående del,

68. Miljövårdsforskning (punkt 46 mom. 2)

Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Gellerman (fp), Jens Eriksson (m) och Ivar Virgin (m) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 94 börjar med "Beträffande yrkande 8" och slutar med "avstyrks således" bort ersättas med följande:

Enligt utskottet är det otillfredsställande att regeringen inte anslår mer än 2 milj. kr. för forskning om växtnärläckage. Anslaget bör därför i enlighet med vad som förordas i motion 1985/86:284 yrkande 8 ökas med 2 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:284 yrkande 8 till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 70 150 000 kr.,

69. Miljövärdhetsforskning (punkt 46 mom. 3 a)

JoU 1985/86:13

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 94 börjar med "Vad angår" och slutar med "ett projekt" bort ersättas med följande:

Med hänsyn till att vissa delar av landet har drabbats särskilt hårt av försurningen är det enligt utskottets mening nödvändigt med en förstärkning av övervakningen av miljökvaliteten i dessa län. Hänsyn härtill bör därför – i enlighet med vad som anförs i motion Jo783 – tas vid fördelningen av medel för miljövärdhetsforskning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Vad som anförs i motion 1985/86:284 om tilldelningen av forskningsmedel (yrkande 7) får det anses ankomma på den särskilda forskningsnämnden att pröva.

dels utskottets hemställan under 3 a bort ha följande lydelse:

3. a) att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo783 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

70. Miljövärdhetsforskning (punkt 46 mom. 3 b)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ivar Virgin (alla m) anser att

dels den mening i näst sista stycket i utskottets yttrande som på s. 94 börjar med "Samma synpunkter" och slutar med "ett projekt" bort ersättas med följande:

Enligt utskottets mening är det otillfredsställande att som regeringen föreslår begränsa forskningen om växtnärläckage till endast en plats i landet. Vidare bör denna forskning avse inte bara växtnärläckage utan också läckage från bekämpningsmedel. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion 1985/86:284 yrkande 7 bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 b bort ha följande lydelse:

3. b) att riksdagen med anledning av motion 1985/86:284 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

71. Övervakning av miljöförändringar, m. m. (punkt 47 mom. 1)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels de två meningar i utskottets yttrande som på s. 95 börjar med "Utskottet är" och slutar med "således avslås" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det angeläget att inventeringarna av olika våtmarker påskyndas och intensifieras så att ett bevarandeprogram snabbt kan genomföras. Utskottet ansluter sig därför till yrkandet i motion Jo738 om en höjning av anslaget med 3 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1985/86:Jo738 yrkande 22 till *Övervakning av miljöförändringar, m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 33 300 000 kr.,

72. Övervakning av miljöförändringar, m. m. (punkt 47 mom. 3)

JoU 1985/86:13

Karl Erik Olsson (c), Lennart Brunander (c) och John Andersson (vpk) anser att

dels sista meningen i utskottets yttrande som på s. 95 börjar med "Motionerna föranleder" och slutar med "riksdagens sida" bort ersättas med följande:

Yrkandet i motion Jo743 får därmed anses vara tillgodosett. Vad angår yrkande 17 i motion Jo799 vill utskottet instämma i motionärernas uppfattning att infraröd fotografering är ett värdefullt hjälpmedel som torde kunna komma till större användning i inventeringsarbetet. Detta bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande behovet av vissa inventeringsinsatser att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo799 yrkande 17 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

73. Åtgärder mot försurningen (punkt 48 mom. 1)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ivar Virgin (alla m) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 98 börjar med "Utskottet delar" och slutar med "yrkande 18" bort ersättas med följande:

Enligt utskottets mening strider regeringens förslag att tillföra anslaget 28 milj. kr. från avgiftsmedel mot riksdagens beslut. Utskottet ansluter sig därför till yrkande 9 i motion 1985/86:284 vari yrkas en minskning av anslaget för åtgärder mot försurningen med 28 milj. kr. Därmed tillgodoses också yrkande 2 i motion 1985/86:277. Motionerna Jo776 yrkande 14, Jo799 yrkande 18 och 1985/86:275 avstyrks.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo776 yrkande 14, 1985/86:Jo799 yrkande 18, 1985/86:275 och 1985/86:277 yrkande 2 delvis samt med bifall till motion 1985/86:284 yrkande 9 till *Åtgärder mot försurningen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 135 000 000 kr.,

74. Åtgärder mot försurningen (punkt 48 mom. 1)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 98 börjar med "Utskottet delar" och slutar med "yrkande 18" bort ersättas med följande:

Enligt utskottets mening är det – som framhållits i motion 1985/86:277 – inte i överensstämmelse med riksdagens beslut att föra 28 milj. kr. till försurningsanslaget från avgiftsmedlen. Dessa medel bör användas för andra ändamål och den i och för sig väl motiverade ökningen av anslaget bör i stället finansieras med allmänna budgetmedel. Dessutom är i enlighet med yrkande 18 i motion Jo799 en ytterligare höjning av anslaget motiverad med

hänsyn till behovet av ökad information om försurningen. Utskottet ansluter sig således till motionerna 1985/86:277 och Jo799 i nu berörda delar. Detta innebär att motion 1985/86:284 yrkande 9 tillgodoses i viss mån. Motionerna Jo776 yrkande 14 och 1985/86:275 avstyrks.

JoU 1985/86:13

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo776 yrkande 14, 1985/86:275 och 1985/86:284 yrkande 9 samt med bifall till motionerna 1985/86:Jo799 yrkande 18 och 1985/86:277 yrkande 2 i återstående del till *Åtgärder mot försurningen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 168 000 000 kr.,

75. Åtgärder mot försurningen (punkt 48 mom. 3)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 99 börjar med "Med hänvisning till" och slutar med "samt Jo731" bort ersättas med följande:

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att någon ytterligare riksdagens åtgärd inte erfordras med anledning av motionerna Jo705, Jo773, Jo738 yrkande 45, Jo782 och Jo731. Beträffande Jo799 yrkandena 15 och 16 vill utskottet emellertid särskilt betona vikten av att ett förbud mot försurande gödsel införs och att det krävs bättre information om behovet av kompensationskalkning när försurande gödsel används. Detta bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 f bort ha följande lydelse:

3. f) att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo799 yrkandena 15 och 16 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

76. Kemikalieinspektionen (punkt 50 mom. 2)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 100 som börjar med "Motionen föranleder" och slutar med "inte erforderlig" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är de reformer som nyligen har genomförts på kemikalieområdet inte tillräckliga för att uppnå en säker kemikaliehantering och ett tillfredsställande skydd mot skador orsakade av kemikalier. Det är därför – i enlighet med vad som anförs i motion Jo799 – viktigt att sätta upp mål för att uppnå en säkrare kemikaliekontroll. Sådana mål är bl. a. bättre kunskap om kemiska produkter och om vilka som är ansvariga för produkterna, en lokal och regional kontroll som komplement till den centralt kontrollerande myndigheten, internationella överenskommelser samt ett forskningssystem som skydd mot skador som trots ansträngningar ej kunnat förutses.

Vad utskottet sålunda anfört bör ges regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

JoU 1985/86:13

2. beträffande åtgärder för en säkrare kemikaliehantering m. m. att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Jo799 yrkande 19 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

77. Särskilda projekt på miljövårdens område (punkt 51 mom. 1)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande som börjar på s. 102 med "Utskottet är" och slutar på s. 103 med "prop. 1985/86:74" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser emellertid att ytterligare medel är nödvändiga för att i enlighet med vad som anförs i motion Jo738 riktade bidrag skall kunna utgå till jordbruksföretag i syfte att stimulera till naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet. Utskottet ansluter sig således till yrkande 23 i motion Jo738, vari yrkas en uppräknig av anslaget med 5 milj. kr. Därmed tillgodoses också i viss utsträckning motionerna Jo739 yrkande 2 och 1985/86:284 yrkande 11. **Beträffande synpunkterna - - - (= utskottet) - - - 1985/86:74.**

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo739 yrkande 2 och 1985/86:284 yrkandena 10 i återstående del och 11 samt med bifall till motion 1985/86:Jo738 yrkande 23 till *Särskilda projekt på miljövårdens område* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 19 000 000 kr.,

78. Särskilda projekt på miljövårdens område (punkt 51 mom. 1)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ivar Virgin (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som börjar på s. 102 med "Utskottet är" och slutar på s. 103 med "prop. 1985/86:74" bort ha följande lydelse:

Utskottet gör i enlighet med vad som anförs i motion 1985/86:284 följande överväganden beträffande regeringens förslag.

Regeringen har föreslagit att influtna medel från gödsel- och bekämpningsmedelsskatten skall användas för att finansiera vissa projekt inom miljövården.

Bl. a. föreslås 3 milj. kr. användas för miljöskyddsinsatser i Ringsjöområdet. Enligt utskottets mening bör lantbrukare i detta område - som är något av ett pilotprojekt inom miljövården - få ersättning för merkostnader eller förluster i samband med att miljöskyddsinsatser görs. Motivet till detta är bl. a. att hela landet kommer att få nytta av den försöksverksamhet som där pågår. Kostnaden för Ringsjöprojektet har beräknats till 18 milj. kr. En ram på 18 milj. kr. för detta projekt bör därför anslås under anslaget H 14.

I budgetpropositionen föreslås också att Övertorneå kommun skall få ett bidrag med 4 milj. kr. för sin försöksverksamhet som s. k. ekokommun. Övertorneå är genom sin geografiska belägenhet föga representativ för

svenskt jordbruk. De slutsatser som kan dras från en försöksverksamhet i Övertorneå blir därför inte representativa. De 4 milj. kr. som regeringen föreslår skall gå till denna verksamhet bör inte anslås.

En stor del av miljöproblemen vid jordbruksdriften emanerar från stallgödselhanteringen. Den viktigaste orsaken till detta är att spridningen av stallgödsel sker under vinterhalvåret då grödorna inte kan tillgodogöra sig växtnäringen i gödseln. Orsakerna till detta är många. Ett viktigt skäl är att gödselbehållarna är för små och inte rymmer tillräckligt med gödsel. För att stimulera en utbyggnad av lagringskapaciteten bör bidrag utgå för detta ändamål. Huvudman för detta kan vara lantbruksstyrelsen. 31 milj. kr. bör anslås för detta ändamål.

Under anslaget bör också medel för rådgivning anslås. Anslaget H 14 Särskilda projekt på miljövärdens område bör således enligt utskottets mening öka med 70 milj. kr. till 81 milj. kr. Detta innebär att också motion Jo738 yrkande 23 och Jo739 yrkande 2 tillgodoses.

dels utskottets hemställan under 1 bort på följande lydelse:

1. a) att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motionerna 1985/86:Jo738 yrkande 23 och 1985/86:Jo739 yrkande 2 samt med bifall till motion 1985/86:284 yrkande 11 till *Särskilda projekt på miljövärdens område* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 81 000 000 kr.,

b) att riksdagen beträffande fördelningen av anslaget som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört med anledning av motion 1985/86:284 yrkande 10 i återstående del,

Särskilda yttranden

1. Insatser för flora och fauna (punkt 10 mom. 6)

John Andersson (vpk) anför:

Ett enigt utskott instämmer i motionärernas synpunkter på behovet av åtgärder för att skydda vår fauna och flora. Jag har emellertid inte ansett det vara nödvändigt att inrätta ett nytt anslag för detta behov, eftersom vi i motioner från vpk yrkat på ett högre anslag till naturvårdsverket. Enligt min mening bör sådana åtgärder som det nu är fråga om finansieras inom naturvårdsverkets anslag.

2. Överskottsarealens kostnader (punkt 12)

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (alla m) anför:

Det är tillfredsställande att jordbruksutskottet kunnat enas om tillämpningen av 1985 års beslut. Utskottet anför avslutningsvis att ytterligare överväganden möjligen kan leda till andra lösningar som successivt minskar statens kostnadsansvar. Utskottet anför vidare att man har förståelse för att den framförhållning som är nödvändig i jordbruket innebär att någon väsentligt ändrad inriktning på 1986 års skörd är svår att åstadkomma.

Inom moderata samlingspartiet anser vi denna förväntan orealistisk. Skulle överläggningar mellan staten och näringen ge anledning till beslut om en ny inriktning för åkerarealens användning anser vi att ett beslut härom måste följas av en flera år lång övergångstid.

3. Överskottsarealens kostnader (punkt 12)

Håkan Strömberg, Grethe Lundblad, Ove Karlsson, Martin Segerstedt, Jan Fransson, Åke Selberg och Ulf Lönnqvist (alla s) anför:

Då kostnaderna för spannmålsöverskottet så markant överskridit de beräkningar som gjordes av livsmedelskommittén skulle en utbetalning genom spannmålskassan inte skapa möjligheter till en rimlig fördelning av kostnaderna mellan olika jordbrukarkategorier. Enligt vår mening borde en friare bedömning ske av konsekvenserna för olika jordbrukarkategorier i samband med att de drabbas av sviktande lönsamhet på grund av spannmålsöverskottet. Det är angeläget att man finner lösningar som innebär att tillskotten till spannmålskassan i större utsträckning kan ersättas med selektiva åtgärder för att gynna de jordbrukare som drabbats hårdast.

4. Lövträdsdominerade skogar (punkt 16 mom. 5 samt punkt 20 mom. 3. a)

John Andersson (vpk) anför:

I motion 1985/86:308 berörs frågan om lövträdsinblandningen i de svenska skogarna. I motionen hemställs om åtgärder för att framför allt i södra Sverige bevara lövdominerade skogar och att inblandning av framför allt björk i gran- och tallskogar bevaras. Med detta som bakgrund och med farhågor för att bidraget för skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd skulle motverka ett bevarande av dessa lövdominerade skogar yrkas även att bidraget utgår och att dessa medel används på annat sätt i skogsbruket.

Vid utskottsbehandlingen har framkommit att berörda frågor är föremål för vissa utredningar. Bl. a. är skogsstyrelsen i samarbete med naturvårdsverket i färd med att utarbeta en "lövskogspolicy". Jag har därför gjort den bedömningen att pågående utredningar vars resultat snart föreligger bör avvaktas och har därför inte fullföljt vissa av motionens yrkanden.

5. Fjällnära skogar (punkt 16)

John Andersson (vpk) anför:

Bland de motionsyrkanden som behandlas i betänkandet finns krav om upprättandet av en naturvårdsgräns som skydd för de fjällnära skogarna. När riksdagen behandlade frågan om de fjällnära skogarna (JoU 1984/85:20) framförde vårt parti krav på en ordentlig utredning om hur vi på bästa sätt skulle använda och vårda dessa områden som allmänt kallas Europas sista vildmark. I vad som vi ansåg borde utredas fanns också frågan om en

naturvårdsgräns. Våra förslag om denna utredning vann icke bifall i utskott eller riksdag.

JoU 1985/86:13

Som en följd av det beslut som togs har en rad åtgärder vidtagits, bl. a. en markanvändningsplanering. Jag avser därför att avvakta resultatet av nu pågående verksamhet och ansluter mig därför inte till yrkandet om en naturvårdsgräns.

6. Virkesförsörjningen (punkt 16)

John Andersson (vpk) anför:

I motion Jo304 yrkas om kompletterande åtgärder för att komma till rätta med underavverkningen. Självfallet måste samhället förfoga över olika slags styrmedel för att få en fungerande virkesförsörjning. Lika självklart är att förslag om sådana åtgärder måste bedömas från fall till fall och att utgångspunkten då måste vara att dessa åtgärder är förenliga med ett långsiktigt nyttjande av våra skogstillgångar.

Enligt min mening borde också åtgärderna för en fungerande virkesförsörjning få en långsiktig karaktär. Det bör därför utarbetas ett förslag till ändrad skogsbeskattning, en beskattning av skogens tillväxt. Ett förslag i den riktningen har också under detta riksmöte framlagts från vårt parti i motion (1985/86:Sk314) vilken avslogs av riksdagen.

7. Havsfiskelaboratoriet (punkt 23)

Karl Erik Olsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Lars Ernestam (fp), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Gellerman (fp), Jens Eriksson (m) och Lennart Brunander (c) anför:

När riksdagen i våras genom beslut slog fast att havsfiskelaboratoriet skulle vara kvar i Lysekil förutsatte vi att de forskare som arbetar där skulle erhålla arbetslokaler anpassade till verksamheten och i sådant skick att de medgav drägliga arbetsförhållanden. De lokaler som finns för närvarande är under all kritik. De är nedslitna och fördelade på flera byggnader som tidigare varit bostadshus.

Vi anser det vara nödvändigt och brådskande att nya lokaler anskaffas så att det viktiga arbete och den forskning som där utföres kan ske effektivt och under drägliga förhållanden. Vi anser det därför nödvändigt att det utan dröjsmål tas itu med frågan. Antingen måste staten bygga nya lokaler eller träffa överenskommelse med Lysekils kommun om uppförande av byggnader som fiskeristyrelsen hyr för verksamheten. Byggnaderna bör vara av sådan beskaffenhet att de ger tillräckliga utrymmen för forskarnas verksamhet. Täckning för kommunens kostnader måste garanteras.

8. Utredning om vissa finansieringsfrågor (punkt 36 mom. 4) JoU 1985/86:13

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anför:

Som utskottet anförut begärde riksdagen redan förra året en översyn av erfarenheterna av systemet med avgiftsfinansiering. Resultatet av översynen borde enligt beslutet redovisas för riksdagen i samband med budgetprövningen. Vi kan notera att så inte har skett och vill därför särskilt framhålla att det är angeläget att resultatet av undersökningen redovisas så att behovet av eventuella åtgärder kan bedömas utan ytterligare tidsutdräkt.

9. Miljövärdsinformation (punkt 44 mom. 2)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anför:

Det internationella försurningssekretariatet som drivs av Svenska naturskyddsföreningen i samarbete med andra miljöorganisationer gör viktiga insatser för att sprida information i andra länder. Det är enligt vår uppfattning angeläget att sekretariatet får de resurser som erfordras för att fullgöra de betydelsefulla informationsinsatserna. Speciellt betydelsefullt är samarbetet med frivilliga miljöorganisationer i Storbritannien.

10. Åtgärder mot försurningen (punkt 48 mom. 3 d)

Lars Ernestam och Kerstin Gellerman (båda fp) anför:

Vi anser att utskottet utöver att hänvisa till att berörda organ följer den fortsatta utvecklingen beträffande åkermarkskalkningens långsiktiga effekter och övergång till kalk som fällningskemikalie i reningsverk också bort betona angelägenheten av att de frågeställningar som tas upp i folkpartiets motion 738 yrkande 45 beaktas.

11. Särskilda projekt på miljövärdens område (punkt 51 mom. 2)

Karl Erik Olsson (c), Lars Ernestam (fp), Kerstin Gellerman (fp) och Lennart Brunander (c) anför:

Som utskottet betonat förtjänar de förslag till åtgärder i odlingslandskapet som motionerna innehåller väl att övervägas i samband med fördelningen av anvisade medel. Vi vill i sammanhanget ytterligare framhålla att motionsförslagen ger uttryck för ett nytänkande som det enligt vår mening vore särskilt värdefullt att få pröva i praktisk verksamhet.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984: 409) om avgift på gödselmedel

Härigenom föreskrivs att 1, 2, 6 och 7 §§ lagen (1984: 409) om avgift på gödselmedel skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Avgift (gödselmedelsavgift) skall erläggas till staten enligt denna lag vid omsättning inom landet eller vid införsel till landet av varor hänförliga till tulltaxenummer 31.02–31.05, i det följande benämnda gödselmedel.

Avgift skall erläggas med 30 öre för varje helt kilogram kväve och 60 öre för varje helt kilogram fosfor i gödselmedlet, om andelen kväve respektive fosfor i medlet är minst fyra procent.

Avgift skall inte erläggas för gödselmedel i form av tabletter, pastiller eller dylikt eller i förpackningar med en bruttovikt som inte överstiger 10 kilogram.

Tillverkare som avses i 4 § 1 skall vara registrerad som avgiftsskyldig hos statens jordbruksnämnd.

Den som inför gödselmedel till landet för yrkesmässig återförsäljning i större omfattning kan efter ansökan registreras som avgiftsskyldig hos statens jordbruksnämnd.

I deklARATION enligt lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter får avdrag göras för avgift på sådana gödselmedel

1. som har förts ut ur landet eller förts till svensk frihamn för annat ändamål än att användas där,
2. för vilka avgiftsskyldighet enligt denna lag tidigare har inträtt,
3. som har återtagits i samband med återgång av köp,
4. som har sålts för förbrukning för annat ändamål än att användas som växtnäring.

Föreslagen lydelse

1 §

Avgift (gödselmedelsavgift) skall erläggas till staten enligt denna lag vid omsättning inom landet eller vid införsel till landet av *kaliumnitrat hänförligt till tulltaxenummer 28.39* samt varor hänförliga till tulltaxenummer 31.02, 31.03 och 31.05, i det följande benämnda gödselmedel.

2 §

Avgift skall erläggas med 30 öre för varje helt kilogram kväve och 60 öre för varje helt kilogram fosfor i gödselmedlet, om andelen kväve respektive fosfor i medlet är minst två procent.

6 §

Den som inför gödselmedel till landet i större omfattning kan efter ansökan registreras som avgiftsskyldig hos statens jordbruksnämnd. *Om det finns särskilda skäl, kan även annan som inför gödselmedel registreras som avgiftsskyldig.*

7 §

5. som har sålts med förlust för den avgiftsskyldige, i den mån förlusten hänför sig till bristande betalning från köparen.

Avdrag enligt första stycket 5 får göras med belopp som svarar mot så stor del av avgiften som förlusten visas utgöra av varans försäljningspris. Har sådant avdrag gjorts och inflyter därefter betalning, skall redovisning åter lämnas för avgiften på det gödselmedel som betalningen avser.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1986.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1967: 340) om prisreglering på jordbrukets område

Häri genom föreskrivs att 7 § lagen (1967: 340) om prisreglering på jordbrukets område¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §²

Tillverkare eller, i fall som avses nedan under a), innehavare av slakteri eller köttbesiktningsbyrå erlägger avgift för

a) kött av häst, nötkreatur, tamsvin, får, höns, kalkon, anka och tamgås, när köttet blivit godkänt vid köttbesiktning enligt lagen (1959: 99) om köttbesiktning m. m. (slaktjursavgift),

b) mjölk som användes av mjölkproducent vid tillverkning av smör eller ost för försäljning,

c) mjölk och grädde som användes i mejeri för tillverkning av annan vara än grädde, smör eller ost,

ost, tormjölk och kondenserad mjölk, som tillverkats i mejeri,

margarinost som ej tillverkats i mejeri,

d) smör och smörliknande vara med minst 70 viktprocent mjölkfett men utan annat fett, vilka användes för tillverkning av grädde, ersättningsmedel för grädde eller produkt för beredning av grädde eller ersättningsmedel för grädde, om varan ej skall förbrukas i tillverkarens hushåll,

e) vete och råg som användes för tillverkning av mjöl, gryn, flingor eller liknande produkt,

f) stärkelse eller stärkelseprodukt som erhålls ur annan vara än potatis,

h) fett, fet olja och fettsyra som erhålles ur fisk eller havsdäggdjur eller ur fettråvara, hänförlig till tulltaxenummer 12.01, 12.02 och 21.03 (fettvaruavgift).

¹ Lagen omtryckt 1984: 199.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 865.

² Senaste lydelse 1984: 559.

i) oljekraftfoder som för försäljning tillverkats i samband med att olja utvinnes ur frön och frukter,

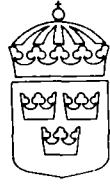
j) produkt, härrörande från sojaböner och hänförlig till tulltaxenummer 19.02 eller 23.04,

k) produkt, hänförlig till tulltaxenummer 21.07 B,

l) naturliga kalciumfosfater, naturliga kalciumaluminiumfosfater, apatit och fosfatkrita hänförliga till tulltaxenummer 25.10, ammoniak hänförlig till tulltaxenummer 28.16, kalium- och kalciumpolyfosfater (inbegripet meta- och pyrofosfater), kaliumortofosfater och kalciumhydrogenfosfat (dikalciumfosfat) hänförliga till tulltaxenummer 28.40 samt gödselmedel och andra produkter hänförliga till tulltaxenummer 31.01–31.05.

l) naturliga kalciumfosfater, naturliga kalciumaluminiumfosfater, apatit och fosfatkrita hänförliga till tulltaxenummer 25.10, ammoniak hänförlig till tulltaxenummer 28.16, *kaliumnitrat hänförligt till tulltaxenummer 28.39*, kalium- och kalciumpolyfosfater (inbegripet meta- och pyrofosfater), kaliumortofosfater och kalciumhydrogenfosfat (dikalciumfosfat) hänförliga till tulltaxenummer 28.40 samt gödselmedel och andra produkter hänförliga till tulltaxenummer 31.01–31.05.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1986.

UU
1985/86:1 y

Utrikesutskottets yttrande

1985/86:1 y

om forskning rörande skog och miljö
(skr. 1985/86:76)

Till jordbruksutskottet

Jordbruksutskottet beslutade den 14 januari 1986 att bereda utrikesutskottet tillfälle att avge yttrande över regeringens skrivelse 1985/86:76 om forskning rörande skog och miljö, vad avser bilaga 1.

Utskottet

I skrivelsen redovisar regeringen sina planer på ett omfattande program för forskning om hotet mot skogen och naturmiljön i Sverige och världen i övrigt.

I den del av skrivelsen (bil. 1) som utarbetats inom utrikesdepartementet och som utrikesutskottet har att yttra sig över redogör regeringen för de internationella miljöproblem, t. ex. avskogning och ökenutbredning, vilka särskilt drabbar tredje världens länder. En beskrivning görs av det internationella samarbetet på området, framför allt inom FN-systemet, och för det bistånd som bl. a. Sverige lämnar till drabbade länder. Skrivelsen utmynnar i att styrelsen för u-landsforskning (SAREC) bör få i uppdrag att administrera ett långsiktigt forskningsprogram för att dokumentera och analysera avskognings- och ökenutbredningsproblem i ett globalt perspektiv.

Utskottet välkomnar detta initiativ.

SAREC är den svenska biståndsmyndighet som bl. a. har till uppgift att främja u-ländernas egen forskningskapacitet och uppmuntra forskning om u-landsproblem i Sverige. När utskottet i samband med behandlingen av anslagen till det internationella utvecklingssamarbetet även granskat SAREC:s verksamhet har utskottet haft anledning att betona vikten av forskning om internationella miljöfrågor. Det av regeringen nu föreslagna forskningsprogrammet ligger således helt i linje med tankegångar som tidigare framförts av utskottet.

För två år sedan behandlade utskottet särskilt utförligt miljösituationen i u-länderna. Det konstaterade bl. a. att sambanden mellan vegetation, närmiljö och klimat endast var delvis kända och att ytterligare forskning är påkallad (UU 1983/84:15). Utskottet redogjorde också för det omfattande svenska biståndet på miljöområdet. I ett flertal programländer utgör insatser för markvård, byskogsbruk, energitillförsel och landsbygdsutveckling de tyngsta inslagen i utvecklingssamarbetet.

I samma betänkande behandlade utskottet SAREC:s uppgifter på miljöforskningsområdet och föreslog att SAREC:s verksamhet borde ses över bl. a. i syfte att bedöma om det fanns behov av en ytterligare koncentration av insatserna till områden som tedde sig mest angelägna för svenskt utvecklingsbistånd. Utskottets förslag ledde till den utredning som nämns i skrivelsen.

Forskarna är oense om vilken långsiktig inverkan den s. k. drivhuseffekten och andra verk av människan kan ha på klimatet. Det är emellertid helt klarlagt att den fortgående skövlingen av skog och förstörelsen av markvegetation i u-länderna är ett av de största miljöhoten i världen. Orsaken till skogsskövlingen och ökenutbredningen är ofta befolkningens fattigdom och brist på försörjningsmöjligheter. I skrivelsen pekas på jakten efter ädla träslag och råvaror för läkemedel och kemisk industri som orsak till skövlingen av tropiska skogar.

Under behandlingen av budgetpropositionen kommer utskottet att ta ställning till förslaget att 21 milj. kr. skall tillföras SAREC budgetåret 1986/87 för forskningsprogrammet. Därvid får utskottet också tillfälle att närmare ta ställning till inriktningen av SAREC:s arbete på detta och andra biståndsfält.

Utskottet har härutöver inga synpunkter på regeringens skrivelse.

Stockholm den 13 mars 1986

På utrikesutskottets vägnar

Stig Alemyr

Närvarande: Stig Alemyr (s), Sture Ericson (s), Carl Bildt (m), Axel Andersson (s), Maj-Lis Lööv (s), Margaretha af Ugglas (m), Bengt Silfverstrand (s), Karl-Erik Svartberg (s), Rune Ångström (fp), Sten Sture Paterson (m), Nils T. Svensson (s), Gunnel Jonäng (c), Maria Leissner (fp), Anders Dahlgren (c) och Oswald Söderqvist (vpk).